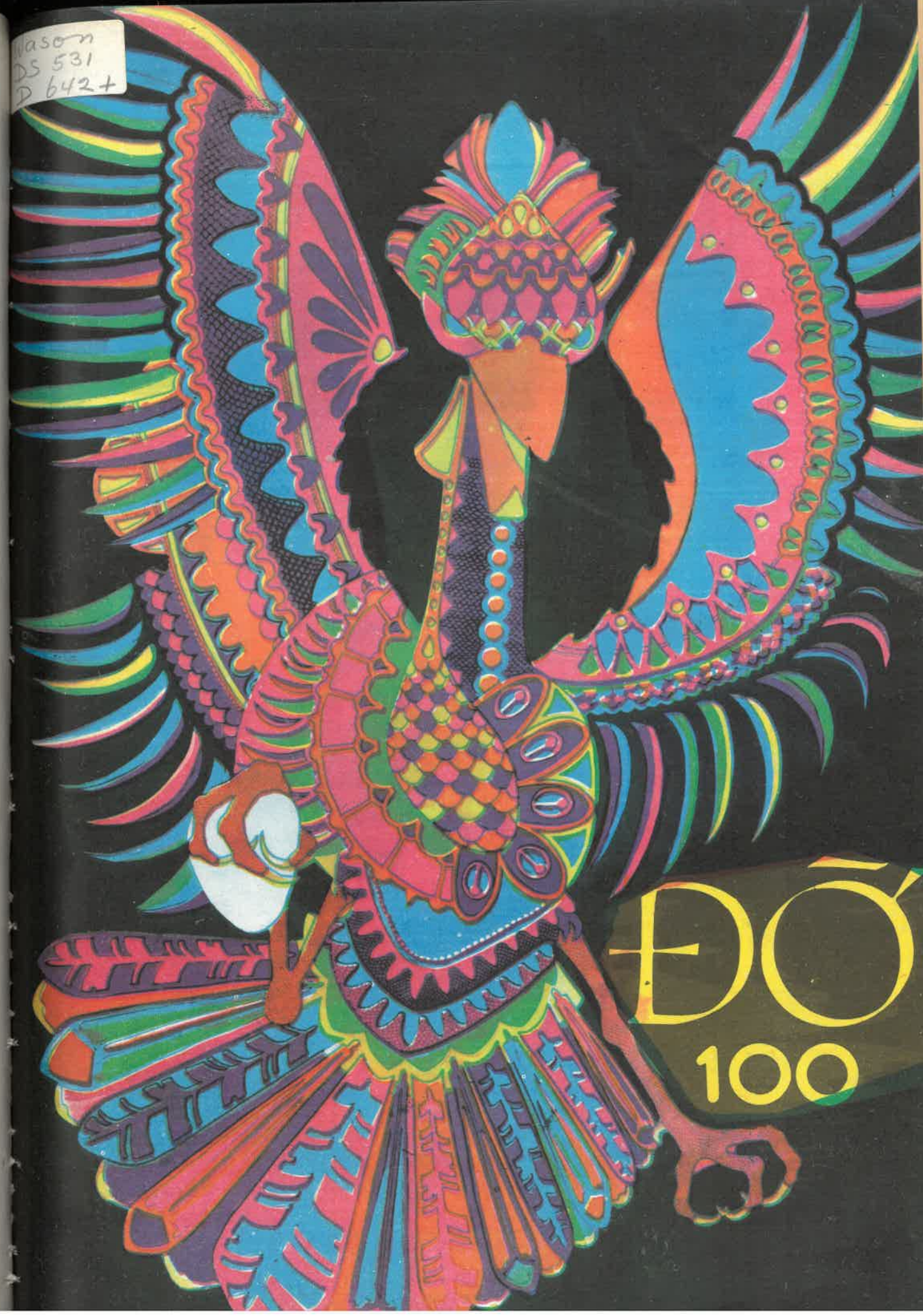

Wason
DS 531
D 642+

ĐỒ
100

ĐỜI

100

ĐẶC BIỆT : ĐỜI SỐ 100

- 1
- 2 NĂM GÓP MẶT VỚI ĐỜI : thiencan
 - ĐI LÀM PHÒNG SỰ CHIẾN TRANH CHO ĐỜI : maiphuong
 - ĐI PHÒNG VẤN CA SĨ CHO BÁO ĐỜI : phamnga
 - SAU HAI NĂM CÙNG ĐI MỘT ĐƯỜNG : đời
 - GIA NÔ KÝ SỰ : kiêuphong
 - NHỮNG NGÀY DÀI CỦA ĐỜI : uyenthao
 - ĐÀO KÉP HẬU TRƯỞNG ĐỜI : đời

CHÁNH TRỊ

- 2
- 3 VẤN ĐỀ NÓNG CỦA VIỆT NAM : lýđạinguyên
 - LUẬN VỀ NIỀM CẢM THÔNG : cacsĩ
 - QUẢNG TÍN NGHĨA THỰC : cungtichbien

VĂN NGHỆ

- 3
- CÁNH HOA CHÙM GỬI quynhdao
 - JULIE QUANG : NHỮNG TIẾNG CA CỦA ĐÊM SAIGON (5) phamnga

CÁC MỤC THƯỜNG XUYÊN

- 4
- NÓI VỚI ĐẦU GỐI • THƠ ĐỜI • SINH TỬ PHÙ • TRANG THƠ
 - DÒNG ĐỜI • ĐỜI MUÒN MẶT • SINH HOẠT NHÓM HTN • CƯỜI
 - QUÊN ĐỜI ĐỜI • MỘT VÒNG THẾ GIỚI • SÁNG KIẾN MỚI - SẴN PHẨM MỚI

ĐỜI • NĂM THỨ BA • SỐ 100 • TUẦN LỄ TỪ 16-9-1971 ĐẾN 23-9-1971

Tòa soạn
143-145 Cống Quỳnh
Saigon
Đ.T. 22.323

▼
Chủ nhiệm
Bà Trần thị Anh Minh

Chủ trương biên tập

CHU TỬ
• và nhóm Sống

GIÁ 50đ

Giao dịch quảng cáo
Hội ông Linh
143-145 Cống Quỳnh
SAIGON

Sau hai năm cùng đi một đường

Một trăm số báo. Đối với những tuần báo chuyên môn về giải trí, những tờ báo phụ nữ, nhi đồng, điện ảnh, thời trang, thì con số 100 đó không có chi đáng kể.

Một trăm số báo đối với những tuần báo xứ ngoài, trong một hoàn cảnh chánh trị ổn định, một nền kinh tế tiến bộ, thì con số 100 đó cũng không đáng kể.

Nhưng 100 số báo với tuần báo ĐỜI, chúng tôi cảm thấy đã là kết quả của một cố gắng lớn.

Trước hết là cố gắng của quý độc giả đã theo dõi tờ báo từ hai năm nay, như một người bạn đồng hành chung thủy. Chúng tôi biết rằng có nhiều số báo tới tay bạn đọc không làm bạn vừa lòng. Chúng tôi biết rằng mỗi lần một số báo bị tịch thu, nhất là 2,3 số liên tiếp, bị tịch thu, độc giả phải mất công chờ đợi, tìm mua tiếp số báo sau, là do một lòng yêu quý, ân cần tha thiết đối với tờ tuần báo của chúng ta.

Nhiều bạn đọc ở các tỉnh xa xôi vẫn viết thư về cho chúng tôi "mỗi tuần chỉ chờ đến ngày thứ năm, có tờ báo Đời để đọc, và mang tờ báo đó theo bên mình suốt một tuần, mỗi lần đọc từng chút một cho tờ báo khỏi hết mau quá".

Chúng tôi không cần nói ra, quý bạn đọc giả cũng biết chúng tôi cảm động sâu xa trước các tấm lòng ân cần quý mến đó của bạn đọc. Giữa tòa soạn và quý bạn đọc giả có một mối tình tương lân, như giữa những người đồng cảnh ngộ, giữa những người đồng chí hướng, giữa những người bạn "cùng hội, cùng thuyền".

TRỞ NGẠI

Một tờ tuần báo như ĐỜI gặp rất nhiều trở ngại.

Khó khăn thứ nhất là nạn tịch thu. Trung bình cứ năm số báo lại có một số bị tịch thu. Nhưng điều đó không thể nào tránh được với một tờ tuần báo có tính chất chánh trị, vô tư, không đáng phải, với tinh thần độc lập và lối viết hài hước của các tác giả.

Phải nói rằng việc tịch thu báo ĐỜI không phải do tờ báo đã câu thả, thiên lệch khi phát biểu các ý kiến và trình bày các sự việc. Lý do chính là vì cách giải thích luật pháp của chính quyền. Nhiều khi một bài báo bị coi là "xâm phạm an ninh quốc gia" mà thực sự cả tòa soạn không thể hiểu người ta đã quan niệm thế nào là an ninh quốc gia nữa!

Một trở ngại khác quan nữa là do các phe nhóm chánh trị bên ngoài.

(XEM TIẾP TRANG 56)

Cuối cùng, rồi một chặng đường cũng được vượt qua. Từ một cứ điểm thời gian nhìn ngược trở lại, những ngày tháng vui đi đã lên tới 100 tuần hay 700 ngày. Ở buổi hoàng hôn của lứa tuổi đã về chiều 700 ngày là một thời khoảng thêm thất khá đậm đà.

Nhưng, ở lúc bình minh của một cuộc sống, 700 ngày lại chỉ là khoảng thời gian ngắn ngủi chưa đủ để một đứa trẻ biết tự ý khoan tay cúi chào các bậc ông, bà, chú, bác. Trong cả hai trường hợp đó, thời khoảng 700 ngày thường sẽ được lưu lại bằng những dấu vết kỷ niệm êm đềm, những kỷ niệm đậm thắm của ngày mới bước vào cuộc sống hay những kỷ niệm nhẹ nhàng của thời khoảng đợi chờ ngày vĩnh viễn ra đi.

ĐỜI của 700 ngày đã qua cũng tự tạo cho mình không ít kỷ niệm. Nhưng, bên cạnh những kỷ niệm êm đềm lại chen lẫn hàng trăm kỷ niệm hoặc hãi hùng hoặc chua xót khác. Vì vậy, trong 700 ngày của ĐỜI, đã có sự phân chia ra những ngày ngắn và những ngày dài. Tôi có mặt với ĐỜI vào lúc vừa có tin là sẽ có giấy phép nhưng lại vắng mặt sau khi nội dung tờ báo được sắp xếp xong.

Hằng ngày, tôi đã chờ tin ra mắt của ĐỜI như người chờ tới lúc tấm hình đầu tiên của mình được in xong. Những ngày dài đầu tiên của ĐỜI là những ngày đó, ít nhất là đối với riêng tôi. Thế rồi, tôi được thấy bích chương quảng cáo của ĐỜI xuất hiện. Ngày dài của tôi tưởng chừng đang thu ngắn lại.

Nhưng ở những phút cuối cùng chờ đợi của tôi ngày dài thực sự đầu tiên của ĐỜI lại hiện ra. Vào 1 buổi tối, Lý Đại Nguyên cho tôi biết Bộ Thông Tin không cho phép ĐỜI ra mắt. Mấy chục ngàn tờ báo đã in xong đành phải chất đống lại để chờ thời.

Tuy không gặp một ai khác ngoài Lý Đại Nguyên, nhưng tôi đã có cảm tưởng như đang đối với từng khuôn mặt của mọi người. Chắc chắn vào lúc đó, người cười hồn nhiên hơn ai hết phải là anh Chu Tử, nhưng sau hay trước sự

Những ngày dài của Đời

UYÊN THAO

cười của anh bắt buộc phải có 1, 2 tiếng chửi thề. Ngày dài đầu tiên của ĐỜI, vì thế, nếu bắt đầu bằng một tai nạn thì cũng sẽ vẫn có thể coi được là một ngày vui, dù là thứ vui nào.

II

Khi tôi trở lại với ĐỜI, bia tờ báo đã mang số 34. Nhưng dường như thời gian có mặt của ĐỜI vẫn chưa đủ để ĐỜI có thể trở nên một thứ có mặt bình thường. Và liền tiếp từ đó, tôi đã thực sự chia với ĐỜI những ngày dài khác. Những ý kiến của tôi về một số lãnh tụ Phật giáo đã được coi như chứng liệu chỉ tố nhóm chủ trương Đời là một thứ tay sai của Mỹ và của ông Thiệu. Một vài tin đồn của các lãnh tụ được nêu tên đã chấn tiếng là sẽ cho nổ tòa soạn Đời. Nếu những loạt bài đó còn tiếp tục. Cũng sự đe dọa này lại được nhắc lại khi Đời phổ biến một bài tường thuật về các cuộc bầu cử trong hàng ngũ sinh viên. Lần sau này, lời đe dọa đã được chuyển tới tòa soạn bằng điện thoại và người nghe đã thuật lại với tòa soạn với một thái độ vừa mệt mỏi vừa chán nản.

Cùng vào lúc đó, chúng tôi cũng được thông báo là theo một số tài liệu của các cơ quan an ninh Nhà Nước thì trong tòa soạn Đời đã có một một vài phần tử Cộng Sản nằm vùng. Và không rõ có phải vì lý do đó hay một lý do nào khác. Nhà Nước đã liên tục ký giấy cấm Đời có mặt trên các sạp báo nhiều tuần. Trong một tháng liền, đã có ba số báo Đời được chuyển lên xe cây. Sau khi nhà in vừa đóng xén xong. Những tấm giấy báo lệnh tịch thu gửi về tòa soạn thường được vò vụn xem xét lúc đầu vào lúc đó

không ai còn muốn nhìn tới nữa. Những câu chuyện bàn tán về những bài bị nêu ra làm lý do cho các lệnh tịch thu cũng không còn sôi nổi một chút nào. Từng ngày dài của tờ báo đã được mặc nhiên biến thành một ngày dài và được đóng nhận bằng thái độ không biết tới nó. Hằng ngày chúng tôi bàn nhau về các chủ đề, bàn nhau về những bài viết và quên hẳn trước đó tai nạn gì đã tới, sau đó, tai nạn gì sẽ tới. Những dư luận, phê phán cũng được trút bỏ bên những lời đe dọa và tôi có cảm tưởng như anh em chúng tôi đang bước đi trong một vùng sương khói mờ lung, chỉ tin được riêng ở sự phán xét của mình, chỉ trông cậy riêng được ở những ý nghĩ xác tín của mình.

III

Một đôi lúc, nghĩ vẫn vơ về những gì mà tờ báo đã trải qua, tôi chợt nhớ lại một ý kiến đã có vào lúc tôi nhìn thấy tờ ĐỜI số 1 xuất hiện ngoài sạp báo. Đời số 1 theo dự tính được phát hành vào giữa mùa Vu Lan. Vì thế, chủ đề được thực hiện là Xá Tội Cho Đời. Khi thảo luận về chủ đề này, mỗi người đều đã cố tìm ra kẻ thù của mình để viết bài tha tội. Hầu hết những người được phân công viết bài, sau sự tìm kiếm trên, đã thú thật là không thấy kẻ thù của mình đâu. Cho nên, đã có những bài xá tội đầy vẻ hài hước chẳng hạn như tha tội cho người tình của mình, tha tội cho ông phú lit... Nhưng đủ nhiệt thành với thái độ xá tội như vậy. ĐỜI vẫn không được tha tội để có mặt trong mùa Vu Lan, như dự định. Khi ĐỜI số 1 ra mắt, mùa Vu Lan đã qua từ lâu và tôi bỗng có cảm

tưởng tờ báo mang chủ đề Xá Tội Cho Đời là một thứ trái mùa. Thuở còn bé, tôi thường được nghe những người lớn dạy dỗ rằng những thứ trái mùa đều là những thứ đắt. Vì thế, hoa quả trái mùa dù rất quyến rũ chúng tôi vẫn bị buộc phải lánh cho xa. Kinh nghiệm đầu tiên học được đó, tôi thấy có phần phải duyệt lại. Bởi, nếu chúng ta đang ở giữa cái mùa của tội ác, của gian dối thì thực ra những thứ trái mùa không thể bảo là không cần thiết và nhất định phải loại bỏ.

Tất nhiên, ý nghĩ của chúng tôi có thể sẽ bị phán xét là một ý nghĩ chủ quan. Chủ quan và còn có thể thiên lệch nữa, khi tôi tự đặt mình vào chỗ của những thứ trái mùa. Nhưng nói cho đúng thì không hẳn là chỉ riêng tôi đã nghĩ như thế. Hằng ngày những lá thư gửi về từ khắp nước hầu như đều sẵn sàng chia sẻ những ý nghĩ của tôi.

Cho nên, dù có sự phán xét trên thì tôi thấy vẫn chỉ cần giữ nguyên thái độ như chúng tôi đang có: Thái độ đối phó với một ngày dài đầy khó nhọc của ĐỜI bằng sự im lặng tin tưởng ở chính mình, ở những cam kết với lương tâm của mình.

Điều đáng ngạc nhiên có lẽ chỉ là tôi có vẻ đã biện bạch một phần nào những sự biện bạch này thực ra lại chỉ bắt nguồn từ sự túng bấn đề tài cho 1 số báo có chủ đề nói riêng về mình chứ không phải là một cần thiết.

Bởi, ĐỜI đã qua 700 ngày im lặng trước mọi tai nạn, nên chắc chắn sẽ có thể tiếp tục qua thêm 7000 ngày hay 700 ngàn ngày im lặng khác trong tương lai.

UT

Đào kép hậu trường

ĐỜI

Sau 100 số báo làm quen, nhiều độc vẫn thắc mắc không biết bọn Báo Đời mặt mũi hình dong như thế nào. Trong lúc này tòa soạn Đời đang tui búi lo chuẩn bị cho tờ Sóng Thần nên họa sĩ Choé không kịp đi «chụp hình» tất cả các nhân vật của Đời. Trong trang báo này bạn chỉ thấy 12 nhân vật.

CHU TỬ

Đầu tằm của báo Đời. Người được coi là hiện tượng trong làng báo từ sau Cách Mạng 1963, 26 lần báo bị đóng cửa. Một lần bị bắn chết hụt. Bàn tay hiện nay run rẩy suốt 24 trên 24 giờ. Thẻ xác mệt mỏi, tuổi đã cao, nhưng Chu Tử lại được coi là hàng nhất tòa soạn. Tánh xuề xòa và rộng rãi nên các anh em làm báo, dù chỉ cộng tác với Chu Tử một lần, cũng nhớ mãi. Nhiều lúc bốc đồng viết tui, nên chiếm kỷ lục làm cho báo Đời bị tịch thu vì «phạm húy». Chu Tử cũng là người nhận được nhiều thư bạn đọc nhất trong tòa soạn, và dù không phụ trách mục gỡ rối tơ lòng, cũng luôn luôn được nghe tâm sự bạn đời. Gặp bức thư bạn đọc nào lý thú, cảm động, lại kêu cả tòa soạn tới đọc cho nghe. Vì vậy còn được mô tả là «có tánh ngây thơ!»

LÝ ĐẠI NGUYÊN

Thường được anh em gọi đùa là Lý Tổng Thống, để kỷ niệm lần họ Lý ghi tên ứng cử Tổng Thống năm 1967 mà bị bác đưa vì người đứng phò là một cựu kháng chiến.

Lý thuyết gia Lý đại Nguyên cũng là tác giả bộ sách Tổng Thức Vạn, có mộng làm lại lịch sử văn hóa và chánh trị của loài người.

Con người đẹp trai, đã bị tù và cạo đầu vô chùa trốn khi bị chánh phủ Nguyễn Khánh lùng bắt.

Tiên đoán về chánh trị nhiều lần trúng phong phúc.

TÚ KẾU

Đứng thứ nhì sau Chu Tử về tội làm cho báo Đời bị tịch thu. Lâu nay được tôn xưng là Kếu Chủ Nhiệm về làm chủ báo Tin Vịt. Họa sĩ mô tả Kếu Chủ Nhiệm đang đứng hầu tòa trước vành móng ngựa, vì Tin Vịt ra 9 số vừa rồi bị tịch thu và đưa ra tòa tới 7 số, nhưng vẫn còn toan ứng cử dân biểu. May bị nhà nước bác đơn!

Tú Kếu

UYÊN THAO

Ngòi bút nhiều lửa nhất trong tòa báo. Tánh hiền nhưng cương quyết, không chịu thỏa hiệp với ai. Nhất định coi việc làm báo là một lý tưởng chứ không thể là một nghề kinh doanh. Người hoạt động mạnh nhất trong nhóm HT Nhơn và nhật báo Sóng Thần. Dưới tên Bút Thép, đã từng chọc giận cả Sư lẫn Cổ đạo, từ tả sang hữu. Nhưng nếu

Chu Tử

CUNG TÍCH BIÊN

Tiểu thuyết gia nhận được rất nhiều thư tình. Người rất khỏe mạnh nhưng lại hay «đau bất tử», làm cho tiểu thuyết bị ngắt quãng. Mộng viết một trường giang tiểu thuyết sắp hoàn thành: Luống Cãi Vàng và Bến Mưa Ngâu. Dân xứ Quảng, lại hay nói tiếng Nam theo giọng Bắc: «Giời ơi!» Tương võ mà người rất thơ mộng. Hay ngâm thơ Bùi Giáng: «Cổ tròn mình mây em sâu ra sao?»

ÔNG ĐẠO CẬY

Ưa hút ống vớ nên họa sĩ nhất định nhét thêm cái pipe vô miệng. Thấy những xe chở xăng của Mèo thương đề chữ «yêu cầu đừng hút thuốc trong vòng 15 mét» ông Đạo Cậy cũng toan viết vào pipe «yêu cầu đừng chở xăng tới gần quá 15 mét».

ĐỘC THỦ

Không biết nghĩa là «chỉ có một tay» như Độc Thủ đại hiệp, hay là «bàn tay độc địa»? Có lẽ nghĩa thứ hai đúng hơn.

Độc Thủ tương người nho nhã, ăn nói hoạt bát, chưa có vợ và không thấy mèo chuột chi cả. Độc Thủ cũng như ông Đạo Cậy, sẽ viết phim hàng ngày trên Sóng Thần.

TRUNG DƯƠNG

Bà chủ nhiệm của nhật báo Sóng Thần. Tên báo rất thích hợp với một nữ văn sĩ đã gây nhiều sóng nổi bằng tác phẩm của mình, mà lại mang tên Biên. Đã viết bài trần tình về công việc đi làm Sóng Thần trên Đời số 98. Còn được kêu là Người Đàn Bà Trong Cồn Cát, theo tên tác phẩm mới xuất bản, dịch của Kobo Abe.

VŨ THẾ NGỌC

Từ một đoàn viên nhóm Hà thúc Nhơn nhảy vô làm báo. Đang học Xã hội học tại ĐH Vạn Hạnh. Đầu tóc rất hippy. Có lẽ họa sĩ vẽ Vũ Thế Ngọc đang cầm bọc tiền vì Ngọc và Mai tuyết An giữ tiền quĩ của Sóng Thần.

Lý Đại Nguyên

Anh Điền

ANH ĐIỀN

Tên thật là Nguyễn hữu Điền. Viết lách có phép tắc vì tốt nghiệp tại trường báo chí VDH Đà Lạt từ 3 năm nay. Mọi đầu quân cho Đời được một tháng. Hình 9 ông Thẩm Phán Tối Cao Pháp Viện (Đời 98) là do Anh Điền moi được, ít báo nào có, mà ngay cả T.C.P.V cũng không lưu trữ.

TÂN DÂN

Một nạn nhân của các dân biểu và dân biểu hụt. Đi phỏng vấn các ông ứng cử viên thì bị người ta tưởng là đi bắt địa, tự ái nghề nghiệp bị đâm cú nặng, tuy mới vô nghề được mấy tháng.

HẠ LONG

Trong nhóm phái viên báo Đời, cái đầu «phi lò dếp» và mắt kiếng có vẻ triết nhân. Cũng như Tân Dân mới đầu quân cho Đời nhưng rất chịu xông xáo!

Trên trang báo này còn một số nhân vật vắng mặt.

Những nhân vật đã từ lâu không viết cho Đời như: Lữ Hồ, Trạng Đốp, Dương Hùng Cường, Nguyễn Thụy Long, Kim Nhật, Nguyễn hữu Đông...

Còn những người đang viết rất thường xuyên nhưng nhất định dấu bộ mặt đẹp trai của mình là:

THIỆN CẦN

Có gốc rễ thiện nhưng hoa lá nhiều khi rất độc. Không biết bị lá đồ Kiều mộng Thu làm cho một trận nào không mà cứ nói đến quốc hội là nhắc đến chị Kiều. Khi viết thường mất công dùng rất nhiều sách vở, trích dẫn đầy đủ như một học giả thiệt:

MAI PHƯƠNG

Ký giả tự do, cộng tác với đủ các báo. Đã đi ch. trường Kampuchia Hạ Lào. Một lần có hình đăng trên báo Mỹ trong một cảnh phóng sự chiến trường cả làng báo xúm lại kêu là hình giả

TÊ ĐÊ

Nhà văn được mô tả là ướt át nhất tòa soạn. Văn Tê Đê có vẻ hài hước, trữ tình và nhiều khi phũ phàng. Hay nhận được thư nữ độc giả thử nhĩ sau Cung Tích Biền.

CẠC SĨ

Nhà giáo và nhà văn hiền hòa đôn hậu nhất xứ Giao chỉ. Ngôi bút châm biếm nhưng rất phúc hậu, đã từng đề nghị 2 ông chánh phó cùng tuyệt thực nhưng cả 2 ngài bỏ qua

VĂN BÌNH

Có thể coi là vị trưởng lão cao niên nhất trong tòa soạn, Viết báo ngày nay là một sport đối với thể thao gia Phạm Văn Bình, nhà báo từ thời Tự Lực Văn Đoàn. Lối viết của Văn Bình vừa có giọng hòa nhã điềm đạm của một người trọng tuổi, nhưng cụ cũng thích xử dụng các từ ngữ rất thời thượng của giới trẻ ngày nay.

PHAN HUY CHIÊM

Một vị trưởng lão khác của Đời đã dịch cuốn sách Bướm Vượt Ngục Cự Chiêm là một dịch giả cả Anh lẫn Pháp ngữ, với những tài liệu về văn hóa, chánh trị, xã hội, từ kịch tác gia Ionesco tới Fidel Castro... Ai nữ của cụ là Phan lệ Thanh đã dịch cuốn Chuyện Tình (Love Story) đăng trên Đời.

Trùng Dương

Ông Đạo Cả

LIÊU QUỐC NHĨ

Dịch giả các bản văn chữ Hán và « đặc phái viên » của Đời trong.. Chợ lớn. Là một SV cao học về Hóa học tại ĐHKH Saigon, gốc Trung Hoa thông thạo cả chữ Nhật nhưng yêu tiếng Việt. Liêu quốc Nhĩ đã dịch nhiều tác phẩm của Quỳnh Dao, Quách Lương Huệ...

PHẠM NGÀ

Có tên con gái khiến nhiều độc giả lầm. Thực sự là một được ruy 100 /.. SV cao học Triết phải đi viết lần mãn về ca sĩ trong khi đang làm khảo luận về Pascal dưới mắt nhìn mác xít ! Thật là một !
Cuối cùng còn VƯƠNG HỮU BỘI người viết bài này !

Hạ Long

Cung Tích Biền

Tân Dân

HOA NIÊN !

Không phải sầu đông trụi lá
Đây nguồn sinh lực còn căng
Đời lên màu xanh lá mạ
Lòng sôi, thớ thịt đang sắn...

Không phải lá vàng khô héo
Mà đây là những mầm xanh
Mắt ngợp tia hồng vạn nẻo
Tai say điệu nhạc đang trình

Không ngâm bài thơ ủy mị
Đồng ca bản nhạc yêu đời
Viết lên nỗi lòng thế kỷ
Sơn hà máu lệ đầy vơi

Xa hoa không mờ lương trí
Lịm vào biển lửa thiêu thân
Niềm tin đợi mùa chân lý
Gieo rồi gặt với nhân dân

Không phải cây cần lá úa
Anh ơi hoa đẹp nở đầy
Vứt đi mối sầu vạn thừa
Áo đời rách nát, ta may...

DOAN HẠNH

Vu Thê Ngọc

Uyên Thao

Độc Thà

● KÝ SỰ về KÝ SỰ

**Đi làm
phóng sự
chiến tranh
cho Đời**

— Mai Phương

Làm phóng viên chiến trường là 1 dịp đi xa đầy hứng thú và học hỏi. Tôi vốn ít đi làm phóng sự xa vậy mà trong thời gian làm báo Đời lại có cơ hội đi thật xa ra ngoài biên để thăm các chiến trường ở Miền và Lào. Lần nào cũng nhờ có bạn bè giúp sức mới đi đến nơi về đến chốn lành lặn được. Và giàu có thêm nữa. Tôi muốn nói về mặt tinh thần. Chờ hốt bạc gì nổi với ba cái bài kể chuyện đánh nhau vào cái lúc chiến tranh tàn lụi này. Lại thêm một vài chuyện lính kinh, khiến duyên nợ chiến trường cứ buộc lấy mình làm đôi khi có cảm tưởng là một anh chàng điều đầu hâu thất đức cứ mong chờ người ta đánh nhau lớn để đi «sống và viết». Thật ra lắm cảm nghĩ rằng con người và lịch sử có thể được hiểu rõ nếu mình đến gần các chuyện động lớn lao sôi máu đầy may rủi là chiến tranh nên hôm rồi ngồi ở «chùa» nghe một anh bạn ở Ashau về kể chuyện đi nhảy Hắc Báo bên Lào. Tôi lại cũng sờ tính thu xếp một chuyến đi mới. Mấy tên bạn trừng mắt quát, «Đùa à, một vợ năm con rồi, bỏ khi ạo. Thế là hại tôi. Nhưng thế nào tôi cũng có chuyện kể hầu các độc giả thân mến của bản «báo Đời» lần sau dưới ký mục «ký sự chiến tranh». Chiều nay vừa có tin quân ta mở cuộc chuyển quân lớn ở tây bắc Quảng Trị chuẩn bị một đại chiến dịch như hành quân Lam Sơn 719 vừa qua. Chiến tranh còn dài dài mà. Phải chi ông Đạo Dừa được chấp đơn ra tranh cử TT lần này ít nhất mình cũng có 7 ngày chờ đợi hy vọng mong chờ hòa bình!

Kỷ niệm về phóng sự mặt trận sâu đậm nhất và mới nhất là Hạ Lào, là Khe Sanh, Lao Bảo, Ashau,

A Lưới, đồi 31, A Ró, Tchépone... Tôi đến Bộ chỉ huy chiến dịch tại Đông Hà 2 ngày sau khi mặt trận mở màn, bị off limit, lộn về Đà Nẵng rồi mới trở ra Khe Sanh, qua Phú Lộc mới tới tiền đồn lính mũ nâu. Những ngày đầu tại chiến dịch này, có bao nhiêu điều mới mẻ, kỳ cục, bi hùng và hào sảng cho một phóng viên!

Ngày đầu đặt chân xuống Đông Hà nghe tin 5 ký giả từ nã trên chiếc trực thăng thứ nhứt chờ báo chí ra mặt trận. Đạn cao xạ 37 ly nổ hai lần làm tan xác tàu bay trên không. Hai ngày sau tôi đến Press-Camp trong phi trường Ái Tử buổi thuyết trình đầu tiên cho ký giả quốc tế hơn 20 mạng tập trung ở đây.

Trại này do quân đội Mỹ thiết lập cho báo chí quốc tế có thể do Bộ Tư lệnh Mỹ cấp xư dụng, có nơi ăn ở và máy bay di chuyển hàng ngày, báo chí «mít» cảm sờ đến. Tuy nhiên nhờ bám đuôi Trung tá Hiền phát ngôn viên quen thuộc của quân lực VN từ Bộ Tư lệnh Tiền Phương Đông Hà phóng tới, tôi vô lộn camp này gặp anh, N.N. Lương làm cho New York Times, được chia cho mấy cuốn sổ tay và bút ảnh lật vạt còn sót lại trong đám hành lý của bốn anh phóng viên Mỹ, Anh Nhứt chết ngày trước. Sau khi bốn đồng nghiệp trên tử nạn, các cha nội ở đây đã làm thật mấy bọc này từ bữa qua rồi. Sau này đọc một bài của Lê Trang viết trong Thời Nay số đặc biệt về báo chí mới biết chuyện «ông tướng» Lương này trốn trong thiết giáp vượt biên sang Lào ngày đầu tiên 8-2, rồi bị B.40 thật cháy phải nhảy ra, thế là lộn cú mặt đi lộn, bị sĩ quan thiết đoàn đuổi về.

Tuy nhiên Lương cũng đi được khá xa và chứng kiến đủ cuộc chuyển quân để làm một bài đặc biệt ký rõ tên mình trên báo NYT, mà thường lệ thì các ký giả Mỹ dành ký tên hết. Kể lại câu chuyện lập kỷ lục «người đầu tiên vô Lào sản tin» đó, Lương kết luận: «Không có bảo hiểm mà ông dám vô sâu vậy là may rồi. Bận sau thì đừng hòng!» Nói thách vậy chứ chưa chắc. Cám dỗ của mặt trận còn nhiều lắm.

Mấy hôm sau về tới Đà Nẵng, trong khi chờ hết hạn off limit để đi theo phân lực A37 hỗn danh «con rồng bay» của sư đoàn I không quân, tôi la cà ở phòng chiến tranh chính trị sư đoàn, gặp Minh Nguyễn và Hoàng Vũ Đồng Sơn lỏi về chỗ trọ. Đêm đó tôi nằm ngủ trên giường gỗ của anh ký giả thứ 5 chết trên trực thăng hôm nọ: người thứ 5 này là một anh mít ta nhiếp ảnh viên quân đoàn mà các anh chiến tranh tại quân khu 1 đều do một tay anh sản hình, nhất là hồi đánh trận Reilly để trác nghiệm Việt hóa. Tên anh là Từ Vũ: độc thân, gia đình chỉ còn một mẹ già di cư ở Chợ Quán mà anh em không ai biết rõ địa chỉ. Hai mươi lăm tuổi đầu, Từ Vũ chết mất tiêu tâm tích, để lại một sưu tập hình ảnh. Không bạn bè nào ở quân đoàn tin anh chết mất tâm như vậy. Họ lục lọi mọi nguồn tin nắn hồi từng người đã gặp Từ Vũ trong những giờ và họ rình chờ đài Hà nội mong có tin anh còn sống sót khi rơi xuống đất... Khi đã tuyệt vọng, những người bạn tha phương này mới nhất định làm tiệc chót tiễn hương hồn Từ Vũ đi. Bữa tiệc rượu mà nước mắt bạn bè pha loãng cả rượu và những anh con trai coi bộ sững sờ trâu bò này thế mà lại bày cái lòng thương tiếc đầm lè của mình một cách ồn ào như vậy.

Sau này ở đây cái đám người từ xứ tự về cái mồm sông Hàn này vì miếng cơm hay vì đời lính còn làm một đám tang nữa cho nhà văn phi công Trần viên Phương trong một hoàn cảnh và không khí khác hẳn. Chính Trần viên Phương đã thu xếp cho tôi đi một phi vụ oanh tạc với anh ở phi đoàn phân lực 528 của Thiếu tá Nguyễn bình An. Trong khi tình trạng off limit báo chí dù đã có lệnh chấm dứt, vẫn chưa được thông báo kịp cho các đơn vị. Lúc đó tôi vẫn chưa biết ông phi công cao lớn Trần duy Mỹ đã xách tôi đi một vòng ồn ào lừng muren bộ áo phi hành kia là người ký tên Trần viên Phương trên báo Đời nhà tôi.

Trên chiếc oanh tạc phân lực cơ A37 chỉ có Phương và tôi, sau khi nhào lộn mười mấy phút xuống một đỉnh núi ở biên giới để trút 600 cân bom xuống mặt khu Hậu Đức, trên đường về, TVP hỏi trong máy: «Ê, cậu cả một chưa? chịu làm một vòng 360 độ không?» — «Một thì chưa, làm thì làm!» A là hấp, con rồng bay trong tay TVP lộn tròn một vòng luôn mấy tua, thẳng con ông cụ ruột gan mắt mũi lộn tưng phèo. Thế mà về đến phi đạo, TVP còn bồi thêm: «Thế mà chưa ra mặt xanh xanh vàng, là còn khá!»

Ông to lớn thế, ông nghịch ngợm thế, ông bay hỗn thế mà ông lại chết «yên ổn» quá, ông Phương!

Phóng viên Mít đi chiến trường, là chúa sơ sài, chẳng quần áo máy móc gì cả. Sáng sớm ở bãi đáp Khôi Hồng quân sĩ ngồn ngộn trong ba lớp áo trấn thủ, lại khoác thêm áo giáp ở ngoài chen hân nhẩy lên trực thăng chỉ chực chùn chân lại vì thấy mình phong phanh cái áo khoác tải tử tử tử. Lướt qua mấy sườn núi, đường số 9 cắt ngang lưng đèo đồ dốc vì vút hàng trăm xe công voa chuyển quân. cameramen CBS Mỹ nhào mình ra quay phim, mấy anh Mỹ trong toán ôm chặt lấy chân bạn, mấy anh AP, Reuter chĩa ống tẻ lè tới tấp ra ngoài khung trực thăng, tôi cũng vội cho tay vào bọc nhưng giật mình rút tay ra. Chả là vì trong túi tôi chỉ có độc một máy canon bé tí, tẻ lè, tẻ liếc thì không có hy vọng gì thu được cảnh xa giữa trời sương sớm, rút ra chỉ sợ mấy tên «mắt xanh» kia nó cười khẩy cho một phát.

Đêm 16/2 đáp xuống căn cứ chiến đấu Phú Lộc. bản dinh của tư lệnh liên đoàn 1 Biệt động quân. Trời rét cắt da, anh chàng Dickerman ở báo News-day đang như ông thượng sĩ già trong phim chiến tranh của Mỹ đi cùng vất qua cho chiếc áo khoác vải nhựa. Trời tối sau cuộc nói chuyện với Đại Tá Nguyễn văn Hiệp trong hầm chỉ huy, ông đề cho 3 anh ngoại quốc ra khỏi hầm sang ngủ bên hầm truyền tin và giữ tôi lại cho ngủ nhờ ngay trong hầm ông:

«Cho nó chắc chắn và nếu nửa đêm có đụng thì tha hồ theo dõi». Phủ cái áo nhựa xuống nền đất tôi tính ngả cái lưng xuống thì ông Đại tá lại hỏi: Không có mền à? Có con dao đó không?» Tôi móc lưỡi dao cạo nhét trong lưng cuốn sổ tay ra — lưỡi dao quanh năm sẵn sàng trong túi để diêm báo ở tòa soạn — ông Đại tá giờ cho tôi nằm một đầu tấm chăn trấn thủ trên giường và một tay kia ông đi một đường cắt chỉ nghe bưng bực: «Cái mền này tôi may 4 lớp lộn. Chẳng là vì quanh năm trên đèo Hải Vân nên tôi phải thủ như vậy mới chịu nổi cái lạnh trên đó, nay cắt chia cho anh bớt 1 lớp». Đêm đó tôi ngủ ngon lành trong khi tiếng máy rờ rờ suốt đêm cạnh bên: «A lô... Lan Đài... Báo cáo Lan Đài... nghe rõ không... cho biết». Lan Đài là bí danh của ông Tư lệnh. Ông quần cái khăn đen cái cổ cho đỡ mỏi ngồi theo dõi suốt đêm, trước cái bàn gỗ có để hai viên đạn 37 ly tịch thu trên đường mòn. Ông nói khi nào về rồi đi tìm cuốn Cựu chớ đọc chơi vì nghe nói ở Saigon cuốn đó nổi tiếng lắm.

Mấy ông đồng hành ngoại quốc cũng chừa là ma lem.

Cái anh nhà báo Mỹ Dickerman ra cái điều thông thạo lịch sử:

— «Ê, mít từ «Fuong», anh có biết là ngọn đồi này đã từng bị quân đội BV đóng quân hồi Mậu Thân không?»

— Không!

— A, hồi đó có 1 Tiểu đoàn Không Kỳ. Mỹ tới giải vây Khe Sanh đã đổ xuống đây, chạm địch tại đây.

— Thế à !

— Để tôi cho anh biết : ở đây có một binh sĩ BQ/VN từng tham gia trận đánh đồi bên cạnh này, cũng hồi đó. Binh sĩ này anh hùng lắm, được huy chương của T.T Nixon trận đó. Anh có muốn nói chuyện với anh ta không, tôi chỉ cho.

Tôi ô kê gấp. Hân dắt tôi đi vòng ra mặt dốc sau ngọn đồi, nhìn xuống dòng sông gần biên, chỉ cho tôi một binh sĩ đang đắp bao cát trên miệng hầm mìn, trên nắp túi mặt áo anh ta lấp lánh một huy chương nửa xanh nửa trắng. Tôi gọi chuyện với anh lính và biết được anh đang một trận lớn ở Quảng Ngãi có thành tích đặc biệt được huy chương này. Quay lại giải thích cho Dickerman về sự lầm lẫn của anh, tôi thấy anh ta ngạc nhiên rồi ghi chú cẩn thận vào sổ tay và như tôi hỏi thêm vài chi tiết. Một lúc sau, tôi mới nhận ra mình mắc lừa anh Mỹ già này : lính cơ gặp một binh sĩ VN có huy chương quý nhất của Mỹ, một đề tài hấp dẫn cho độc giả Mỹ của anh nhưng không cách nào biết được tiểu sử và nguồn gốc anh lính VN với chiến công kia, nên hân lập mẹo để giải tôi vào cái thế phải làm phụ tá không công cho anh. Đúng một anh Mèo già. Tuy vậy mấy hôm sau khi ngồi xe đò từ Quảng Trị về Huế tôi một trạm gác có toán kiểm soát hắc búa bắt chờ đợi lâu quá, tôi chợt nhận thấy một huy chương tương tự trên túi áo một binh sĩ trong toán. Tôi vội vẫy anh ta tới gần cửa sổ xe đò và chẳng chào thưa gì cả hỏi ngay anh ta về nguồn gốc cái huy chương nặng cân.

Gặp «lời ký» đột ngột, anh lính cho hay ảnh đánh trận Khe Sanh hồi sau Mậu Thân được huy chương hiem có mà ít người hiểu rõ giá trị này. Sau đó, anh ra lệnh cho toán kiểm soát để chiếc xe vượt luôn, không lồi thối gì nữa. Hóa ra trong cái thua hôm trước, tôi cũng học được một cái huy chương để dùng được trong dịp như thế này.

Ra mặt trận ít khi bị đói nhưng chẳng may nếu bị đói là một đời khổ nạn. Tôi đã bị một lần tại Neak Luông năm ngoái. Mất khá nhiều thì giờ lang thang theo các cánh quân sư đoàn 9 ở Tô Châu Hà Tiên rồi qua biệt khu 44 theo chân Đại Tá Hạnh nổi danh «sứ giả chiến tranh» trong những ngày đầu tiên quân vào đất Kampuchia đến khi lướt xuống tàu từ căn cứ tiền phương ở Châu Đốc để theo Thủy Quân Lục Chiến vượt biên, tôi không còn hơn năm trăm bạc trong túi. Đổ bộ lên Hồ Luông nửa đêm đồng hồ tôi lại chết đứng luôn. Sáng sớm tôi đã kịp bám theo trục thẳng chỉ huy của Đại Tá Tôn Thất Soạn, Lữ đoàn TQLC bay đi thị sát và thanh toán mặt trận Prey Veng.

Vòng vòng mấy chục tua trên trời Prey Veng theo dõi Trâu Diên đuổi công trường 9 V.C. chạy thoát lên mặt Bắc, Đại tá Soạn sắp đáp xuống thì được tin tướng Dzu lên thăm mặt trận. Trục thẳng vòng về Hồ Luông cho hai ông Tư Lệnh vô phòng hành quân ban rồi lại bay tới Prey Veng. Thống Đốc Miên và toàn bộ Tham mưu vừa mới tập họp lại được ào ào chạy ra tiếp phái đoàn VN để

nhận bàn giao lại tỉnh lỵ. Lại vô dinh Tỉnh đầy dân di cư tạm trú, nói chuyện, bàn bạc trên các bàn đồ hành quân, xong rồi lại bay về Neak Luông. Ở đây đã có mấy xe mercedes bóng loáng từ Nam Vang chạy xuống chờ theo mấy ông tivi Na Uy và báo Nhật. Nghe tin chiếm lại Prey Veng và bắt được tù binh quan trọng nên xuống thu hình. Tù binh thì quân ta đã đưa về Cần Thơ từ sáng. Họ xúm lại hỏi ông tướng về trận đánh và đi một đường phổng vắn. Tôi cũng ngoại giao với họ để đi nhờ xe về Nam Vang cách đó 40 cs. Sau đó nhớ lại thì từ sớm đến lúc đó chưa có gì bổ bụng, sờ túi thì cạn, đồng hồ thì chết luôn, mà không có chợ búa gì gần. Các đơn vị thì ở xa. Căn cứ chỉ huy thì đóng kín cửa bàn mặt, giờ ăn đã qua từ lâu. Tôi mệt ngồi thở dốc cạnh xe mấy tên Na Uy, mà họ van cứ hỏi lau mặt. Một giờ sau thấy tướng Dzu và tùy tùng ra hướng sân bay, tôi vọt theo hỏi và biết họ về Cần Thơ trong ngày, tôi ù té đi kiếm túi hành lý và chạy theo xin tháp tùng. Trên đường về, thỉnh thoảng ông tướng còn dừng xuống dọc đường thăm các toán thiết giáp chuyển quân. Về Cần Thơ, hay tin có một phi vụ đặc biệt về Saigon nhờ anh bạn học cũ ở báo chỉ quân đoàn đưa tới tận nơi xin được một chỗ về. Bây giờ tôi về tới Tân Sơn Nhất, lê vô cầu lạc bộ làm xong một đĩa cơm với nốt số tiền còn trong túi tôi mới hoàn hồn nhận ra mình đã bỏ lỡ cơ hội hiếm có vọt tới Nam Vang. Sau này phải thu xếp hàng mấy tuần mới đến nơi được. Trong khi mọi việc yên bình mặt nước hồ thu. Đúng là chỉ tại một cái bao tử trống không !

Câu chuyện đường dài thì còn dài mà ông Đạo Cấy giục bài ghê quá, bèn cắt ngang ở đây bằng cách kể lại một giai thoại cho anh phóng viên nào cứ lê thê ngồi bút lấy làm một sự kinh hãi mà stop dòng văn chương lai láng.

«Quanh bàn nước ở «chùa» một anh chắc là chuyên viết giới thiệu nhạc chủ đề ba hoa chích chòe :

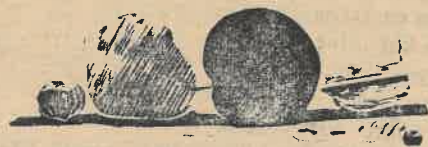
—Tao vừa quen một em thơm lắm, hay lắm! em mặc robe maxi, chân trắng muốt, gáy cao, tóc dài, mắt đen láy, mũi dọc dừa, em ở nhà sách Xuân Thu ra, đi một chiếc Taunus... một anh chen vào :

— Thế có phải khi ngủ, em có tặc gác chân phải không ?

— ?»

Tôi cũng lấy làm ngại có một vị bằng hữu nào thấy tôi dài dòng văn tự đến đây cũng chen vào một sự «thối mồm» như vậy, cho nên xi tốp ở đây cho xếp typo tiện việc sổ sách.

MAI PHƯƠNG

KÝ SỰ về KÝ SỰ

Đi phỏng vấn ca sĩ cho báo Đời

□ PHẠM NGÀ

Tuần báo Đời nguyên không phải là một báo chuyên môn về kịch trường hay ca nhạc. Nhưng một lần cụ quản lý đã thổ lộ rằng những số chủ đề về «chất tươi» như 35 ca sĩ, 35 người đẹp v.v... số báo đã qua mặt cả những số chủ đề có kích thước như ngưng ban, hòa bình. Có phải trong thời đại khó sống này, những vấn đề lớn như thân phận dân tộc, tương lai quốc gia... chỉ là mối bận tâm của những chánh trị gia trong khi tâm trạng chung của đa số quần chúng vẫn là thích nghỉ ngơi, thoải mái với những cái gì tươi mát, vui mắt — hay chính nơi «giống cái yếm dẫu» như một nhà văn đã ví von cho một giống «sinh vật có vú» ?

Vậy thì những bức thư độc giả gửi về than van về tính cách hơi khô khan, nặng chính trị của báo Đời không phải là ít ? Những ngày xôn xao mùa bầu cử hạ viện, thủ thật cứ nhìn mặt những ông ứng cử viên. Ông trợn mắt, ông bậm miệng làm nghiêm cho đến những lời ông nọ tuyên bố, ông kia đã kích... tôi muốn ngáp dài. Để cứu vãn chút tươi mát của đời 1 ông thơ ký tòa soạn đề nghị mục phỏng vấn ca sĩ, tạm gọi là «Nhưng khuôn mặt của đêm Saigon», rồi gọi tôi : «Cậu 10 phần này, phàm người có tên như con gái đi nói chuyện với là đa thời rất thích hợp»

Vậy là tôi vác bút vác cặp đi phỏng vấn các ca sĩ. Trước tiên là ban tam ca Đông Phương. Chủ trương của tòa soạn là chọn những khuôn mặt nổi tiếng nhưng đặc biệt phải nổi tiếng trong giới khán thính giả trí thức, có trình độ thưởng ngoạn tương đối cao và khó nghĩ là thuộc thành phần độc giả của Đời. Cũng có những gương mặt rất ăn khách, rất ăn tiền, hay được gọi là tivi chí bảo, nhạc thời trang chí bảo v.v... nhưng chỉ hát hồng những bản «thời trang» từ tivi đến... máy nước (dẫn máy nước vẫn thích nhái theo giọng). Người đọc cũng có thể tưởng tượng được những cách trả lời ông ọ, làm cầm của các «chi bảo» này trong những bài phỏng vấn để dài ở những mặt báo nào khác, nhất định không phải là tuần báo Đời. Ở đây chỉ xin nhắc lại ban tam ca Đông Phương, một chút về nghệ thuật hòa âm khi trình diễn dân ca của Hồng Vân, Thu Hà, Tuyết Hằng và sự tán thưởng của giới sinh viên trí thức, các cụ già đạo mạo trong áo the đen v.v... đủ thấy ban tam ca Phước Lộc Thọ này không phải là những giọng ca... rẻ tiền.

Kế tiếp, tôi đến «báo đời» Đăng Lan, Miên Đức Thắng. Vẫn là những người đi hát cho giới trí thức nghe. Ít ra phải đưa đến những suy nghĩ và phê phán nơi người nghe, như khi nghe MĐ Thắng hát nhạc phản chiến một thời.

Một điểm nữa mà tôi phải nhắm tới nơi mỗi ca sĩ. Đó là một câu chuyện, một sắc thái độc đáo nào đó có riêng trong đời đi hát của người ca sĩ. Có khi phải nói là một biên cố như bản án 5 năm khổ sai của MĐT. Tôi được tòa soạn dặn phải khai thác kỹ các khía cạnh đặc sắc đó, thay vì phỏng vấn về những chuyện làm cầm như thích để mấy con, con trai hay con gái, thích tài tử xine nào, hay đánh đề không, có hay ăn chum ruốt, trai chưa không v.v... Cách phỏng vấn này hẳn không thỏa mãn nổi sự tò mò vô giới hạn, hết sức «đàn bà» nơi một số nữ độc giả nhưng hy vọng cống hiến được cho những độc giả khó tính có thể tưởng tượng được cho những độc giả nghệ thuật, một phong trào sáng tác mới như trường hợp Julie Quang bước từ nhạc Rock sang hát tình ca của Phạm Duy.

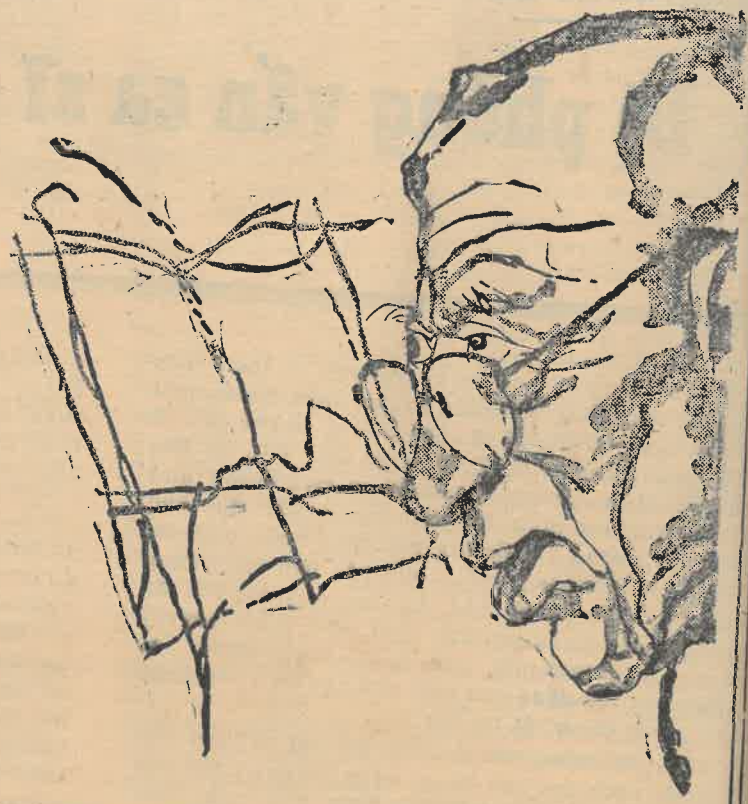
Có lúc tôi đi phỏng vấn với tâm trạng tò mò thật sự của một «fan» vẫn ái mộ ca sĩ nào đó. Những câu phỏng vấn ngược đây tình quái của các ca sĩ có đầu óc như Đăng Lan, Thu Hà v.v... Một chuyện khác hơi cực là vấn đề lấy hình vẽ làm cliché. Báo Đời không xin nhiều hình để làm đẹp cho bài viết nhưng chỉ xin có một hai tấm mà có khi phải lui tới 4, 5 lần. Hẹn lấy hình ở phòng trà thì khoảng 10, 11 giờ nửa đêm về sáng phải ló mò đến lấy, để lấy được một nụ cười duyên dáng : «anh cũ xí quá, anh để cổ lực tìm hình khác đẹp hơn nhé». Trong khi đó tại tòa soạn, nhân viên đi bỏ hình làm cliché bao giờ cũng nóng nảy hỏi thúc, ít khi chịu thưởng thức những tấm ảnh thật đẹp, mà các cô ca sĩ bắt chờ đợi.

Đại khái tôi đã đi «chát» bài phỏng vấn với các giọng hát của đêm Saigon như thế. Chẳng mong gì hơn là các ca sĩ này «hát» trả lời lại đùm cho những câu trả lời tương đối thành thực trong những buổi nói chuyện tự nhiên, cởi mở như tâm sự vụn.

PHẠM NGÀ

HAI NĂM GÓP MẶT VỚI ĐỜI

THIỆN CẦN

Họa may chỉ có ngài chủ bút

Tính đến nay tuần báo ĐỜI đã ra được 100 số tròn. Nhìn lại quãng thời gian suốt 2 năm qua, người nuôi nấng nó từ thuở trứng nước quả thật đã chịu rất nhiều cơ cực. Nó sống oặt oẹo, sài đẹn và tưởng rằng bị trừ ếm chết yểu ngay từ lúc sắp ra đời, nào ngờ trời còn ngoảnh lại để nó khó đầu khô sọ được tới ngày nay.

Viết đầy đủ về những kỷ niệm vui buồn đối với tờ báo có lẽ chỉ có Chu Tử làm nổi, vì anh là chủ bút luôn luôn có mặt tại tòa soạn để ra đường lối, hướng dẫn ban biên tập, mời người viết, kiểm soát bài vở và kiêm nhiều việc linh tinh khác. Anh là người khai sinh ra tờ báo, chủ chốt mọi việc và hiện diện thường buổi đầu nay lâu không thấy mặt, như Lữ Hồ, Trang Đốp, Sức Mấy, Thợ Cày, Kim Nhật Nguyễn Hữu Đồng, Nguyễn Thụy Long... Một số văn sĩ, ký giả khác

lại góp mặt khi báo đã ra nửachừng. Tan hợp không phải là chuyện riêng của báo mà còn của con người nữa. Và số dĩ tôi nói chỉ có chủ bút mới viết được đầy đủ những kỷ niệm suốt 2 năm quacũng là vì thế.

Không hiểu Chu Tử có ý định ghi lại những vui buồn đó không.

Mà dù có, tôi vẫn e ngại. Vì nhiều lý do. Thứ nhất, anh không còn lưu những số đã xuất bản, những cái móc cần thiết để anh có thể nhớ lại một cách thư tự những sự việc đã trôi qua. Báo in xong hoặc báo về nhà phát hành trả lại anh để vùng vãi chẳng lưu chẳng trữ gì cả. Nhớ hôm có người bạn ở bên Pháp gửi thư về khẩn thiết nhờ tìm cho số báo mang chủ đề «Quả bom Cao Đài». Tôi chạy khắp tòa soạn, nhà in và tới cả nhà riêng của anh để tìm nhưng cũng không sao có. Nhiều số còn thiếu thì bao giờ trong mục «Nhân tin» cũng được trả lời là «chết cả» hoặc «chỉ còn vài số». Chuyện

này làm tôi buồn cười, vì tôi biết rõ không những chủ bút mà ngay cả Uyên Thao thư ký tòa soạn và ông Đạo Cấy là những cây bút chủ lực cũng chỉ có số có số không. Huống chi độc giả. Chính tôi đã lục kiếm thêm cho Uyên Thao được ít số nhưng cũng không sao đủ bộ. Ấy là chỉ nói những số thông thường, chưa kể những số được nhà nước đặc biệt chiếu cố.

Mà cứ cho rằng có đủ 99 số báo là đủ ở trước mặt như 99 ngọn Hồng Sơn chưa chạc người chủ bút họ Chu đã chịu lần giở những trang báo cũ để nhìn lại, bởi bản tính lười do sự suy yếu về cơ thể cũng có và nhất là bởi lối quen viết theo hứng, theo trực giác chứ không chịu nệ vào sách vở một cách tỉ mỉ. Ấu đó cũng là cái khuyết điểm và đồng thời cũng là cái trư xúc với Chu Tử, tôi thấy óc thông minh của anh rất bén nhạy còn trí nhớ thì lại kém. Chẳng hạn có lần trong mục «Nói chuyện với Đầu

Gối», anh nói là nhớ quê hương quá rồi bỗng nổi hứng thể nào đi trích mấy câu thơ của Quang Dũng, nhưng chép sai bệt bẽ bẽ và câu thuộc câu không rất lồm bồm, phải để nhiều chấm treo. Có hôm khác, anh xem tờ Học Tập số 1-1971, trong đó kích Phạm Duy và Nhất Hạnh, đến bữa sau viết bài thay vì nói Nhất Hạnh anh quên lủ đi cứ nói Phạm công Thiện, để số báo sau lại phải cải chính. Còn nhiều sơ sót tương tự khác. Tôi đã có lần mở xề về «cọc nhớ tôi» của anh, anh công nhận là đúng và búi ngùi: «Trước tri nhớ của tôi khá lắm chứ, nhưng từ khi bị bắn chết hụt, người yếu đi nhiều mới đến nổi thế, ầu đó cũng là cái may, nhờ được gì viết này, thấy thông dong thoải mái vì không vương vưu, câu nệ chi cả».

Đã vậy, bây giờ Chu Tử lại tới tâm mất mũi về việc chuẩn bị cho tờ nhật báo Sống Thần sớm được trình làng, thế thì làm sao anh có thể ngồi yên chỗ để ôn chuyện cũ được.

Riêng về phần tôi, tôi cũng ghi lại đây một vài cảm nghĩ vụn vặt. Vì bạn bực về chuyện kiếm sống nên tôi nằm trong ban biên tập, không đặc biệt phụ trách 1 mục nào mà chỉ viết theo lối tài tử, nay gọi nôm na là chỉ viết «đá gà đá vịt» số có số không.

Khi báo ra được 10 số đầu, tôi nêu ý kiến với chủ bút: «Báo mình là báo ĐỜI vậy cũng nên mở thêm mục «ngược đời». để cho nó có xuôi có ngược. Người phụ trách mục này phải nắm vững 3 điểm, then chốt: bám sát chủ đề đã nêu khai thác những biến biến xảy ra trong tuần về mọi mặt chính trị, văn hóa, xã hội v.v... và lật ngược lại bằng ngòi bút châm biếm». Người chủ bút ghi nhận ý đó và giao cho Lữ Hồ phụ trách trong khuôn khổ đúng 1 trang, kể từ số 11. Anh không giao cho tôi vì biết tôi bù đầu cả ngày, hơn nữa lối viết của tôi lại hiền quá, thật thà trong khi mục này cần 1 giọng văn sâu cay, tàn độc. Chẳng Lữ Hồ ta cứ tưởng bở đi hí hửng ôm việc để rồi 1 hôm không biết viết vung vít thế nào trong số Xuân Con Chó khiến có kẻ thối mồm đã vin vào 2 tiếng «trương rau» đi met với các

đấng Thượng Tọa rằng họ Lữ đã vô lễ dám xúc phạm đến quý thầy, làm Lữ Hồ lo sốt vó cứ thanh minh um xùm mãi. Thế mới hay, viết phải đi đôi với lách, viết thẳng thường huých toẹt, hoặc không khéo lách là ngay có toi mạng. Co văn phải có nghiệp. Nghiệp đây là nghiệp quả, nghiệp báo theo lối suy diễn của nhà Phật chứ không phải sự nghiệp. Nghiệp của văn nói nặng lắm, vì nó gồm đủ thân, tâm, ý và khẩu nghiệp nữa.

Vạn sự khởi đầu nan

Còn nghiệp của báo ĐỜI thì hiện rõ từ khi mới ra đời. Một phần lớn là vì nó chịu ảnh hưởng về bước đường luân lưu của người khai sinh ra nó. Sau khi nhật báo Sống 26 lần bị đóng cửa tạm và 1 lần vĩnh viễn, Chu Tử đi cộng tác với báo nào là báo Ấy bị trừ ếm lây, từ Hòa Bình đến Thanh Việt, Bình Minh, Quyết Sống, Công Chúng, v.v. Nhưng trót mang nghiệp cầm bút, anh lần lộn và tìm mọi cách để viết. Biết rằng làm nhật báo không nổi (!) họ Chu phải hăm hực xoay sang làm báo tuần, đành nhún nhục chịu lùi 1 bước để rinh chụp cơ hội. Hẳn ai cũng rõ, đối với Chu Tử báo ngày mới là «nghề của chàng», mới là chốn diên võ giương oai thỏa chí, còn báo tuần chẳng qua vì phải chịu lép vế, vì ở trong cái thế chẳng đứng được đó thôi. Chẳng khác nào người đang sử dụng đại đao nay bắt mùa bằng dao phay, tâm hoạt động chác chầu phải giảm sút nhiều.

Báo ĐỜI đã ghi rõ chủ nhiệm kiêm chủ bút là bà Trần thị Anh Minh và Giám đốc chính trị là Hà thượng Nhân, thế mà khi quảng cáo có dính tí hơi hướm Chu Tử vào là y như bị làm khó dễ ngay. Số ra mắt đã in xong, chỉ đợi phát hành, thì bị rút giấy phép xuất bản. Mọi người chửi ầm lên. Bà chủ nhiệm gửi 1 thư ngỏ tới các báo, các cơ quan đoàn thể để phản đối những hành động trái luật của Bộ Thông Tin. Riêng Chủ Tử cũng viết 1 bản tuyên ngôn trình bày trường hợp cá nhân bị trừ ếm, bị khủng bố, bị nhân viên an ninh theo dõi, Đổng thời, các anh em trong ban biên tập thảo 1 bản kiến nghị phản đối vụ đóng cửa báo ĐỜI và

phản công nhau đi lấy được 114 chữ ký của giới văn nghệ.

Công cuộc vận động chỉ mới ở giai đoạn đầu, giai đoạn tranh đấu bằng «võ miệng» như tuyên ngôn, thư ngỏ, kiến nghị hợp báo v.v... mà đã gây được tiếng vang khá rõ. Báo Saigon Post đăng 3 cột trang nhất về vụ báo ĐỜI với tit lớn: «Chu Tử công khai khai chiến với Bộ Thông Tin». Giám đốc hãng vô tuyến truyền hình Thụy Đền tìm tới quay phim Chu Tử trong cuộc phỏng vấn truyền hình màu để mang về nước đưa lên Tivi. Trung Tâm Văn Bút VN cũng hưởng ứng bằng 1 quyết định gửi lên TT và các cơ quan, yêu cầu xét lại vụ báo ĐỜI và chống lại việc B Thông Tin tìm cách trừ ếm 1 cá nhân không cho hành nghề.

Về vụ Bộ Thông Tin «bắt nạt» Chu Tử qua việc rút giấy phép báo ĐỜI Nguyễn Sa đã có những nhận xét khá bay bướm và sâu sắc: đánh nhau và đánh cho đẹp. Hạng nặng đấu với hạng nặng, gà đấu với gà, lông chọi với lông, trông được. Một thằng hạng nặng, người trên 100 kí, đánh 1 chú hạng lông, 50 kí lẻo khèo, trông không được.

Trông càng vất vả một thằng không lồ đánh 1 đứa con nít, cảnh tượng có 1 sắc thái tàn bạo, gây cho người đứng coi tình cảm bất nhẫn đến cùng cực, khi người không lồ trang bị vũ khí cùng mình, lên gân ầm ầm, suốt ngày từ sáng đến chiều, ngày này qua ngày khác, đuổi theo 1 đứa trẻ yếu đuối rong chơi trên bãi biển, chờ nó làm xong chiếc lâu đài nào trên cát, lập tức xông vào, không cho nó kịp hí hửng và kinh ngạc, liền bồi dăm đá thui đập, dầm nát lâu đài bằng cát rồi cuội lên người đứa trẻ 1 cách hoan hỉ. Tương quan giữa nhà nước và nhà văn Chu Tử trong những ngày gần đây là tương quan giữa người không lồ kỳ lạ và đứa trẻ đau buồn đó... Chu Tử thò mặt ra báo nào báo đó liền bị đóng cửa. Nhà nước còn tế nhị, cái tế nhị ghê gớm của người Á Đông, mà người Tây phương ngu dốt thường gọi là «chinoiserie», bằng cách không hạ lệnh đóng cửa báo ngay khi nguyên chủ nhiệm báo Sống 16

mặt tôi, mà đứng chờ 1 cách kiên nhẫn, chờ tờ báo in xong, con em chạy bai chạy vở toát mồ hôi, con em vút đi những đồng bạc mồ hôi nước mắt vào để làm quảng cáo, để in báo xong xuôi hết cả, mới tả tả cất tiếng. Nay bạn, báo của bạn chết rồi. Takhông thể không nghĩ đến hình ảnh chua xót của người không lồ chờ đưa nhỏ lam xong lâu đài bằng cát mới nhẩy vào đầm nát. Mọi đầu ta tưởng nó đùa. Trò chơi tái diễn với tất cả những tế nhị rất kỹ lưỡng không còn làm cho ai cười được nữa.

Điều kỳ lạ hơn nữa là anh không lồ này cũng như tất cả những kẻ đồng loại nó, những kẻ xây dựng quyền trên sức khỏe của mình mà lại thích lý luận một cách vớ vẩn, thích sử dụng những động tác khúc mắc của lý luận trả giống siêu nhân thường không có. Để tấn công 1 nước láng giềng, để bỏ 1 đồng người vào trong lò, để đó họ 1 dân tộc nhược tiểu, mỗi anh không lồ thường bịa ra 1 số lý do. Nhưng dù tờ son vẽ phần thể nào cũng không thể che dấu được ai. Mọi người đều nhìn thấy cái sự thật ghê gớm của manh nha biến sức mạnh làm chân lý, bởi vì sự vang thiếu cái sức mạnh của chân lý. Người ta không thể quên được cái kỷ niệm thời thơ ấu. Đang cầm chiếc bánh ăn, thẳng lớn hơn đi qua giắt lấy bỏ vào mồm nhai và bảo rằng tao ăn họ mày, mày ăn đầu bụng. Người ta không thể không nghe thấy tiếng nói khủng khiếp. Tôi khỏe hơn nó. Tôi đánh thấy mẹ nó, Gặp đầu đánh đấy... (Trích tạp chí Đất Nước số tháng 9-1969).

Ngoài những phản ứng tích cực của các nhà văn nhà báo đã giúp cho Đời thoát nạn, cái tai nạn mà anh em thường gọi bằng những tiếng rất gợi hình là «vụ phá thai hụt», còn phải kể đến 1 biến cố quan trọng khác: Nội các Trần v Hương dùng một cái từ chức, khiến ông giáo làng Tổng Trưởng Thông Tin Nguyễn Ngọc An phải đi doang. Tân Tổng trưởng đã giải quyết báo Đời: Đời được chào đời. Vì thế nếu nhìn lại số đầu tiên bạn đọc sẽ thấy đáng lẽ số này ra mắt vào dịp lễ Vu Lan nhưng vì bị rút giấy phép nên khi được xuất bản trở lại phải lùi chậm lại mất nửa tháng.

Ngoài ra, phải ấn hành thêm 8 trang để thay thế vài mục đã mất thời gian tính, và 2 trang 28, 29 do chính Chu Tử viết về «nân dung Tổng thống Thiệu cũng phải bôi đen ngịt để giữ đúng về «đĩ hóa vi quý».

Khó khăn chồng chất khó khăn

Những bước đầu lặn lội lao đao không hẳn chỉ riêng có việc phải đối phó, phải giữ miệng với chính quyền mà còn nhiều mặt khác. Một tờ báo sinh sau để muốn vươn vọt bằng những tờ đã sống được một vài năm thật là chuyện hết sức khó khăn. Vì quần chúng đ. già có thói quen kể đã đọc tờ nào là bám chết lấy tờ đó, không muốn thay đổi dù nội dung đã xuống tới mức tầm thường hoặc cách trình bày nhom nhem. Lại nổi trình độ kiến thức của mỗi người, biết sao mà chiều. Nếu cứ uốn bút theo thị hiếu, như dạy các sên nường kẻ này tờ son, cầm muỗng nĩa, may thời trang, ngồi xe hơi v.v... hoặc đang những tiểu thuyết dâm, tóm lại là làm báo chỉ có mục đích thấp lè tè duy nhất là vụ thương mại thì ôi thôi chán mớ đời, thù đừng làm cho xong. Dù có làm như thế thì cũng chỉ đến heo đuôi và quyết chẳng bao giờ bắt kịp những tờ là cái phước ngược đường lù lù ngay trước mặt. Trái lại, nếu chuyên ban về chuyện, chính trị khó khăn thì cũng chẳng mấy ai đọc, bởi độc giả loại này thường trình độ học vấn cũng kha, họ có thể đọc thẳng sách báo ngoại quốc bằng không ở các nhật báo cũng có nhiều bài bình luận nóng hổi. Tờ Diễn Đàn của nhà văn Mặc Đỗ phải tự đình bản là 1 kinh nghiệm cụ thể.

Hắn Chu Tử đã thừa hiểu những khó khăn đó nên khi ra báo anh phải kích thích óc tò mò của quần chúng bằng cách lựa chọn chủ đề sao cho phù hợp với những biến cố xảy ra trong tuần, đồng thời tìm cách dung hòa chính trị có, văn nghệ có và gây được những độc đáo mới lạ trong các mục. Có người mua báo Đời để chỉ đọc «Nói chuyện với Đầu Gối», xem Chu Tử chửi đồng hoặc dựng chuyện nói không làm có, nói có làm không, hư hư thực thực loạn xà ngầu ra sao. Người khác lại ưa

Lý đại Nguyên phân tích tình hình chính trị. Hoặc theo dõi ông Đạo Cây chằm biếm tỉnh bơ trong mục Sinh Tử Phù. Có khi khoái ngâm nga những vần thơ tục nhưng lại rất thanh hay thích nhấm nháp mấy trang tiểu thuyết của Cung tịch Biền, của Nguyễn Thụy Long. Văn văn và văn văn. Xin độc giả tự tìm hiểu chữ tôi không dám dài lời như là cách nâng bi chữ bút hay ca ngợi các gà nhà. Báo Đời thật ra đang ở mức trung bình về nội dung bài vở cũng như về số lượng phát hành, theo đạo «làng nhàng» của cụ Khổng thế là quý rồi, đầu đàn mong gì hơn. Đầu tiên, tài uyên cũng phải chiều theo thị hiếu độc giả tí ti để san bằng những khoảng cách quá dài, rồi từ đó dạt tay độc giả đi theo hướng đã vạch làm lợi cho họ.

Hai năm được mấy sàng khôn?

Cũng vì chủ trương trên, buổi ban đầu báo Đời không sao tránh được những khuyết điểm. Cách trình bày còn vụng vơ hơi tồ, thiếu trang trọng. Có bài đáng lẽ nên xếp ở trang đầu lại đem ném mãi đằng tít cuối, trong khi những trang tiểu thuyết đúng ra phải dồn về sau lại đi uém vào giữa. Và nhiều mục lại vật như «Tiền sư đời», Vui cười, Đan bà con gái (cô Linh Trang phụ trách) này đã bỏ đi làm cho tờ báo tránh được cái lùn mủn, rồi rậm và ấu trĩ. Hình thức và nội dung bấy giờ sáng sủa, đứng đắn hơn trước nhiều.

Chủ bút đã có lần tâm sự với tôi rằng: «mấy cha làm báo bấy giờ thật hay, thấy người ta ra báo cũng có chạy đề ra, rồi mấy bữa báo chết, không hiểu họ phiên lưu như vậy để làm gì. Tôi không phải nói hay, nghề báo chưa mấy anh đuổi kịp tôi. Muốn làm chủ báo trong đầu phải luôn có cái: dée force (tạm dịch là ý lực) đã, có cái đó mới biết hành trình mình sắp sửa ra sao và đi tới đâu ».

Đối với tuần báo, chủ bút Đời cũng có một số kinh nghiệm. Anh cho rằng phải gồng người lên mà chịu đòn trong những số đầu, và phải đặt nặng vấn đề quảng cáo. Một khi rẽ đã bầm sâu, độc giả đã bắt đầu nghiệm thì mới đỡ khổ. Đây là kinh nghiệm bản thân của

Đời 100

Đời một trăm... phần trăm em ơi!
Chán thấy mồ, viết hoài hết cả hơi
Muốn cầm bút quảng cha vào sọt rác
Trăm số ĐỜI, trăm mốt nỗi buồn vui!

Này những lúc anh em cùng hợp mặt
Đấu tụng bưng chuyện nở bắp rang
Mấy thẳng bạn hứng lên cười híp mắt
Máu «vấn gừng» nổi dậy rất hiền ngang!

Viết xỏ lá, chửi toang, bất cần đời
Chọc cả tông tông, trêu đủ hạng người
Coi tất cả tưởng như đều nhỏ mọn
Giây phút này: chữ nghĩa với ta thôi!

Rồi những lúc mây buồn che mất sáng
Nhìn tương lai hắc ám bỗng hơi lo

Bị nhà nước tịch thu đời khôn ra
Phần nộ tràn, ông chửi lại càng to

Và những lúc lắc đầu ngao ngán nhè
Bí đề tài rận mồi cũng không ra
Mang nghiệp đi bán rao cười phúng thế
Mỗi nụ cười một hạt máu hồng sa!

Trăm số ĐỜI, hai năm thoảng bay vèo
Thời gian bay, mộng biếc cũng vù theo!
Nhìn lá rụng ngàn ngơ lòng tự hỏi
Kiếp phù sinh còn lại những gì đeo?

Ôi rút cuộc chỉ là màn ảo hóa
Thân xác này, chữ nghĩa đó, vô duyên!
Trăm số ĐỜI, hai năm trời, chán quá
Nghĩ lui về, không khác giấc cô miên!

TÚ KẾU

Chu Tử, vì Đời mấy số đầu bán rất ngất ngư, trời sụt không chừng mực khiến anh lỗ lã quá phải hợp ban biên tập để nói thẳng rằng không thể trả lương tháng cho nhiều người như đã làm mà chỉ trả theo lối đó cho vài ba người, còn những người khác trả theo bài viết.

Ngoài những khó khăn trên còn phải kể đến những ca đặc biệt đã làm chủ bút và bộ biên tập mặt mũi méo mó. Như vụ lút miền Trung năm ngoái làm số lượng báo sụt đến mức đáng hoảng hốt. Cơ hàn thì bầy thiết thân cái đã, thì giờ tiền bạc đâu mà báo với chi. Nhưng đó là tình trạng chung của các tuần báo.

Còn một vụ nữa: nhà nước tịch thu báo. Bấy giờ báo chí đã có qui chế không còn kiểu đóng cửa ngang xương như trước, nhưng lối tịch thu cũng tàn độc không kém. Lý do báo bị tịch thu rất vớ vờ, một câu viết vô thưởng vô phạt không đụng chạm đến ai cũng vẫn có thể bị bắt lỗi như thường. Mà các nhân viên thừa hành nào có thực sự đi tịch thu báo để mang về kho đốt, cho cam, đăng này các ông chỉ tịch thu bằng cách viết biên nhận rồi vẫn cứ để cho các sạp giữ báo, thế là chỉ

chết mấy cha làm báo thôi. Tịch thu độ 3,4 số liền là đời đủ khổ nạn rồi. Chính Chu Tử đã nhiều lần lên tiếng chửi ầm ĩ về những hành vi ti tiện đó nhưng như nước đổ đầu vịt nào có ăn thua gì.

Yêu nhau rào giậu cho kín

Trong mấy năm góp mặt với Đời, tôi ghi nhận mấy điểm về chủ bút tuần báo này như sau:

— Người viết bài không bao giờ phải băn khoăn về khoản tiền được trả. Tiền bài bao giờ cũng trả hậu và đúng hẹn. Chu Tử rất ghét người nào sai hẹn, gặp trường hợp này anh nhân nhó cái kính ra mặt. Tôi nhớ một hôm hẹn tôi sáng chủ nhật tới đi đánh xi phé, thế rồi vì bận chuẩn bị đi Q. Ngãi, tối thứ bảy anh phải bắt con lò mò lên nhà tôi đưa thư cáo lỗi kèm theo «một bó» để sáng hôm sau tôi làm cuộc độc hành. Về tiền bài anh sòng phẳng và dễ chịu nhưng lại chưa bức những ai đưa bài cũ hay cho đăng cùng lúc 2 báo. Anh cho như vậy là anh bị lừa gạt, phản bội. Như trường hợp nhà văn TP. Như trường hợp bác sĩ TNN.

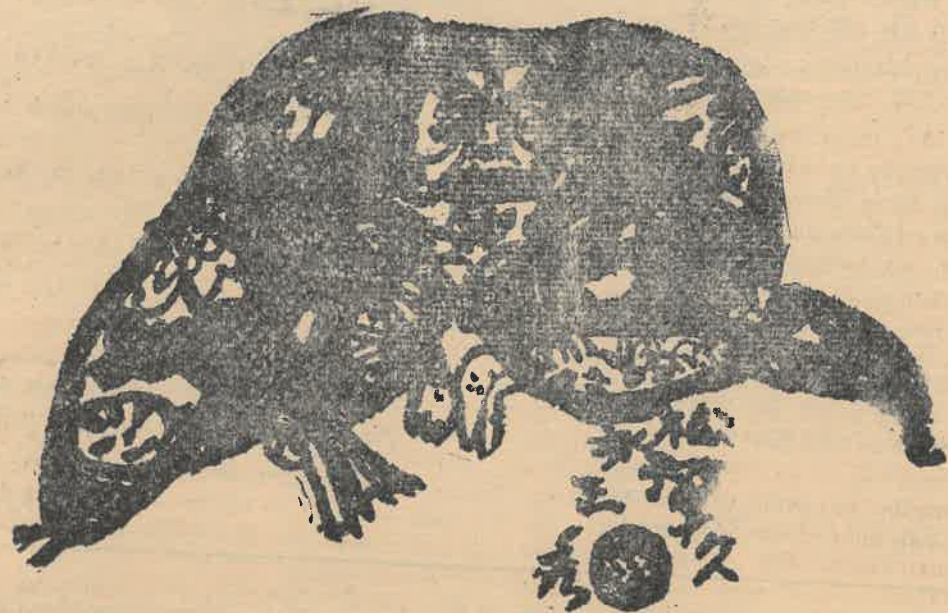
Trong khi làm chủ bút, Chu Tử cũng gặp nhiều lúc khó ăn khó nói, như có những người thân đưa bài

đang nhưng tầm thường, hoặc lần trước khá lần này lại dở, không biết tính sao, nếu đăng thì báo sẽ chết. Có người đưa bài nếu thấy sửa chữa chút ít lại ra mặt giận. Cầu trời đừng bao giờ bắt tôi làm chủ bút. Riêng phần tôi, tôi thông cảm nỗi khổ tâm ấy, vì thấy rõ cái trách nhiệm của người chủ bút về sự sống còn của tờ báo, tôi đã trao cho anh trọn quyền cắt xén, sửa chữa, thêm bớt hay vất đi cũng không sao, để anh khỏi bận tâm. Nhờ cộng tác với báo Đời tôi đã tránh được lối viết nệ quá nhiều vào sách vở và kéo dài hàng mấy kỳ liền khiến độc giả chán mửa. Ngược lại, Chu Tử nhiều lần đọc các bài tôi viết anh đã lóe ra những tư tưởng mới mẻ để viết những bài rất độc đáo. Thành thật nói vậy chứ chẳng khoe khoang hay tăng bốc chỉ cho mặt.

Viết kỷ niệm 2 năm cộng tác với báo Đời mà hình như tôi chỉ viết về Chu Tử? Cũng không sao, vì nếu không viết về và viết với Chu Tử là người chủ chốt thì biết viết về gì và viết với ai đây.

Còn phẩm bình là chuyện người khác, mình chủ quan làm sao biết được.

KIỀU PHONG

Gia nô ký sự

Nếu bạn là một cây bút đang ăn khách, lại giao thiệp rộng, bạn có thể trở thành gia nô của ba phe đang đối chọi nhau này lửa hiện nay.

Thời khóa biểu của nhà gia nô muốn mặt tạm thời được chia ra như sau: Sáng đối lập hoa lan, trưa chống đối ngôi chơi xơi nước với và chiều thì kịch liệt bốn không. Nếu còn gân, tối về làm gia nô cho vợ.

Theo ngôn ngữ thông thường (nhất là những ngôn ngữ đặc biệt sang chế dành riêng cho các cuộc sỉ vả nhau), thì phải gọi bạn là một ngôi bút gia nô,

Nhưng, gọi vậy, e có anh em khó tính lại lấy làm giận. May nước ta này sinh được ông Nguyễn Khánh mất lời. Thành tích lớn mà ông còn để lại xứ này là câu nói: «Mỗi cây bút là một sư đoàn».

Vậy hãy kêu nhau là sư đoàn gia nô, vừa kín đáo lại vừa có đôi chút hơi hương quân sự, rất tiện cho việc đánh đấm bằng chữ nghĩa.

Các sư đoàn gia nô đều quen nhau, mặc dầu mỗi sư đoàn ở trận tuyến khác biệt.

Ông Thiệu, ông Minh, ông Kỳ đang nghênh nhau dữ dội, Ngày nào cũng có một chương phóng đi 1 cước đáp lại. Phản ánh tình trạng ấy các sư đoàn

gia nô sáng tác ở tất loại văn chương nham nhở, xô xiên, móc lỏ, khi cần thì phịa, tung tin vịt v.v... Độc giả hoa mắt, đôi lúc hoảng kinh, tưởng phen này thiên hạ giết nhau tới nơi.

Thực ra các ông Thiệu Kỳ Minh chữ nghĩa đâu mà đánh nhau to thế. Toàn là công lao của các sư đoàn gia nô cả. Họ giằng trận địa, cát bụi mù trời. Trông thì rất là kinh nhưng thực ra chẳng có gì là ghê gớm.

Tuyển gia nô

Công việc giản dị hơn tuyển lính.

Một tờ báo cần mấy bộ phận chính, ban làm tin, những cây bút phiếm luận, lập trường, thêm vài món ăn chơi, tiểu thuyết, trang nhai đồng, phụ nữ v.v.

Viết tiểu thuyết hoặc giữ mấy trang tạp nhạp là sướng nhất. Ông cóc cần có lập trường gì cả. Ông có thể xuất hiện cùng lúc trên báo đối lập, Hoa Lan, báo sơi nước với và báo bốn không. Chẳng ai dám gọi ông là gia nô hết. Đấng báo các tiểu thuyết xong rồi ông lại cat ra vác tới nhà xuất bản kiếm thêm một khoản nữa. Nếu mấy hàng phim thấy tiểu thuyết của ông có đánh đấm, du canh, ái tình, lẩn lẩn lại có một chị đàn bà tuyệt đẹp quần áo ra đi tam thì phải biết! Truyện của ông sẽ

lên phim, ông lại bắt thêm một khoản nữa. Ông lải đơn, lải kép mà không cần lập trường.

Những anh viết phiếm luận dù sao cũng phải có đường lối. Báo của ông Thiệu mà anh cứ bỗ không anh ghê anh đập thì xập tiệm sớm. Các anh xào nấu tin tức cũng vậy, phải triệt để khai thác những tin tức có lợi cho ta, hại cho địch.

Thế nên, khi tuyển quân, đàn em của Chủ tướng phải coi giò, coi cẳng thành phần thứ hai khá kỹ.

Câu chuyện thường bắt đầu bằng cái sự quen nhau. Chủ tướng cần có một tờ báo nâng bi mình, bóp để thăng khác, lập tức, gia nô chính cống của chủ tướng hét to: «Xin xếp đề em».

Anh gia nô chánh hiệu đi kiếm anh ký giả quen. Hoặc anh ký giả tình cờ móc nối được với đàn em xếp. Thế là, một ngày nọ, chàng ký giả có tí tiền trong túi, lên đường đi tuyển mộ các sư đoàn.

Hãy tạm gọi chàng ký giả này bằng một danh xưng gọn gàng: đầu nậu Sư đoàn.

Đầu nậu Sư đoàn nói chuyện với sư đoàn chuyên đánh trận tiểu thuyết rất nhanh. Lập trường tờ báo, tên ông xếp cho tiền khỏi cần tiết lộ. Đôi bên lộn nhau vào một quán cà phê. Đầu nậu Sư đoàn hỏi một câu cho có lệ:

— Còn gân viết thêm một cái không?

Sư đoàn tiểu thuyết gật gù, hỏi ngay về cái khoản nhuận bút. (Đi làm thuê lâu, anh em học được một kinh nghiệm: làm cái gì cũng nên lịch sự khiêm tốn, riêng cái khoản đôi tiền thù lao thì có qui chế riêng, tóm tắt trong một châm ngôn: «Đôi lương thế phải mạnh như chẻ tre».

Đôi bên có kẻ chửi đĩnh, cười xuề xòa. Sư đoàn đầu nậu hỏi các tên truyện đề mang về cho họa sĩ vẽ với. Sư đoàn tiểu thuyết hỏi ngay phải giao bài, số trang cần viết mỗi ngày. Những sư đoàn tiểu thuyết nhà nghề còn thêm vào giao kèo vài mục lật vật; in chữ to, mỗi ngày phải có tỷ hoa hippy trang trí (hoa hippy là những cliché nhỏ, tiểu thuyết nào ăn chịu trước với thợ sập chữ cho hoa hippy nở tím lúm là tác giả khỏe ru, viết ít mà vẫn đầy mấy cột.

Thế rồi sư đoàn đầu nậu chỉ tiền, sư đoàn tiểu thuyết cong cổ viết cái tiểu thuyết thứ năm, thứ sáu chỉ đó. Đôi khi, tiểu thuyết gia không biết tới cả cái tên tờ báo mà mình cộng tác. Báo ra rồi, có anh hơi giật mình, thấy ở trang ngoài chủ tướng thứ thiệt của mình bị giả như giả giò còn trang trong tiểu thuyết của anh vẫn được in tỉnh bơ.

Thỉnh thoảng, cũng có một màn hù nhau:

— Chết con rồi con ơi! Mày là công chức bự sao mày viết tờ báo X... Mẹ kiếp! Ngày nào nó cũng đập lập trường bốn không như đập trứng. Tao nghe tin đàn em anh T. đang mua một tá số đen ghi tên hết mấy thằng trong ban biên tập viên báo X... Cờ như mày là đi Hạ Lao, hoặc được đưa đến 1 vùng hoàn toàn không có chiến tranh là vùng phi quân sự.

Sư đoàn tiểu thuyết trả lời tỉnh bơ.

— Xin lỗi! Ông đây chỉ văn nghệ chứ không có chính trị. Nhân vật của ông chỉ có đánh lộn và hiếp lẫn nhau chứ không có đánh hiệp ai hết. Chừng nào ông cho nhân vật bỏ ra xuống đường chửi bới mới nói ông được.

Như thế, trang trong trang ngoài cứ bình thản đi bên nhau. Chỉ khi nào báo bị tịch thu thì tiểu thuyết mới bị vạ lây vì lý do ăn nhờ ở đậu mà thôi.

Các sư đoàn xào nấu tin tức, viết quan điểm phiếm luận, nghĩa là đủ khả năng đi vào con đường gia nô, được chia nhiều hạng.

GIA NÔ CHUYÊN NGHIỆP: Cái giống này hiếm. Bình thường, đây là qui vị có tài xách cặp hơn tài viết văn. Họ có công ăn việc làm sẵn và lâu rồi. Nay làm báo không cần xuất sắc.

GIA NÔ CÓ LÝ TƯỞNG: Cái giống này cũng không có nhiều trên thị trường. Ít khi ta kiếm được những gia nô thực sự kính trọng lãnh tụ như thần như thánh. Các sư đoàn này có lập trường rõ rệt, đôi khi quá khích, có chấp. Lãnh tụ san xuất ra cái gì họ cũng hít hà cho la thơm cả, phe địch thì nhất định là phải lằm lằm, khốn nạn, đang bị đánh bỏ mệ.

GIA NÔ TÂN TÔNG: Thành phần này chiếm đa số, nhưng họ là những người khơi khơi, ngạt ngạt vui đầu châu đầy. Đôi khi họ làm ăn dữ dội, cay độc hơn đám gia nô có lý tưởng.

Nhưng nếu có một tên nào trong bọn bỗng sinh ra thần phục lãnh tụ, bỗng viết lách có lý tưởng thật như các sư đoàn gia nô loại hai thì lập tức tên ấy bị anh em coi là đồ «mát dây» nặng. Kể khật không bị anh em biến thành trò cười.

Tuy nhiên, những đầu óc «mát dây» được xếp trọng dụng hơn vì họ viết văn có «phờ» nghĩa là có lửa, mỗi dòng chữ đều có thể châm thuốc hút được.

Đây là trường hợp những tờ báo mới ra.

Một tờ báo đang hoạt động bình thường, ông chủ nhiệm bỗng được «móc nối» cả tòa soạn cũng có thể biến thành gia nô. Ông chủ nhiệm, sau vài cuộc họp kín với phe tài trợ rồi mời anh em tòa soạn nhận một bữa linh đình. Ông trình bày sơ lược đường hướng mới của tờ báo. Thế là nhậu xong, các tay viết nống cốt của tờ báo bỗng nhiên có lập trường, chiến tuyến rõ ràng, không âm ương như trước nữa.

Đây là nhóm «Gia nô đồng hóa».

Loại gia nô đồng hóa không yêu nghề, hay nịnh sinh những tên phản thù. Biết ỏ. Chủ nhiệm đã lãnh một khoản lớn mà không chia cho anh em (chuyện chia chác chưa bao giờ xảy ra, họ đã âm ứ, sợ lộ tung tích, nhà chủ nhiệm lại ưa đồng tuồng báo nghèo, chậm trả lương, thế là thế nào cũng có một anh rình danh cho nguồn tài trợ một qua méo mặt. Nhà chủ nhiệm không được đèo kíp là sẽ mất công giải thích rất vất vả.

Đất nước hiện có ba phe, hàng ngũ cầm bút lại phứt tập, làm sao mà công việc tuyên gia nô được coi là dễ dàng, giản dị?

Nhờ trời, cả ba vị lãnh tụ lớn của ta đều chẳng có vị nào siêu phàm. Tài nghệ họ đã nhàn nhàn mà ông nào thì cũng làm đủ thứ chuyện lố bịch, điều cợt cả năm không hết.

Đám gia nô tàn tòng cảm thấy đứng ở chỗ nào cũng có chính nghĩa. Nhiều anh viết khỏe đứng luôn cả ba chiến tuyến, càng chắc ăn hơn, lại không phạm tội bất công. Lãnh tụ nào cũng bị anh tấn công ác liệt.

Gia nô hai ba mang lãnh được khá bọn tiền, nhờ bổng lộc của cả ba lãnh tụ. Tuy nhiên, sức người ta có hạn nên họ cho biết: «Nếu nước này chia làm sáu phe, chắc tao còn ráng chửi cả 6 lãnh tụ, mỗi ngày 1 bài đều đặn. Quá con số đó thì tao chịu, khi đó tao lại phải chọn một lý tưởng một thần tượng đảng hoàng một bồ mẹ».

Các sư đoàn đầu nậu đi «tuyên nô» trong các quán cà phê, gần những tòa báo đang hoạt động mạnh, hoặc gọi điện thoại cho nhau ới ới:

— Viết cho tao cái bồ tanh mày.

— Báo nào?

— Báo xơi nước với, đánh ông lý thả giàn sườn ghé. Nghề của mày mà.

Thế là xong. Đúng ngày báo ra, chàng tân gia nô xuất hiện đưa bài, nhận một khoản «a vàng».

Đôi khi, cuộc đối thoại nhỉnh nhỉnh hơn một chút:

— Bạn chỉ cho tôi mỗi ngày một bài phẩm luận đi.

— Đánh vung vít được không?

— Ấy, đâu có được. Báo này lập trường bốn con «dia rô» mà. Thông cảm anh em.

Kể được mời giả vờ khó:

— Mẹ kiếp! Xếp anh kỳ thấy mẹ, cái gì cũng chơi một mình, bênh thế cho nào được.

Sư đoàn đầu nậu với vàng thuyết phục:

— Thì cái nhà anh rĩa của bạn cũng nhàn nhõ thấy bà... Và lại anh zéro chỉ thăm chứ không độc.

Đi bàn tranh luận độ nửa phút. Cây viết được mời làm một bản so sánh hai lãnh tụ: ta khoan anh X hơn anh Y. Nhưng suốt thời gian qua ta ế khách X chẳng thêm biết đến ta, bây giờ Y cho người mời ta thế là Y hơn điểm. Đã mời mọc nhau, còn chịu chi lương sông phẳng. Và lại ta với thằng đầu nậu này là chỗ bạn bè, không giúp nó, nó giận.

Thế là xong. Thêm một cây bút hùng dũng đi vào con đường bốn «dia rô».

Phe đối lập hoa sen ten nít chọn người khá kỹ. Các sư đoàn phe này tụ tập ở một số báo, họ viết lách hàng say, đầy vẻ lý tưởng. Họ không phát triển thêm hàng ngũ nên không có phải những sư đoàn cà chớn.

Các hoạt động

Một tờ báo vừa ra lò, chỉ cần liếc qua một cái tit, người ta đã biết tòa soạn này làm gia nô cho ai?

Những báo mới xuất hiện trong vòng 1 tháng mà thường vẽ trên bìa hiệu bốn Zéro to tổ mẹ. Họ đối lập sức mấy mà ra vung vít như vậy.

Ba phe gần trận, nhưng thực ra chỉ có 2 chiến tuyến. Hoa sen, nước với liên kết đánh bốn zéro. Các sách vở về tư tưởng chỉ được quăng đi hết. Tin tức các cần vô tư xài thực. Trong bản tin, chàng phóng viên tha hồ bình luận chửi bới chan chất, đôi khi xuyên tạc, và bị đặt thêm nếu cần.

Tít to, tít nhỏ trên tờ báo đều có thể là một câu xô xiên, dựa vào sự kiện hoặc dựa vào sự suy luận diễn dịch nào cũng được. Lãnh tụ A gặp gỡ ông đại sứ Mỹ chẳng hạn, báo địch thủ của ông bèn chạy 8 cột: «Ông A đã gặp xếp Mèo khỏe lóc năn nỉ và mée bu suốt hai giờ liền».

Lãnh tụ B tới chùa văn cảnh, lập tức báo đối thủ tung tin: «Ông B đi ôm đít các thượng tọa».

Ngay cả tin tức của các hãng ngoại quốc cũng được khai thác theo chiều hướng đánh đấm. Chàng đầu nậu gia nô có thể thêm tí đuôi cho bản tin,譬如 tưới hạt sen, miến sao cho địch thủ vô mặt. Đôi khi phóng viên ngoại quốc dùng chữ nhẹ: «Ông X. là người không thông minh quá». Chuyên âm sang tiếng Việt, các sư đoàn gia nô d.ến hôm nay: «X. là một tay đại cù lén».

Phần tin tức đã thế, phần văn chương nham nhở còn kinh khủng hơn nhiều. Các sư đoàn gia nô xô xiên chủ tướng của đối thủ bằng đủ loại chữ nghĩa. Khi hung lên họ chẳng ngại ngần gì mà xếp địch thủ vào hàng ngũ mười hai con giáp, rồi tiện cho việc đánh đấm.

Giả thử rằng tất cả những bài chửi bởi đều đáng tin. Giả thử có một người góp nhặt tất cả những bài ấy, in thành 3 cuốn tiểu sử của 3 ông xơi nước với, hoa lan và bốn zéro.

Chắc chắn ta sẽ có 3 cuốn sách viết về 3 ông tời nhắt nước An Nam Cộng Huê.

Vài trục trục nhỏ

Trừ hàng ngũ gia nô đối lập hoa lan làm việc kín đáo và nghiêm chỉnh, các sư đoàn gia nô còn lại hầu hết quen nhau. Gia nô bốn zéro gặp gia nô xơi nước với là cười toe toét, trái hẳn với tác phong của hai chủ tướng. Có khi chót lãnh nhiều mối quá một ế kíp phải phân ra làm hai ba tòa soạn để bao thầu. Như trên đã nói, những cây viết khỏe, quen trận mạc, ngày đánh đủ ba quả thì có quyền làm gia nô hai mang. Xếp nào cũng bị hấn chửi hết. Lập trường của những anh này hóa ra lại vô cùng giản dị: chửi vung xích chó, Có người bảo đó là thứ lập trường tinh táo và sáng suốt nhất.

(Ký sau tiếp tục dài dài)

KHA TRẦN ÁC

Giải pháp Đầu Gối

Để giải quyết cơn khủng hoảng chính trị «độc diễn», các chính khách, d. biểu nghị sĩ đua nhau đưa ra những sáng kiến, đề nghị rất hay ho. Nào ông Thiệu rút lui, đề ô Huyền quyền Tổng Thống tổ chức tranh cử giữa ba ông Thiệu, Kỳ Minh. Nào một mình ông Thiệu từ chức, ông Kỳ tạm quyền Tổng thống đứng ra tổ chức bầu cử với điều kiện ông Kỳ không ứng cử. Nào sửa đổi luật bầu cử để cả ba ông Thiệu Kỳ Minh, cùng ra tranh cử.

Thật là «nhà què» và ngờ ngẩn làm như đất nước này là của riêng của ba ông Thiệu, Kỳ Minh, không có ba ông thì không xong!

Tại sao không đề nghị cả ba Ồ. cùng rút lui, cũng đừng ai ra ứng cử cho nhà dân nhờ một tý. Vì chính do sự tranh dành, hục hặc giữa ba ông mà số phận đất nước này thêm cho ề. Các ông rút lui là chi lý. Các ông đã từng lèo lái con thuyền quốc gia, đã từng làm Quốc Trưởng, làm Tổng Thống, làm Thủ Tướng, các ông đã từng chứng tỏ sự bất lực của mình và nói chung dưới mắt người dân, các ông gần thuộc loại hết xài cần xê ra cho người khác mần việc nước. Đất nước này thiếu gì người tài ba, tâm huyết, nhưng vì các ông đóng vai kỳ đà cản mũi làm sao người tài ba xuất đầu lộ diện nổi. Không nói đầu xa. nếu cả ba ông cùng rút, ế kíp Đời với Đạo Cấy, Tú Kếu, Đầu Gối v.v. dám ra ứng cử và dám trúng lăm, và ở trong cương vị lãnh đạo quốc gia, ế kíp Đời nếu không mang lại

được hạnh phúc hoàn toàn cho đồng bào thì cũng làm đồng bào đỡ khổ, đỡ buồn, đỡ uất ức hơn là dưới trào các ông. Chẳng hạn Đạo Cấy với chính sách «7 cây» đối lập với chính sách «4 không» ít ra cũng làm cả nước khoái với kinh nhật tụng:

Chú nhật «cấy» vợ ở nhà,
Thứ ba «cấy» chợ, thứ tư «cấy» chùa.

Tom Fox

Chiều thứ sáu 10-9 kỷ giả Tom Fox của tờ Nữ uớc Thoi Báo tới thăm báo Đời, hỏi lung tung, nhất là chuyện chính quyền và nhân dân miền Nam tổ chức cứu trợ miền Bắc bị lụt, các nhà cầm quyền miền Bắc, lên tiếng không thêm nhận, cho đó là thủ đoạn giả nhân giả nghĩa «đến buồn nôn» (-). Tom Fox là 1 kỷ giả trẻ, chưa tới 30 tuổi, sang VN từ 1966, lấy vợ VN, nói tiếng VN khá sõi, biết thưởng thức món măm tòm VN nên cũng tạm am hiểu tình hình VN. Đầu Gối rất ghét bị phỏng vấn bèn xoay ra phỏng vấn Tom Fox.

— Anh nghĩ gì về tình hình VN trong hai tháng sắp tới. Liệu có những biến chuyển tận gốc không.

— Dám lăm. Kỷ giả quốc tế nổi tiếng Alsop trong số Newsweek mới nhất vừa rồi có viết 1 bài bình luận rằng Tổng thống HK Nixon đã thực hiện hai vụ «kinh thiên động địa» đang làm thay đổi bộ mặt thế giới. vụ thứ nhất là vụ Kissinger bị mật sang Backin, dọn đường cho chuyến viếng thăm Hoa Lục sắp tới của

Nixon, vụ thứ hai là ban hành những biện pháp kinh tế mới, gần đây. Trong năm 1971, trước khi đi Hoa Lục và Tổng Thống Nixon sẽ còn làm một «củ» kinh thiên động địa thứ ba, vụ này chỉ có thể xảy ra ở Việt Nam và chỉ có thể là sự rút lui khỏi Việt Nam của tất cả các đơn vị chiến đấu Hoa Kỳ, chỉ để lại nhiều nhất là 50 ngàn quân không có nhiệm vụ chiến đấu. Và cái gì xảy ra ở Việt Nam sau khi toàn thể quân đội Hoa Kỳ rút lui, thì Đầu Gối thừa đoán...

— Còn viện trợ? Hoa Kỳ có dám «cúp» hoặc giảm bớt không?

— Chắc là dám.

— Ông Thiệu đã khẳng định rằng nếu Mỹ cúp viện trợ, ông sẽ rút lui. Như thế có nghĩa là số phận ông Tổng thống nước tôi do qui quốc định đoạt...

— Đó là một sự thật đáng buồn!

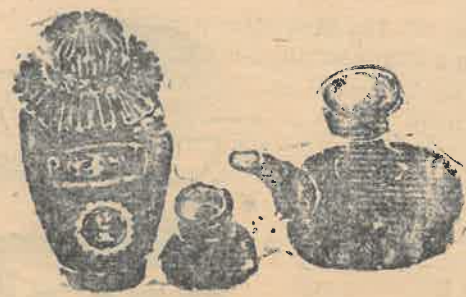
— Và đó là một tội lớn của Hoa Kỳ.

Gia nô ký sự

Đời số này khởi đảng «gia nô ký sự» của Kiều Phong. Đầu Gối hỏi Kiều Phong viết «gia nô ký sự» có dụng ý gì. K.P trả lời, không có dụng ý tổ khổ bất cứ cá nhân nào, chỉ mang lại sự hòa hợp, thông cảm giữa những người cùng mang kiếp Gia nô. Kể ra thì với thân phận nhục tòng của đất nước chúng ta, ai mà thoát khỏi kiếp gia nô? Hà thượng Nhân chẳng hạn, anh là một tâm hồn nghệ sĩ, có tư cách, có liêm sỉ ngạo nghệ, bất khuất là đảng khác. Vậy nhưng theo nghĩa

(Xem tiếp trang 56)

Ba vấn đề nóng của Việt Nam

LÝ ĐẠI NGUYÊN

Cuộc bầu cử tháng 10

Chỉ còn nửa tháng nữa là cuộc bầu cử Tổng thống VNCH diễn ra, với một liên danh cầm quyền duy nhất tranh cử. Cuộc tranh cử này đương nhiên là chẳng có chí hứng thú, tuy ông Nguyễn Văn Thiệu, ứng cử viên Tổng thống đã có nhà ý tạo cho nó một đối tượng là tùy sự tín nhiệm của dân chúng. Nhưng trong thực tế nhà cầm quyền Nguyễn Văn Thiệu đã không quy định thế vào là sự tín nhiệm, thế nào là không tín nhiệm.

Đất nước này đã khổ nhiều về những luật lệ không minh bạch, giờ đây đến ý chí của TT Thiệu cũng lại thiếu sự minh bạch cần thiết cho một cuộc thăm dò ý chí của dân chúng, thì quả đó lại là một bất hạnh nữa.

Điều can đảm của Tổng thống Thiệu là muốn biết ý kiến của dân chúng Việt Nam đối với ông và chính sách của ông trong cuộc bỏ thăm tháng 10 này, và hơn nữa ông còn hứa để cho đối lập tự do hoạt động và lên tiếng. Tức là ông chấp tất cả phe đối lập hãy đứng ra công khai chống lại ông một cách ôn hòa trong vòng luật pháp.

Nhưng khổ nỗi tất cả đều mập mờ, không dứt khoát, và nhất là luật lệ của xứ này vốn còn cho phép các cơ quan công quyền tịch thu báo chí, cơ quan duy nhất làm công việc phát biểu tiếng nói đối lập và độc lập, thì chúng tôi xin phép được nghĩ ngờ ý chí và lòng can đảm của nhà nước.

Tóm lại nói để mà nói, luật là luật, và Tổng thống là Tổng thống. Dân chúng 1 Dân chúng. Dân chúng VN quả thật không biết tin và dám tin vào bất cứ một điều gì, do nhà cầm quyền hứa nữa.

Đây là một điểm đáng buồn cho lãnh đạo. Để tạo niềm tin cho dân chúng về lãnh đạo, trước đây chúng tôi đã đề nghị TT Thiệu đứng ra tranh cử. Một khi nhà cầm quyền không ra tranh cử thì bất cứ nói gì dân chúng cũng tin hết. Nhưng nay thì đủ muộn rồi. Song song với đề nghị của chúng tôi, Đâu Gối cầm hứng đề nghị hai ông Minh, Kỳ cũng đứng ra tranh cử. Đề nghị của Đâu Gối đã thành sự thật chỉ riêng đề nghị của chúng tôi là không được đáp ứng.

Hai ông Minh, Kỳ rút lui, đã bị TT Thiệu chỉ trích là đa nghi vì sợ thất bại nên phải rút lui trước và đảo binh vì không có can đảm tiếp tục con đường mình đã định. Nhưng xét cho cùng thì nếu TT Thiệu ở địa vị của 2 ông Minh Kỳ chắc cũng không làm gì khác hơn, vì đối đầu với người cầm quyền dân có để và vì trò chơi hỏa mù của Mỹ.

Nhưng có một tia hy vọng là TT Thiệu vẫn còn có ý muốn rút lui khỏi chức Tổng thống, khi tuyên bố, khi nào Hòa bình vẫn hồi lập tức xin được về sống cuộc đời an nhàn, dù được tín nhiệm trong cuộc bầu cử tháng 10 cũng thế.

Đến đây thì vai trò của ông Nguyễn Văn Thiệu đã được minh thị, đó là ông sẽ không ra tranh cử, nếu là một cuộc bầu cử để giải quyết vấn đề Hòa bình VN, ông chỉ là người tổ chức cuộc tuyển cử đó một cách vô tư và trong sạch. Nếu ngay ngày mai có hòa bình thì ông cũng chỉ đứng ra tổ chức cuộc bầu cử chọn người lãnh đạo cho giai đoạn hòa bình chứ không còn ở lại ngôi vị Tổng thống nữa.

Quá thật cuộc bầu cử tháng 10 theo hiến định đã là trở ngại lớn, cho giai đoạn kết thúc chiến tranh Việt Nam. Chính vì là một cản trở, nên mới có những phiên toại như hiện nay. Để rồi tất cả đều trở thành «có thể», đương trách hai ông Minh Kỳ rút lui, cũng đừng trách ông Thiệu tiếp tục ứng cử.

Vấn đề hòa bình vẫn là chính

Giai đoạn kết thúc cuộc chiến tranh quân sự sắp đến gần, nhưng nó lại đến không nhăm lức, nghĩa là đúng vào dịp VNCH có những cuộc bầu cử, nhất là cuộc bầu cử Tổng Thống.

Cuộc chiến nay vốn phức tạp, nên việc kết thúc nó không mong gì có dễ dãi. Người Mỹ cũng muốn công việc giải quyết chiến tranh vào với cuộc bầu cử tổng thống VNCH nhưng không kịp. Vì rằng phe bên kia tuy có thể chấp nhận được giải pháp Dương Văn Minh, nhưng trên thực tế, họ đâu có quyền quyết định, họ còn phải tùy thuộc vào ý chí của hai nước đàn anh Nga Tàu nữa.

Mà hiện nay hai nước Nga Tàu đã trở thành đối thủ sinh tử với nhau, trong nhất thời họ không thể ngưng việc khai thác cuộc chiến VN để pha

nhau. Mỹ Tàu càng đến gần được với nhau. Nga càng gia tăng sự phá phách.

Mỹ Tàu muốn có Hòa Bình VN để tỏ thiện chí với nhau thì Nga càng cần thúc bách BV phải tiếp tục yêu sách và gia tăng cuộc chiến, thế nên người Mỹ phải khuyến khích ông Minh ra tranh cử, rồi khuyến khích cho ông Minh rút lui. Khi ông Minh rút lui thì đúng như lời tuyên bố của Tổng Thống Mỹ Nixon là không có giải pháp hòa bình đối với phe bên kia trong cuộc bầu cử tháng 10 này. Cuộc bầu cử đó chỉ còn thu hẹp trong phạm vi nội bộ VNCH mà thôi.

Chính vì vậy mà Tối Cao Pháp Viện đã phải giải thích luật để kéo liên danh của ông Kỳ vào vòng tranh cử. Nhưng ông Kỳ nổi máu anh hùng lên, bèn rút. Thế là chỉ còn lại một liên danh của ông Thiệu bơ vơ. Hiến pháp không dự liệu khi chỉ có một liên danh ứng cử thì sẽ thế nào, bởi vì trong lịch sử cổ kim, dù dưới chế độ độc tài trá hình dân chủ, cũng chưa bao giờ có trường hợp thăm hại như Việt Nam hiện nay.

Đương nhiên dù có một liên danh cuộc bầu cử cũng phải tiếp tục theo thời gian niên độ, nhưng có một điều đáng nói là sự việc đó hoàn toàn trái với luật chơi dân chủ, trái với ý muốn của toàn dân. Quả tình dân chúng không còn mấy tin tưởng vào trò chơi dân chủ nữa.

Đây là một điều tối ư hệ trọng, liên quan tới công cuộc đấu tranh chính trị với đối phương sắp tới. Sự ngồi tại của Tổng thống Thiệu dù chỉ có tính cách giai đoạn từ nay cho tới ngày hòa bình vẫn hồi. (như TT Thiệu nói trong thông điệp), nhưng từ nay tới ngày đó phản ứng của dân chúng sẽ ra sao, khi mà dân chúng đã mất tin tưởng vào lãnh đạo, liệu chúng ta có thể chiếm được thượng phong đối với phe bên kia trong cuộc thương thuyết hay không?

Để bù đắp vào lỗ hổng ngay hiểm đó, chúng tôi cho rằng, bằng mọi cách Việt Nam phải khơi dậy được phong trào chủ động dân tộc trong dân chúng, tức là phải xây dựng thể nhân dân vững mạnh đứng độc lập và đối lập với chính quyền, kiên quyết khước từ chủ nghĩa cộng sản và các âm mưu để quốc tạo niềm tin cho toàn dân Việt Nam, thì mới mong chiếm được ưu thế, và buộc phe bên kia điều đình nghiêm chỉnh rồi.

Tổng thống Thiệu cho rằng vì trách nhiệm của ông đối với đất nước, nên ông không thể tạo 1 lỗ trống lãnh đạo trước giờ hòa bình được, đồng ý, nhưng điều quan trọng là tạo HB như thế nào mới là chính, vậy trách nhiệm của ông đã được minh định thật rõ, ngoài công cuộc gọi là Việt hóa như người Mỹ chủ trương, ông cần phải tạo cơ hội cho phong trào dân chúng chủ động và tự thoát, thì mới mong tìm được thắng lợi cho quốc gia, còn ngược lại ông sẽ có tội với dân tộc và lịch sử.

Cái bẫy kinh tế của Mỹ

Muốn có Hòa Bình, đương nhiên tất cả các phe tham chiến đều phải nhượng nhau. Sự nhượng nhượng của Mỹ đối với Nga, Tàu không hoàn toàn

năm trong phạm vi Việt Nam, mà nằm ở thế quốc tế. Chính vì vậy mà cả Nga lẫn Tàu đang cố khai thác cuộc chiến tranh Việt Nam để kiếm được quyền lợi ở các nơi khác. Điều này đối với dân chúng Việt Nam quả không mấy quan trọng.

Nhưng đương nhiên Nga Tàu cũng không thể quên được những đòi hỏi cho đàn em của họ tại Việt Nam, bởi thế muốn có hòa bình Việt Nam, thì ít nhiều phải có những nhân nhượng, của cả hai bên tại Việt Nam. Chính vì phải nhân nhượng, nên Mỹ đã dự liệu một biện pháp kinh tế hết sức tinh vi, để họ luôn luôn có thể nắm được quyền chủ động tại xứ này.

Chúng ta đều biết cả Bắc lẫn Nam Việt, đã kiệt quệ quá sức về cuộc chiến tranh này. Xét riêng về mặt kinh tế, chúng ta khó có thể tự chủ phát triển được, thế nên trong đề nghị 7 điểm của Cộng sản, đều được nhắc tới nhiều nhất là việc Mỹ phải bồi thường chiến tranh cho cả hai miền Nam Bắc. Gì chứ điều này Mỹ sẵn sàng chấp nhận, vì tiền của Mỹ xâm nhập vào đâu thì nước Mỹ có ảnh hưởng ở đó. Để quốc kinh tế là thế.

Đối với Nam VN, Mỹ hiện nay đang chuẩn bị thật chu đáo cho việc nắm giữ k. tế. Cũng có nghĩa là nắm giữ linh hồn của các chính quyền tại Nam VN. Chúng ta biết từ lâu nay các chánh quyền của Nam VN đều tồn tại nhờ sự viện trợ của HK. Tất cả năng lực của quốc gia đều dồn đổ vào chiến tranh, nên khi Hòa bình trở lại, nhất định chúng ta phải mất một thời gian khá dài để phục hồi kinh tế đất nước.

Về lãnh vực kinh tế người Mỹ vẫn làm vua, nên họ đã ước định trước tất cả. Nghĩa là họ phải làm cho quốc gia VN trở thành trống rỗng, dù chính phủ nào Quốc gia hay CS hoặc Liên Hiệp thành lập tại Nam Việt cũng đành phải trông cậy vào kinh tế Mỹ.

Theo giới chức Kinh tế thì hiện nay, dù tài khóa 72 đã bắt đầu 2 tháng rồi, nhưng ngân khoản 565 triệu Đô la viện trợ cho Việt Nam vẫn còn kẹt tại thương viện Mỹ, đáng lẽ số tiền đó phải tới Việt Nam bắt đầu trong tài khóa 72 nhưng nay vẫn chưa tới.

Thêm vào đó, với kế hoạch Việt hóa, người Mỹ rút hẳn quân đội họ về, những chiến cụ và dụng cụ của quân đội Mỹ sử dụng tại Việt Nam đều được chuyển qua tay chính phủ Việt Nam, và tính trừ vào tiền viện trợ. Thế nên số tiền viện trợ của Mỹ còn lại cho tài khóa 72 cũng chẳng còn là bao.

Nên bất cứ chánh quyền nào thành lập vào năm 72, cũng không tránh khỏi bị khủng hoảng về tài chánh. Khi không có viện trợ thì phải tang thuế và lạm phát, tức là buộc dân chúng phải đóng góp nhiều. Dân chúng vốn đã nghèo, mà phải đóng góp nhiều thì oán chánh phủ thế nên bất cứ chánh phủ nào trong năm 72; nếu không được Mỹ tích cực yểm trợ cũng khó thể đứng vững được. Mà mãi tới năm 73 Mỹ mới đề cho tư bản của họ và thế giới đầu tư tại Việt Nam.

Vậy năm 72 là năm giải quyết chiến tranh và cũng là năm khổ khổ về kinh tế.

NHỮNG TIẾNG CA CỦA ĐÊM SAIGON (bài VI)

Hát nhạc ngoại quốc trong ban
«Chập Chờn» (The Dreamers)

JULIE QUANG :

giọng hát của thời đại nhạc sôi động, bốc lửa

► PHẠM NGÀ thực hiện

Vấn giữ quốc tịch Pháp

Ngày nay thì cái tên nửa Tây nửa Việt của Julie Quang không lạ lẫm gì đối với giới khán giả tivi và phòng trà nữa, người ta đã quen nhìn Julie Quang như một nữ ca sĩ VN hát nhạc VN chính cống. Thật ra, Julie quốc tịch Pháp và vẫn giữ quốc tịch này. Tên thật Angot Rany, sinh 17-1-1951 tại Sài Gòn. Đức lang quân của Julie là Phạm Duy Quang, con cả của nhạc sĩ Phạm Duy, một tay bass nổi tiếng của giới nhạc trẻ.

Nhà báo đến viếng gia đình Phạm Duy ngẫu nhiên nhằm ngày thôi nôi của bé Ly Lan, con gái đầu lòng của Julie nên được mời ăn bánh uống nước dâng hoàng. Bắt đầu cuộc phỏng vấn thì Julie Quang lại hướng về Quang :

— Anh hỏi anh Quang trước đi.

Nhà báo đành tìm hiểu về cái nhìn của một người chung quanh gần gũi nhất của cô ca sĩ này, một người chồng trẻ của người vợ trẻ :

— Quang cho biết về tâm tính «lạm vợ» của Julie? Vài tánh tốt và vài tánh xấu?

Anh chồng trẻ rất có vẻ tự tự :
— Khó nói quá... Nhưng tánh tốt thì hình như là tánh dễ tha thứ, không hiểm. Xấu hả? thì có tánh hay tò mò, đàn bà mà. Còn nữa : hay nghi ngờ, hay ghen. Còn cái tánh hay chưng diện tui không biết phải xếp vào tánh tốt hay xấu đây?

Kin đáo hể sang Julie, chỉ thấy Julie cười nhẹ nhàng trước «phút nói thật» của chồng mình. Nhà báo an tâm hỏi tiếp :

— Quang kể cho nghe vài kỷ niệm vui nhất hay buồn nhất, nhớ đời đời từ lúc hai người chung sống đến giờ.

Quang kể ngay :

— Những ngày mới gặp nhau ở các Club tại Long Bình và Nha Trang, cỡ năm 69 đó, thì vui lắm. Lúc đó Julie và tôi làm cho ban Free Ones. Tôi phải đụng với nhiều địch thủ lắm mới «được» đó.

Julie cười, nói thêm :

— Em cũng thấy những ngày sống ở Nha Trang thật là vui. Vui nhất.

— Julie có kỷ niệm nào buồn không, buồn nhất trong đời?

— Có, hồi mới về Saigon nghe tin ông già của Julie mất, vào cuối năm 1969.

— À, Julie đã học nhạc với ai? Phạm Duy Quang trả lời thế một cách hết sức chuyên môn «nhạc trẻ» :

— Hát nhạc ngoại quốc thì chỉ nghe theo đĩa thôi, có học với ai đâu. Sau này ông già tôi có bắt Julie học lại nhạc lý khi bắt đầu hát nhạc VN.

Bước sang nhạc Việt : mặc cảm vì hát «ngọng»

Trong giới tân nhạc VN có nhiều ca sĩ xuất thân từ nhạc ngoại quốc như Carol Kim, Elvis Phương. Đặc biệt trường hợp Julie Quang nhiều người cho là nổi bật nhất, gây ngạc nhiên không ít cho giới sinh nhạc Phạm Duy. Nhà báo đào sâu ngay vấn đề :

— Julie kể cho nghe tất cả những diễn tiến đưa đến việc Julie hát bài «Mùa Thu Chết». Và khi nghe bản nhạc VN mà mình trình bày đầu tiên như thế mới tung ra đã «lên» ngay trong «Hit's parade» nhạc Giao Chỉ thì Julie có cảm tưởng gì?

Ngắn mặt cố ôn tri nhớ một lát Julie nói :

— Lúc bố (Julie trở nhạc sĩ Phạm Duy) đột cho bài «Mùa Thu Chết», em lo sợ và mặc cảm hết sức. Anh biết sợ gì không? Sợ hát ngọng. Chàng sợ mình hát ngọng nghịu khó nghe thì Julie lại càng mặc cảm. Rồi cuốn băng được tung ra, nhiều người khen lắm nhưng Julie vẫn không tự tin được chút nào. Rồi anh biết bố với ông Nguyễn Long. Jo Marcel phải năn nỉ mấy ngày em mới dám trình bày bài đó ở Rizt.

Nói đến đây, Julie chỉ qua Quang :

— Phải hồi đó có anh Quang thì em tự tin hơn. Có anh Quang thì đỡ lắm, hề có anh thì em không mất tinh thần gì hết. Cũng may, cái đêm hát nhạc đầu tiên ở Rizt được khán giả vỗ tay lắm...

— Lúc bắt đầu dợt nhạc Việt, Julie có bị «bổ» nạt dữ không?

— Không, nhưng bố cũng nghiêm lắm. Bố là tổ sư mà. Anh hỏi ông coi.

Nhà báo quay sang nhạc sĩ Ph. Duy đang ngồi đánh cờ với Quang gần đó :

— Xin anh cho biết cái gì đã gợi cho anh cái ý tập cho Julie hát nhạc Việt?

Hợp với loại nhạc bốc lửa, sôi động, nước mắt...

Nhạc sĩ «hippy là» — danh hiệu giới nhạc trẻ vẫn đặt cho nhạc sĩ Phạm Duy — gục gặc mái tóc bạc :

— Nó chẳng tự tin chút nào cả. Tôi cũng đồng ý là nó sợ «ngọng». Hát nhạc ngoại quốc quen rồi, qua hát nhạc Việt làm sao quen ngay được. Cái khó đầu tiên nó gặp là cái intonation (riêng biệt) của nhạc Việt đó. Nhưng tôi có nhận xét là nhạc Việt bây giờ đã có khuynh hướng mới, đã bỏ xa tất cả những cái nhẹ nhàng, tình tứ trang nhã của nhạc cũ. Nhạc Việt bây giờ đa số đều sôi động, bốc lửa, đầy những hình ảnh bom nổ, nhà cháy, nước mắt, xác người v.v... Nó đã bắt nhạc Soul, Rock, kích động quen rồi thì bước sang nhạc VN, cái nội dung : sôi động mới mẻ đó chắc chắn nó phải thành công chứ?

— Vậy anh cũng rất tự tin khi tập cho Julie hát nhạc Việt?

Nhạc sĩ Phạm Duy gạt đầu quả quyết :

— Tôi tin chắc chắn. Dù nó là quốc tịch Pháp, bố nó là Tây nhưng nó rất có thể hát nhạc Việt vì bên ngoại của nó, di nó, mẹ nó... hết sức VN, còn VN hơn nhiều người VN nữa kia. Vấn đề giọng giống không quan trọng gì cả.

Nhà báo quay trở lại Julie Quang :
— Bây giờ thì Julie đã có tự tin rồi chứ?

Julie gạt đầu.

— Hát nhạc Việt rồi Julie thấy thích giọng hát nào nhất loại nhạc nào nhất? Tiền chiến, phản chiến?

Julie chum chim miệng (vốn đã hơi «nhon», một số khán giả TV nhận định như thế!) nói :

— Em chỉ thích bài nào hay thời ít chú ý là ai hát lắm. Có Thái Thanh hát là như thế nhưng em nói thích thì sợ người ta nói mình theo «thời đại» quá. Xuân Sơn hát cũng hay. Nhạc tiền chiến thì thích «Bà mẹ Gió Lành». Nhạc phản chiến thì thích «Kỷ vật cho em» và một bài này nữa bố đang đưa đi kiểm duyệt bài «Trường như còn người yêu».

Nói đến đây Julie nhìn sang Quang :

— Julie nói thích vậy thời nghe chứ hông phải thích vì là tình trạng hiện tại... đầu nghe. À, thích bài «Mùa thu chết» nữa.

Nhà báo không quên Julie vẫn hát nhạc ngoại quốc :

— Bên nhạc ngoại quốc? Thích nhạc Psychelie hay Pop music?

Julie nhún vai nhẹ.

— Không thích nhạc Psychedelic đâu. Anh thấy the Dreamers đầu có dợt nhạc Psychedelic, chỉ vài bài chịu theo thị hiếu khán giả thôi. Em thích pop hơn. Mấy giọng hát của nữ ca sĩ đã đến hay lắm. Dione Warvrick, Diana Ross. Bé Thúy Anh em của Anh Tú hát nhạc ngoại quốc có triển vọng lắm.

Định bỏ hát Tivi một thời gian

Julie cho biết trên đài phát thanh chỉ hát cho chương trình Phạm Duy «trừ những lúc đài cho nghe» vài bản tân nhạc thanh thanh hay có giọng hát Julie (trong đó). Hồi về trên Tivi thì Julie lắc đầu có vẻ ngao ngán :

— Hát nhiều chương trình quá, Julie không nhớ hết nổi đề kể ra,

nhưng Julie đang định nghỉ hát trên tivi một thời gian. Chị Hồng Vân có nói xuất hiện nhiều quá không tốt...

— Ý kiến của Julie ra sao?

— Thì xuất hiện hoài cũng nhàm thiết chứ anh. Mình còn thấy nhàm, ngán, nói gì khán giả. Cũng tại mấy ông chủ chương trình cứ năn nỉ em hát đề làng xè mấy bài mới của mấy ông. Mà năn nỉ thì em dễ nghe theo lắm...

Bỗng nhiên Julie cúi mặt, nói nhẹ nhàng :

— Julie biết luật đào thải lắm chứ. Chắc một ngày nào đó không ai còn nhớ tới mình đâu.

— Vừa đi hát nhạc Việt, nhạc ngoại quốc, vừa thu băng, hát tivi, mỗi tháng riêng Julie thu vào khoảng bao nhiêu?

— Chừng trăm mấy, Nói nhiều quá không biết có sao không?

Nhà báo nhìn mái tóc đen tuyền của bé Ly Lan bỗng trên tay một chị ở đứng ở góc phòng, rồi nhìn sang Quang vẫn im lặng bấy giờ :

— Julie thấy đời sống hiện tại dễ chịu chứ? Có dự tính gì cho tương lai không?

Cô ca sĩ nhìn chồng, con rồi nhìn... xa xăm :

— Julie chỉ mong làm đầy đủ bổn phận với người thân chung quanh, cha mẹ, chồng con. Ừ, Julie cũng công nhận là đời sống bây giờ cũng dễ chịu. Dự định của Julie là lập một tiệm may và một cái trang trại nuôi đủ thứ.

— Tiệm may và trang trại phải lớn cỡ nào mới vừa ý? Nhà ở và xe cộ của hai vợ chồng hiện tại ra sao?

Julie cười, hoa hoa mấy ngón tay :

— Tiệm may và trang trại của Julie lớn nhỏ còn tùy theo túi tiền à. Bố mới cho hai đứa cái nhà riêng phía trong kia (gia đình PD ở cư xá Chu Mạnh Trinh Phú Nhuận). Xe thì có chiếc NSU, décapotable.

Thích sách Hitchcock và «Chú Tư Cầu» :

Hỏi về sở thích giải trí thì Julie cho biết nhiều thứ : Cine thì

thích phim Chuông (giống Hồng Vân trong tam ca Đông Phương), đi bơi và đọc sách suspense nhất là sách của Hitchcock.

— Lúc nhỏ Julie học chương trình Pháp phải không?

— Phải, Julie học ở Regina Pacis đến quatriè ne thì bỏ. Julie từng làm học trò của chị Thu Hà bên ban Đông Phương đó.

Hỏi về các tác giả và sách báo VN thì Julie có vẻ đắn đo:

— Em muốn nói thích ông Lê Xuyên nhưng sợ thiên hạ nói em « trả lễ » lại ông. Cái kỷ ở trên tuần báo Đời ông Lê Xuyên nói thích giọng hát của cô Day Ly gì đó, ông lộn tên bố vào tên em, lung tung hết. Nhưng thật ra hồi còn nhỏ Julie đã thích mấy chuyện đồng quê của ông rồi, như Chú Tư Cần đó.

— Nhưng hiện tại Julie thích và ghét chuyện gì nhất trong đời sống? A. có cảm tưởng gì khi bị phỏng vấn. Đã nghe những câu phỏng vấn thật lạ chưa?

Julie cười rất lâu mới trả lời:

— Câu hỏi của anh vừa rồi cũng rất lạ đó Julie mới bị hỏi lần đầu (ngừng). Trong đời sống hằng ngày Julie thích nhất là lúc 12 giờ hay có khi 1 giờ nữa, hát xong rồi cả nhà đi ăn, xong về nhà nằm dài ra

ngủ, khoẻ nhất lúc đó đó. Còn ghét? Có lẽ Julie ghét chuyện gì không vừa ý mình, vậy là tánh độc tài phải không anh?

Hát nhạc ngoại quốc với ban «Chập Chờn»

Một đêm khác, nhà báo đến phòng trà Eve ở đường Nguyễn Huệ Sg, theo lời dẫn dắt của nhạc sĩ Phạm Duy «anh phải tới Eve coi nó hát hết mình, hát xả láng. Hát đúng với tuổi trẻ của nó.»

Khoảng 10g đêm ban The Dreamers— tay trống P.D Minh gọi đùa là ban Chập Chờn—xuất hiện trên bục gỗ trình diễn. Đứng bên cạnh cô em ruột là Vény, màu áo vàng của Julie chói lóa trong khoảng ánh sáng dạ quang hắt lại từ những ống neon tử ngoại tuyến (phòng trà Eve trần thiết hết sức hippy và chỉ giới thiệu ca sĩ, ban nhạc bằng tiếng Mỹ). Đề ý trong lúc hát Julie không gạt nẩy người cường nhiệt như các cô nữ ca sĩ nhạc ngoại quốc khác. Có lúc Julie cứ nhìn xuống đám bạn bè ngồi bên góc ban nhạc, cười cười mãi như hát dợt ở nhà vậy, đến lúc dứt bản nhạc, tiếng «thankyou» của ca sĩ nhả ra mới làm người ta sực nhớ lại rằng mình đang nghe cô ca sĩ Julie Quang hát tại phòng trà. Lúc khác, ca bè (choeur) cho Vény, P.D.

Quang ca chính hay phải đứng đợi cho P.D. Hùng đi solo phần giữa tay cầm ngang cả micro mà mắt cứ nhìn đầu như tiếu thờ. Nhà báo đã hỏi Julie Quang.

— Đã hát nhạc Việt, trở lại nghe nhạc ngoại quốc thì Julie bỏ luôn cái vụ giết gân lác lác hả?

— Hát nhạc Việt thì thể cách mình phải nghiêm trang vì khán giả khó lắm. Nhưng bên nhạc ngoại quốc, ban Dreamers có chơi mấy bài thật giết gân đầu mà bảo Julie phải lác nhiều? Gặp bài thì mình cũng phải... chứ.

Câu hỏi chốt về thể cách trình diễn của Julie Quang:

— Có lúc thấy Julie đứng ngẩn ngơ như suy nghĩ chuyện gì vậy. Trên tivi nhiều lúc Julie cũng tí nh tỉnh sao đó. Julie có hay lo ra trong khi hát không?

— Julie có vẻ ngẩn ngơ thật hả? Đầu có lo ra hồi nào đâu. Chỉ có lần nghe tin vợ anh Elvis Phương chết và ban CBC bị trúng vụ nổ plastic Julie đã bàng hoàng mất tinh thần đến nỗi quên hết lời. Cứ đề ban nhạc đơn hoà. Rút cuộc... cũng được vỗ tay vì lúc đó Julie ca gần hết bản mới quên nên khán giả tưởng Julie chế ra bài mới người trong nghề thì biết ngay là Julie quên lời.

— Những người chưa biết HUẾ

— Những người đã bỏ HUẾ ra đi

— Những người đã vì HUẾ ở lại

KHÔNG THỂ KHÔNG ĐỌC

Ý THỨC SỐ 21

phát hành toàn quốc ngày 15-9-91

**ĐẶC BIỆT
HOÀI NIỆM HUẾ**

● Từ báo văn nghệ đầu tiên in toàn Offset, trình bày mới lạ.

□ Đặc biệt có nhiều mục mới phản ánh trung thực Sinh Hoạt Văn Hóa tại Nam Việt Nam.

CẠC SĨ

LUẬN VỀ NIỀM CẢM THÔNG

Định luật cảm thông giữa Văn Nghệ Sĩ và Chính Quyền

Ngày xưa dĩ nhiên quyền quý tốt bậc là vua. Mà vua sở dĩ làm vua vì thuộc dòng quyền quý:

Con vua thì lại làm vua,

Con ông thầy Chùa đi quét lá đa (1)

Bên vua có một hạng người nữa thiết là kỳ quặc, dở dở ương ương cao quý thì cũng có thể là cao quý đấy, nhưng hạ tiện thì cũng dăm là hạ tiện lắm, vì với họ chỉ kho trời đất là của chung vô tận, còn tài sản riêng tư, hầu hết trên răng dưới đế. Tới đây chúng ta ai ai cũng biết « họ » đây là giới văn nghệ sĩ. Cái lũ này mới ngông làm sao chứ, họ coi vua chúa (xưa), tổng thống, chủ tịch (nay) ra cái đểch gì đâu. Tịch xưa, tiện nhất xin nhắc lại chuyện Lý Bạch. Được Hạ Tri Chương tiến cử với Đường Minh Hoàng, Lý Bạch không những không may «vỡ lòng học lấy cái nghề nâng bi» mà lại cứ tí ti đổ... rượu. Đến nỗi có lần đang ở Hàn Lâm mà say bí tỉ, Đường Minh Hoàng phải sai cận vệ phun nước vào mặt cho tỉnh để soạn nhạc từ.

Đã không chịu may may nâng bi, sống ngang tàng ngay dưới mắt vua, tất nhiên Lý Bạch khinh tui nâng bi. Đó là thái độ họ Lý giờ chân cho Cao lực sĩ bảo phải cỡi giày cho mình.

Ngày nay ý thức dân chủ lớn mạnh thì đám văn nghệ sĩ càng hống, hởi rằng cỡ như Bernard Shaw trước đây thì ông ta coi Nữ hoàng hay Anh hoàng ra cái đểch gì. Ở thế giới cộng sản, uy quyền Stalina còn phong kiến gấp ngàn vạn lần phong kiến xưa, thì Maiakovsky tự tử, cóc chơi với. Cái quyền tây chạy như rùa thì chẳng bạo chúa nào tước đoạt nổi. (Ai mà cấm được anh Trần viết Nghĩa tự thiêu?) Nhìn đến các nước thật tự do dân chủ theo tổng thống chế, tổng thống do dân bầu lên, thì các vị nguyên thủ của những nước này (tức những ông tổng thống) biết thân biết phận lắm, luôn luôn tỏ thái độ quý trọng thân mật với văn nghệ sĩ. Thử hỏi nếu tổng thống Tưởng Giới Thạch mà tiếp

chuyện Lâm Ngữ Đường, họ Tưởng có dám ngồi cái ghế cao hơn ghế của họ Lâm một phân? Thời Diệm, trước đây, lần đầu có giải văn chương toàn quốc Diệm đích thân đứng ra niềm nở bắt tay và trao giải cho các văn nghệ sĩ trúng giải. Năm sau ý hẳn tự thấy mình cao quý quá, văn nghệ sĩ là cái khi khó gimà phải hạ mình với chúng, đáng anh mình bèn ủy quyền cho hạ cấp thay mình trao giải, Chính quyền đi xuống từ đấy, cho đến ngày... đi đoong.

Dưới trời Âu, De Gaulle giúp những Sartre, Mauriac, Malraux với mỗi tình cực kỳ tri kỷ.

Dưới trời Huê Kỳ, trên bàn giấy chàng lãng tử Frank Sinatra thấy ảnh bốn ông tổng thống Hoa Kỳ để tặng. Trên báo Mỹ thấy ảnh tổng thống Nixon la cà đánh golf với tài tử Bing Crosby, James Steward.

Tóm lại người ta có thể đi đến hai định luật quan sát chắc như đinh đóng cột:

ĐỊNH LUẬT 1:—Cứ nhìn thái độ quý trọng văn nghệ sĩ của cấp lãnh đạo nước nào thì biết được nhịp tiến triển của guồng máy chính trị nước đó.

ĐỊNH LUẬT 2:— Ngược lại quan sát thái độ văn nghệ sĩ đối với cấp lãnh đạo chính quyền, người ta cũng thấy được thực chất cao quý của chính quyền luôn luôn theo tỷ lệ thuận với lòng kính mến của giới văn nghệ sĩ.

Hãy trở lại nước nhà dưới thời đệ nhị cộng huê này, chúng ta thấy tổng thống Thiệu từng đích thân trao giải thưởng văn chương hàng năm. Đó là điều mừng và đáng khích lệ theo «định luật 1». Tuy nhiên chúng ta vẫn cần phải kiểm soát lại với định luật 2, hệ luận của ĐỊNH LUẬT I. Chúng ta thấy trong dịp tuyên cử vào Hạ Viện vừa rồi các nghệ sĩ Phi Thoàn, Khả Năng v.v... yểm trợ chính quyền hết mình. Có thể nói Phi Thoàn và Khả Năng có mặt thưởng xuyến trên TV để diễn kịch cổ động dân chúng đi làm bốn phần công dân. Ấy là không kể biết bao nhiêu nghệ sĩ vô danh khác ủng hộ chính quyền bằng cách

Thư cảm tạ

Của Ứng cử viên Dân biểu Hạ nghị viện:
Sinh viên PHẠM HÀO QUANG
số 82, dấu hiệu Chiếc xe đạp, đơn vị 1 đô thành Sg.

Xin chân thành cảm tạ toàn thể đồng bào quận 1, 2, 3, 4 và 9 đã dành cho tôi một sự tín nhiệm đáng kể như sau:

— Số phiếu 8.881

— Hạng: 15 trong 82 ứng cử viên

Dù không là Dân biểu, tôi vẫn tiếp tục phục vụ đồng bào và dân tộc.

Thân ái cùng đồng bào.

Saigon, ngày 2-9-1971

Ứng cử viên:

Sinh viên PHẠM HÀO QUANG

Sáng tác những bài nhạc cổ điển và dân ca dân chúng trong dịp tuyên cử HV, khủng khiếp nhất là bài : «Ngày hai mươi chín tháng tám tới đây...» Ngày hai mươi chín tháng tám thực đã qua lâu rồi mà âm thanh bài hát đó còn bám riết lấy thính quan người đến nỗi ngày nay nhiều khi chợt nghe Radio mà còn giật mình thon thót tưởng như lại sắp được nghe bài ấy nữa. Thật là :

«Phần thừa hưởng cũ bội phần xót xa :

Nỗi niềm cảm thông văn nghệ giữa các siêu cường với các tiểu nhược

Trên đây là mối liên hệ nhân quả giữa văn nghệ sĩ với chính quyền của từng nước. Nay ta thử xét mối liên hệ văn nghệ sĩ giữa các cường quốc với các tiểu nhược quốc. Về mối liên hệ này xem ra lòng dạ các tiểu nhược quốc lại rộng như biển. Nhà văn VN nào mà dám tả một đứa con mất dạy vén trộm váy mẹ lên ? Nhưng nếu rằng đó là đoạn văn của J.P. Sartre thì lại cực kỳ «XA VẠ».

Nếu đọc cho đọc giả nhà nghe một đoạn tả cảnh ng ời đàn bà nâng niu hôn hít của quý của người đàn ông rồi bảo rằng đó là văn của ông Ng. văn X. tất nhiên chúng ta sẵn sàng ném váy mán vào mặt ông ta để nguyên rửa, nhưng nếu cải chính bảo đó là một đoạn trong LADY CHATTERLEY'S LOVER của D. H. Lawrence thì lại cực kỳ «all right». Thôi thì nhất nhất những gì nhập cảng từ phía trời Âu Mỹ vào dưới những nhãn hiệu Camus, XAC, Hemingway, Faulkner đều là những khuôn vàng thước ngọc kinh khủng. Còn những văn nghệ sĩ đồng bào đồng nghiệp toàn đồ

Cơ sở Ý THỨC

trân trọng giới thiệu :

CÁT VÀNG

Tập truyện của LỮ QUỲNH

«Hắn chợt nghĩ tới số tuổi hai mươi của mình. Số tuổi mà chiến tranh đã tước đoạt mọi ý nghĩa, đã cướp hết thời gian để sống của hắn. Hai mươi tuổi, hắn thụ động trước mọi áp lực. Hắn như con thú sợ hãi trước mọi hòng súng của thợ săn. Ai cũng có thể bắn ngã, và suốt cả một phần đời hắn chỉ biết chạy trốn.

HÀM THỤ
tổng phát hành

Lỗ, các văn nghệ phẩm của họ thật đáng tởm như hủi. Các tôi đã hơn một lần nghe lại phát biểu đại ý : «Đọc văn Việt Nam thì còn có cái mẹ gì nữa mà đọc !»

Ngược lại thái độ văn nghệ của các đại cường đối với các tiểu nhược xem ra lòng dạ nhỏ hẹp và hời hợt dài dãi. Đến như tác phẩm tuyệt đỉnh và lục bát là Truyện Kiều của Nguyễn Du tuy được dịch ra nhiều thứ tiếng, nhưng liệu người Đức, người Pháp, người Anh họ có thực chiêm ngưỡng nỗi Truyện Kiều y như người Việt mình chiêm ngưỡng ? Không thì phải. Họ dịch là vì họ biết đây là một áng văn tuyệt tác của một thiên tài tuyệt đỉnh của Việt Nam. vậy phải dịch để đọc qua cho biết. Thế thôi.

Mà quả vậy, chúng ta cũng nên thông cảm với họ. Một người ngoại quốc, không hề biết tiếng Việt Nam, chỉ đọc bản dịch Truyện Kiều thì thấy Truyện Kiều thần sầu quỷ khốc ở chỗ nào ? Không đọc nguyên bản những lời thơ như :

«Đêm thu khắc lặn canh tàn

Gió cây trút lá trang ngàn ngậm gương.» mà chỉ đọc câu văn dịch, thì u xà nhịp thơ, nhạc thơ ?

Thôi thì hãy xếp nhịp thơ, nhạc thơ lại, mà chỉ nói đến nội dung ý thơ thôi cũng chưa chắc giới văn học Tây phương thông cảm nổi.

Dưới đây là cuộc đàm thoại giữa một vị giáo sư Việt dạy ở Đại học Văn khoa với một thính giả người Mỹ nguyên là giáo sư tại đại học đường Illinois.

THỨC GIẢ MỸ : Tôi thực không hiểu sao khi Vương Ông bị tên lái tơ xưng xuất mà nàng Kiều đã vội bán mình chuộc tội cho cha.

GIÁO SƯ VIỆT : Bởi nếu không thế thì Vương Ông bị hãm oan, bị tra tấn, bị nhốt ngục.

TGM : Thì sao Kiều không kêu gọi công lý Justice ! Phải kêu gọi công lý chứ.

Không nói các độc giả cũng thừa thông cảm với nỗi thất vọng của vị giáo sư Việt khi thấy vị thức giả Mỹ đòi nàng Kiều phải kêu gọi Justice (tất nhiên theo quan niệm Mỹ) vào cái thời xã hội đầy rẫy những khuyến, ụng và tên bán tơ ấy. Chưa hết, còn vấn đề tình yêu giữa nàng Kiều với chàng Kim nữa.

TGM : Theo ý kiến tôi Kiều không yêu Kim Trọng.

GSV : Thừa vì sao ?

TGM : Vì thái độ của Kiều ở đoạn tái hồi Kim Trọng .

GSV : Thừa thái độ Kiều làm sao ?

TGM : Kiều đã từ chối không chịu làm vợ Kim Trọng mà lại cương quyết đòi duyên vợ chồng ra tình bề bạn !

oOo

Ấy đó nghe vậy rồi nhìn về nước nhà mới thấy những ai thành kính nôm oẹ như hệt Xạc quả là... đáng quý biết chừng nào.

Riêng với Các Sĩ, đứng trên phương diện bang giao quốc tế, thấy những người Pháp quý và hãnh diện về văn nghiệp của Sartre, Các Sĩ tôi cũng tò mò

đọc chơi, nhưng thực không sao thông cảm đến mức như Thánh Thán hốt hoảng thấp hương xup lạy khi đọc đến những đoạn văn nào đó trong Tây xương ký. Đến như khi lãnh hội những ý của Sartre trong tác phẩm đồ sộ L'Être et le Néant thì thực tình Các Sĩ tôi vẫn cho đó là tiếng nói còn bập bẹ. còn ấu trĩ lắm so với tiếng nói «Sắc không» của nhà Phật nói chung, với tư tưởng Thiền học Việt Nam nói riêng kể ngay từ thời Lý, Trần.

Với Các Sĩ tôi, những cây bút sống chết với đất nước đáng thương này, những kiếp tâm thanh đạm chỉ biết rút ruột nhả tơ cho đất nước, thì một số tác phẩm thành đạt của các vị ấy Các Sĩ tôi luôn luôn thấp hương lên rồi mới đọc.

oOo

Tuy nhiên không phải mọi thức giả dưới trời Âu Mỹ đều có sự hiểu biết quá hời hợt về truyện Kiều như vị thức giả Mỹ kia. Dưới đây là lời ông Pazzi, một vị thức giả Ý viết về Truyện Kiều trong cuốn Per Comprendere Il Vietnam e Vietnamita (Để hiểu nước Việt và người Việt) của ông :

«... Thực ra nội dung quyền ĐOÀN TRƯỜNG TÂN THANH là một nội dung luân lý, và đó là thứ luân lý sâu xa đặc biệt về người, vì nó tố cáo một sự chà đạp con người, bày tỏ một niềm khát vọng yên vui hạnh phúc về người. Tôi tưởng không nói quá khi nhận định rằng truyện Kiều — mà tôi phải tốn bao nhiêu công phu tìm hiểu — là một tác phẩm tiêu biểu của nền văn học Việt Nam, có một nội dung cao nhất về mặt đạo đức, vượt xa hơn hẳn bao nhiêu tác phẩm cổ điển của nhiều dân tộc tự xưng có nền văn minh lâu đời trên thế giới này. Đọc nó ta thấy nức nở một niềm tủi hổ về con người bị dày dạn, con người tài đức vẹn toàn mà không bao giờ được hưởng hạnh phúc, và trong sự nức nở ấy là tiếng kêu đòi thống thiết được cao đẹp, yên lành».

(bản dịch của cô Hồng Cúc)

Có thể là nước Ý cũng có những người dân quê nghèo khổ chất phát sống dưới mái nhà tranh như Việt Nam, cũng trồng mạ cấy lúa như Việt Nam, cũng qua những thảm cảnh chiến tranh như Việt Nam, tóm lại hai câu đoạn trường mà hai nước Ý — Việt đã phải đi qua trông ra tương tự giống nhau, vì vậy mà ông Pazzi đã thông cảm sâu xa với niềm đau khổ cũng như niềm kiêu hãnh của người Việt chăng ? Ngoại giả nước nào trên thế giới tự SIÊU CƯỜNG đến SIÊU NHƯỢC đều có câu đoạn trường riêng của mình trên dòng đời bất tận. Hiểu vậy để đừng đứng núi này trông núi khác, hãy nhìn vào lòng mình mà gây niềm thông cảm như tác giả Ý Pazzi thông cảm với nước Việt, người Việt.

CÁC SĨ

(1) Đây là câu ca dao xưa, chứ như ca dao vào thời đệ nhị Cộng Huê này mà CON ÔNG THẦY CHUA đã biết ĐI QUÉT... LA ĐÀ rồi, nghe kỳ thấy mẹ !

CA DAO CHO VIỆT NAM 1971

Hình như ai khóc bên sông
Như ta che mặt, giữa giòng nhân gian
Ta : hăm ba tuổi da vàng,
Giống : Chân giao chỉ, Hồng Bàng tổ tiên
Đêm nằm gối mộng triều miên
Tiếng trùng dương với hồn thiêng đất trời
Tim run, xiết buốt từng hồi
Niềm đau nhức tiểu hận đời nô vong
Khi về soi mặt bên sông
Nước đau lòng nước, sóng lòng dâng cao
Máu sôi cuộn cuộn nghẹn ngào
Vốc từng hớp - uống niềm đau thủy triều.

oOo

Ta cười ngất, giữa tịch liêu
Bên bờ sông rộng, hát nghêu dài lời
Việt Nam ơi - Việt Nam ơi !
Ta ru ta, giọng ru hời lang thang...
«Ai ơi đừng bỏ ruộng hoang
Bao nhiêu tấc đất tấc vàng bấy nhiêu
Mồ hôi đem đổ sớm chiều...»
Tiền nhân góp máu mảy triều đại qua
Lạc rồi giữa cõi sơn hà
Đã khan tiếng gọi người xa, xa người
Chiều xiêu chiếc bóng lưng trời
Vong linh thất thểu, nhớ thời hoàng kim
Hồn tang thương, mờ, bước tìm
Nền đây ta thấp khắp miền quê hương.

oOo

Chấp tay ta lạy nghìn phương
Những hồn phiêu bạt nắm xương không mồ
Buồn nhức tiểu, hận vong nô
Tay mang xích sắt, cơ đồ thương đau
Ta hăm ba tuổi - gục đầu
Tiền nhân đứng khóc, bạc màu thời gian
Dầu sao hết lệ hàng hàng
Cần răn - dẫn vật - dậm ngàn về đầu...
«Chiều chiều ra đứng ngõ sau
Nhớ về quê mẹ ruột đau chín chiều»

NHẬT ĐÀN

Cái máy cà lăm

Một thói quen của đồng bào ta là hay đón nghe các tin tức các biến cố thời sự nóng hổi tại Saigon qua đài phát thanh ngoại quốc : VOA, BBC v.v..

Thói quen nghe đài phát thanh ngoại quốc, không chịu mở ra đón nghe tin tức của Tiếng Nói Nước Việt Nam Cộng Hòa phát thanh từ Thủ Đô Saigon... là một thói quen xấu. Thói quen đó làm người ta nghi ngờ cái gọi là Đài Phát Thanh. Người ta nghĩ nó, nếu không phải một cái Máy Nói Dối, thì cũng là một cái Máy Che Dấu Sự Thật.

Ông Đạo Cấy có một đệ tử mắc bệnh sâu não. Mặt anh ta lúc nào cũng buồn dưới nụ cười như một cái bích chương bầu cử sau mùa mưa.

Đề chữa căn bệnh sâu não đó, ông Đạo đã yêu cầu người đệ tử : «Mỗi buổi sáng, hãy mở ra đón nghe 15 phút. Cui đó là một phép tập thể dục về tinh thần.

Cộng hiệu trông thấy. Sau ba tháng nghe ra đó hoài hũy, người đệ tử bắt đầu bộ mặt tươi tỉnh hẳn ra, sáng nào anh ta cũng nghe thấy toàn những chuyện đáng lạc quan, yêu đời, như thành quả của chương trình bình định và phát triển, như các chiến công của NDTV, công cuộc khánh thành bệnh viện Vì Dân của chị em phụ nữ v.v..

Sau một thời gian nghe ra đó mỗi ngày nghe tăng lên 5 phút, ông Đạo lại cho đệ tử một cái toa thuốc nữa, là mỗi tối nghe Tivi 30 phút.

Quả nhiên cả Tivi lẫn ra đó đều giúp cho ông đệ tử sâu não trở thành con người lạc quan, tin tưởng ở chế độ, yêu vợ, thương con, qui mến bà hàng xóm, thậm chí mỗi lần đi qua góc Nhân 1 là Tự Vệ ở đầu xóm lại mỉm cười rất tươi.

Nhưng cũng kể từ đó trở đi ông đệ tử mắc bệnh nói cà lăm.

Mỗi lần mở miệng ra nói lời gì, anh ta lại bắt đầu bằng một câu : «Tham vụ Báo chí tại phủ Tổng Thống loan báo...» Bởi vì mở ra đó và tivi ra, lúc nào cũng được nghe bản tin của «Tham vụ Báo chí tại phủ Tổng Thống loan báo...» nên người đệ tử này bị ám ảnh.

ÔNG ĐẠO CẤY

Buổi tối đi chơi về khuya, vợ hỏi :

— Đi đâu mà giờ này mới về ?

— «Tham vụ báo chí tại phủ... loan báo...» tôi đi nhận với mấy thằng bạn rồi vô coi tuồng cải lương.

— Vô coi tuồng cu Tý sao nó khóc đó, coi nó có tề dầm không ?

— «Tham vụ báo chí tại phủ... loan báo...» thằng cu Tý tề dầm rồi !

— Vô lấy tã lót thay cho con đi.

— «Tham vụ báo chí tại phủ... loan báo...» thằng cu Tý vừa tề dầm lại vừa ệ đùn nữa !

Giải pháp

Người ta đang tranh nhau đưa giải pháp gọi là «giải quyết cuộc khủng hoảng bầu cử Tổng Thống».

Trước hết, ông Đạo xin minh xác là ông không hề thấy có vụ khủng hoảng nào hết. Cuộc bầu cử vẫn cứ tiến hành đều đều như tiền định.

Nhưng đại khái vẫn có nhiều người kêu ầm lên là có khủng hoảng và phải giải quyết.

Có người đề nghị cả ông Chánh, ông Phó từ chức, để cụ Chủ tịch Thượng Viện làm Tổng Thống nhiếp chính và tổ chức cuộc bầu cử lại.

Có vị đề nghị họp quốc hội, sửa luật bầu cử, nhất là khoản 7 điều 10, để tổ chức bầu cử lại.

Có người còn đề nghị lập một Ủy ban tổ chức bầu cử gồm đại

diện các đoàn thể đảng phái, tôn giáo, thay thế chánh phủ tổ chức bầu cử.

Lại còn đề nghị Tổng Thống từ chức, để Phó TT tạm cầm quyền và tổ chức bầu cử, và Phó Tổng Thống sẽ hứa không ra tranh cử.

Bản đạo xin nói ngay là các đề nghị trên đây đều vi hiến và rác rưởi, tốn thì giờ của các chánh khách các nhà lãnh đạo. Tốn thì giờ cũng có nghĩa là tốn tiền, thì giờ là tiền bạc mà.

Nếu ông Chánh ông Phó từ chức, cụ Chủ tịch Thượng Viện tạm cầm quyền, đã là tốn kém lắm rồi. Không lẽ trong ba tháng cụ Huyền cầm quyền bình ta phải in lại tất cả các bức chân dung Tổng Thống treo trong các cơ sở, các trường học, và phát cho dân chúng về nhà treo chơi ? Rồi lại còn các ông phụ tá của Tổng Thống đương quyền, nếu xếp thay đổi thì các ông cũng phải ra đi. Riêng chuyện dọn nhà dọn cửa này cũng đủ tốn kém rồi.

Còn chuyện sửa đổi khoản 7 điều 10 tất nhiên cũng tốn kém. Khi duy trì điều này, nghe nói mỗi lá phiếu đều cao giá cả. Bảo vệ nó mất 5,7 triệu. Bây giờ bỏ nó thì chẳng hóa ra 5,7 triệu vứt đi sao ? Mà muốn bỏ cũng phải thông cảm chút đỉnh chứ không lẽ bỏ đi không ? Nhất là các dân biểu mới lo vận động tranh cử xong, vốn nhà bỏ ra quá nhiều, cũng phải thông cảm cho họ chút đỉnh chứ ?

Lời Phó Tổng Thống hứa không ra tranh cử cũng không chắc chắn.

Có thể bây giờ ông Phó đang hàng hải thành thực mong muốn chỉ đứng ra tổ chức bầu cử giúp, thì công. Nhưng lỡ sau khi ông Phó cầm quyền 1,2 tháng, ông lại lung lộng vì nước, muốn hy sinh một trận nữa thì sao ? Nếu ông Phó không muốn ra, nhưng có kiến nghị yêu cầu ông ra thì làm sao ông cưỡng lại được, ý dân là ý trời ? Mà trên một bậc nữa lại còn vợ. Nỡ bà Phó cứ thúc ông Phó phải ra thì làm sao ông cưỡng lại được ?

Cho nên các giải pháp đã đưa ra đều không tương và tốn tiền.

Gần đây có người nói ông đại sư Buôn Cờ đề nghị giải pháp 2 lá phiếu. Trong ngày bầu cử mỗi cử tri được phát hai lá phiếu : một phiếu có tên L.D Thiệu Hương, một phiếu để trắng. Ai tin nhiệm Thiệu Hương thì bỏ phiếu đó vào bao thư, ai không thích thì bỏ phiếu trắng vào.

Giải pháp Buôn Cờ cũng kẹt. Vì dân VN vốn có tinh thần hài hước rất cao. Lại có tinh ưa vẽ bậy nữa. Cử vô các phòng kín công cộng trong rạp hát, phòng trà và trường học, ta thấy có rất nhiều hình vẽ bậy bạ.

Nay đem phát cho mỗi cử tri một tờ giấy trắng, cho họ vô phòng kín, thế nào tránh khỏi họ tẩy máy vẽ bậy ra giấy, bỏ vô bao thư làm phiếu ! Rồi khi kiểm phiếu, nhìn những hình vẽ bậy bạ đó thì biết gán cho liên danh nào ?

Bây giờ bản đạo xin trình bày một vài giải pháp cứu nguy.

Giải pháp thứ nhất là cứ tiếp tục tổ chức cuộc bầu cử, theo lịch trình đã định với một liên danh duy nhất ứng cử là Thiệu Hương. Đến khi kiểm phiếu, nếu liên danh trên về hạng nhì hay hạng ba thì ta xị xoa đi bầu lại cũng còn kịp. Còn nếu LD Thiệu Hương về hạng nhất thì LD này đặc cử cái rụp xong.

Giải pháp trên đây có điều tiện lợi là có 99,8 phần trăm liên danh Thiệu Hương sẽ về nhất.

Như vậy ta khỏi lo phải tổ chức bầu lại tốn thêm công quỹ.

Giải pháp thứ hai ông Đạo đề nghị là hiện nay còn có hai ông ứng cử vào 2 chức : ông Thiệu làm Tổng Thống, ông Hương làm Phó. Bây giờ ta xé lẻ liên danh ra : 2 ông ứng cử riêng rẽ. Ngày bầu cử thay vì làm một lá phiếu lớn có tên 2 ông, ta làm 2 lá phiếu nhỏ có tên từng ông một. Cử tri sẽ chọn một trong 2 lá phiếu đó. Đến khi khai thùng, nếu ông nào nhiều phiếu thì làm Tổng Thống, ông nào ít làm Phó.

Như vậy cuộc bầu cử có tranh đua hào hứng, người dân không mất quyền lựa chọn, mà Tổng thống cũng không mất ghế. Giải pháp này hay ho, đã từng được áp dụng ở Congo, kết quả bảo đảm.

Tuy nhiên chỉ có một điều đáng lo ngại là vào phút chót, theo gót ông Kỳ ông Minh, cụ Hương cũng rút tên. Vì vậy cần phải có ứng cử viên dự khuyết là đại tướng Khiêm, nhưng kêu là dự khuyết Tổng thống chứ không phải là dự khuyết Phó Tổng Thống nữa !

Tài liệu mật

Nước ta đang có nạn dịch về tài liệu mật. Nào là tài liệu mật của ông Phó Kỳ dọa tung ra, đến khi nhật báo Yomiuri đăng thì chẳng ai thấy nó mật chi cả, mà coi bộ bà con biết tổng cả rồi.

Sau đó lại đến tài liệu mật của một Phật tử định tung ra, phơi bày bí mật trong Việt Nam Quốc tự. Trước khi ông Phật tử kịp tung ra tài liệu mật thì thượng tọa Đức Nghiệp khui tài liệu mật trước là bắt mí tên ông Phật tử trên là Ng. Hoan, ông Đ.N còn khui thêm rằng ô. Hoan dọa tung tài liệu mật chỉ vì ông biết VNQT có khoản trợ cấp bốn triệu mà ông chưa được thấy. Vậy khoản trợ cấp 4 triệu cũng là một thứ tài liệu mật nữa ! Đệ tử dọa khui tài liệu mật của thầy, thầy lại dọa khui tài liệu mật của đệ tử, Cửa chùa càng ngày càng nhiều chuyện bí mật.

Theo trào lưu trên, ông Đạo Cấy cũng sưu tầm và sắp tiết lộ một tài liệu bí mật kinh khủng.

Đó là tài liệu về nhật báo Sóng Thần.

Trong tuần này, các bích chương của nhật báo Sóng Thần sắp tràn ngập từ thành đến tỉnh. Nhưng quý vị có biết nhật báo Sóng Thần thực sự là của ai không ?

Đó là một điều hoàn toàn bí mật !

Chủ nhiệm báo Sóng Thần là nữ sĩ Trưng Dương, mà người ta thường hiểu Trưng Dương là Biền Cả. Hiểu vậy là sai. Nữ văn sĩ Trưng Dương sở dĩ có tên đó vì sanh nhằm ngày 9 tháng 9 âm lịch, một ngày lễ mà người Tàu kêu tên là ngày Trưng Cửu, hay là Trưng Dương. Vậy trưng dương có nghĩa là hai con số 9, hay xuyên tạc ra thì kêu là 2 con đề. Lẽ ra báo Sóng Thần ra mắt vào ngày 9 tháng 9 vừa rồi, nhưng vì tòa soạn muốn sửa soạn kỹ hơn nên phải hoãn vài tuần.

Nhưng sự thật thì ai núp sau lưng bà chủ nhiệm báo Sóng Thần ?

Bây giờ để có báo mới ra là người ta lại đoán coi báo đó của ông Thiệu, ông Minh hay ông Kỳ.

Về báo Sóng Thần, đoán vậy chắc chắn sai toét. Ông Thiệu, ông Minh hay ông Kỳ cũng không đủ sức núp sau lưng báo Sóng Thần.

Đứng sau lưng Sóng Thần là một thế lực vĩ đại hơn nữa !

Quý bạn hãy thử coi bích chương của Sóng Thần thì thấy. Trên bích chương Sóng Thần ta thấy bức tranh vẽ con sông vĩ đại, mà không đề tên tác giả. Tác giả thật sự bức tranh này là ông Hokusai một nhà danh họa Nhật Bản. Ông Hokusai đã vẽ 36 cảnh núi Phú Sĩ, trong bộ Phú Sĩ tam thập lục cảnh.

Nhưng quý bạn coi kỹ bức tranh in trên bích chương Sóng Thần thì không thấy núi Phú Sĩ đâu cả. Báo Sóng Thần đã cắt núi Phú Sĩ đi, rõ ràng là có ẩn ý.

Ẩn ý như thế nào ? Đó là tài liệu mật về báo Sóng Thần mà ông Đạo Cấy dọa sẽ tiết lộ. Xin quý vị chờ báo S. Thần ra rồi coi.

CÁNH HOA CHÙM GỎI

Nguyên tác
« THỔ TY HOA »
của QUỲNH DAO

bản Việt văn
LIÊU QUỐC NHỊ

—Ồ. Trung Đan nghiêng mũi lên, như vừa uống phải hũ giấm chua — Cần gì phải nói ra, vì anh biết, em Liết, cả hán cũng biết nữa.

Tôi cười — Anh thật đa nghi!

— Có đúng là anh đa nghi không? Trung Đan ngừng mặt ra, nhìn tôi dò xét, một lúc gật đầu bảo:

— Em với anh cùng biết cả phải không? Nhìn nét cười rạng rỡ của em, anh biết em đang ngạo nghễ về sức thu hút của mình. Có lẽ trong tận cùng quả tim của em, đang toan tính chinh phục tất cả đàn ông trên đời này?

— Đừng võ đoán như vậy, anh tưởng rằng công cuộc nghiên cứu về tâm lý của anh đã đến chỗ toàn bích rồi sao?

— Đúng vậy, nhất là với tâm lý của em!

— Có thật không? Tôi nhướn mày hỏi.

— Thật!

— Thế thì xin anh trả lời tôi ba câu hỏi, trước nhất: Điều hy vọng nhất là gì? Thứ hai; tôi đang nghĩ gì? Và thứ ba: tôi yêu mến nhất là ai?

— Trả lời câu thứ nhất là Từ Trung Đan, câu thứ hai cũng là Từ Trung Đan và câu thứ ba lại cũng là Từ Trung Đan.

— Nói mà không biết mắc cở. Vừa nói tôi vừa bước xuống.

Trung Đan ngăn lại — Đừng đi!

— Tại sao anh lại cản tôi?

— Chỉ vì anh muốn em nghe thấy tim anh đang đập đó, có nghe không?

Tôi kề tai sát vào ngực chàng —Ồ!

— Nó có đập dữ không em? Đáp ra sao vậy?

Tôi nói — Nó đập thùm thụp, thùm thụp...

Trung Đan tựa cằm vào tóc tôi, chàng nhỏ nhẹ:

— Em nói sai rồi, anh nghe nó kêu: Ưc My, Ưc My...

Tôi ngẩng đầu lên, môi chàng vội giữ chặt lấy tôi. Mồ to mắt ra nhìn, tôi nói:

— Anh là ông thầy tôi, anh muốn dạy tôi môn gì đây?

— Dạy môn khó và tế nhị nhất, đó là luyện ái học.

— Hừ! Tôi lại cười. Chàng cúi xuống, lật vớ ra, ho một tiếng rồi làm nghiêm mặt lại. Lợm lấy bút chì khi nãy rơi xuống đất, rồi đứng thẳng người ra nghiêm giọng:

— Thôi bắt đầu giờ phút này, không cho phép lộn xộn nữa nhé, học hành đằng hoàng đấy!

— Hừ! Anh làm như tôi là người gây ra lộn xộn không bằng!

— Thì tại em trước chớ còn ai nữa? Ai bảo em cứ nhìn anh chăm chăm, khiến anh phải động lòng.

— Thế em không nhìn anh thì nhìn ai? Chính tại mình động lòng ta rồi đổ cho người!

— Thôi được, dừng cái nữa. Trung Đan dẫn chiếc thước kẻ trên bàn nói — Từ giờ về sau nếu ai đi ra ngoài phạm vi bài vở trước sẽ bị đánh. Chiếc thước tôi để đây, đối phương có thể thi hành. Bảy giờ lật trang số một trăm hai mươi mốt, để chúng ta cùng thảo luận về các hệ thức tam giác.

Tôi mở sách ra, lật đúng trang 121, đoạn quay nhìn chờ đợi.

— Kiểm được chưa?

— Rồi.

Trung Đan bắt đầu giảng — «Người ta gọi một hệ thức tam giác là...» Bỗng nhiên chàng ngưng bặt, rồi nhìn tôi lạ lùng —Ồ! Ưc My, anh vừa khám phá ra trông mắt em không phải màu đen mà hình như là màu hồ phách!

Tôi cầm thước lên, đánh thật mạnh vào sống tay chàng một cái, khiến Trung Đan bị đau nhảy nhồm lên.

—Ồ Ưc My, em đánh mạnh quá! Chàng xuýt xoa. Thật đúng như người nói: «trong đời độc ác nhất là trái tim người đàn bà!»

— Ai biện anh không lo giảng bài làm chi?

— Thôi được để anh giảng!

Chúng tôi trở về với sách vở, chàng cầm bút chì lên, bắt đầu giảng một cách thật tỉ mỉ cho tôi biết thế nào là một hệ thức tam giác, vẽ hình rồi ví dụ. Trong khi tôi đưa tay nâng cằm lắng nghe theo giọng nói của chàng, tiếng nói trầm giàu giọng thổ mà tôi ưa thích. Tôi nghĩ có lẽ chàng hát sẽ hay lắm (đù ít khi chàng hát vì chàng chỉ thích nhạc hòa tấu nhạc của Schubert đó là điều mà tuy không hèn, tôi và chàng đều gặp).

Bỗng nhiên Trung Đan cầm thước đưa lên:

— Nào giờ tay cho tôi!

Tôi không chịu, trợn mắt:

— Cái gì?

— Em nghĩ vẫn vợ không chịu nghe lời giảng?

Em nghĩ gì thế?

— Nghĩ về Schubert.

— Tốt! Vội đưa tay ra, đừng nói nhiều!

Tôi nhìn chàng, cây thước đưa lên cao, gương mặt không một nụ cười và nghiêm khắc như một quan tòa, khiến tôi phải miễn cưỡng đưa tay ra, nhắm chặt mắt tôi cười nói:

— Này đánh đi, thầy!

Nhưng tôi bỗng kinh ngạc, vì chàng đánh thật, đánh rất đau, tròn xoe mắt nhìn vì không ngờ thế, trong lòng bàn tay vết thước đỏ nằm dài. Tôi hơi giận, thách thức:

— Muốn đánh nữa không?

— Muốn.

— Thế thì đánh đi!

Chàng đưa môi hôn lấy bàn tay tôi, tiếng nói ậm ừ.

— Thôi rồi! Ưc My, chắc có lẽ em phải kiểm một giáo sư tư gia khác!

oOo

Tối hôm ấy, tôi cùng Trung Đan đi xi nê khoảng chín giờ đã vắng hát, chúng tôi đáp xe bus

đến góc đường Tân sanh Nam và Bình Đông, rồi thả bộ dọc theo lộ Tân sanh Nam về nhà. Buổi tối mùa hạ trời thật đẹp, ánh sao lấp lánh trên cao, gió lộng. Chúng tôi kể vai nhau vừa đi vừa nói, lòng vui như khung trời không một gợn mây. Chàng nói cho tôi biết những cảm nghĩ của chàng về giáo sư La Nghi:

— «Giáo sư là người có khuôn mặt dữ tợn như hổ, nhưng có một tấm lòng rất đẹp».

Tôi chống đối, tôi bảo là mặt ông không có vẻ gì dữ tợn cả. Tôi nói:

— Chỉ tại ông ấy không chịu chải tóc, chải râu cho đáng hoàng, em thường nghĩ nếu ông ta đầu tóc gọn ghẽ, râu ria cạo sạch, thì gương mặt sẽ ra sao? Chân mày sậm, mắt sáng, mũi cao chỉ bao nhiêu đó cũng đủ chứng tỏ ông rất đẹp trai. Anh nghĩ xem Hạo Hạo đẹp trai như thế thì thuở xưa khi còn trẻ ông ta nào có thua gì Hạo Hạo đâu?

Trung Đan bỗng ậm ừ — Thế em thấy Hạo Hạo đẹp trai lắm sao?

— Đúng vậy, anh không thấy hán đẹp trai ư?

Trung Đan nhìn tôi dò xét, đôi mắt biểu lộ một tình cảm khó hiểu:

— Thế hán đẹp trai hơn anh không?

—Ồ, anh Trung Đan. Tôi đứng lại ngắm nghía, đoạn cười đáp — Anh cũng biết là anh không có vẻ gì đẹp trai cả mà.

— Còn hán đẹp lắm ư?

— Vâng. Hán rất đẹp. Tôi gật đầu.

Trung Đan chau mày, rồi lại hếch mũi, chúng tôi tiếp tục bước. Chàng ngắt lấy một cành cây vệ đường, miệng lẩm bầm:

— Mong cho nó xuống địa ngục cho rồi!

Tôi hỏi — Anh nói ai?

— Nói Hạo Hạo.

—Ồ Trung Đan, nói xấu người vắng mặt là một điều không phải, làm mất phong cách con người sao anh ích kỷ thế?

Chàng thở dài: — Ưc My, ai biết em quá cảm phục cái vẻ đẹp trai của hán làm chi.

— Chờ anh không thích thương thức cái đẹp của hán à?

— Có phần nào thôi, anh khám phục vẻ trầm lặng và phóng khoáng của hán, nhưng không thích cái thuyết phiếm ái của hán. Ngoài ra, Ưc My, anh biết hình ảnh hán đang chiếm một vị trí trong tim em...

Tôi phá ngang — Đừng nói khủng!

— Anh không khủng, Ưc My, nhất là đối với em, ngoài việc đem tất cả tâm hồn ra để được gần gũi em, anh còn một cảm quan thứ sáu đang tìm tôi để hiểu thấu triệt tất cả bí mật bên tận cùng quả tim em, kể cả những phần mà em cũng chưa hề biết.

Tôi thấy hơi khó chịu:

— Đừng anh Đan, đừng bao giờ đoán chắc như thế, vì em nghĩ rằng chưa chắc điều anh làm đã đúng.

— Anh cũng mong như vậy.
Chúng tôi đến cạnh bờ tường của trường Đại học Đài Loan, tôi ngẩng đầu lên nhìn bờ tường cao ngất.

— Bờ tường cao thế này, muốn vào cũng đâu phải là chuyện dễ.

— Nhưng em sẽ vào được ! Chẳng nói :

— Anh chắc như thế ?

— Vâng.

Tôi mỉm cười, không tin tưởng chút nào. Đang bước chợt thấy 1 vật gì trắng trắng đang cựa quậy dưới bờ tường. Đứng tò mò nhìn, tôi ra là chú mèo con. Dưới ánh sáng của ngọn đèn đường, chiếc thân ốm nhỏ tựa nơi góc tường trông nó cô độc và buồn bã làm sao, có lẽ chỉ mới chào đời khoảng mười bữa nên trông chẳng khác chú chuột bạch. Tôi cúi xuống, vuốt nhẹ chiếc đầu nhỏ, tội nghiệp :

— Ô: Chú mèo con !

— Có lẽ nó bị chủ vứt bỏ đấy. Trung Đan nói — Nó sẽ sống không lâu đâu ! Còn nhỏ quá, trong thời kỳ bú sữa mẹ mà bị vứt, như vậy, thật quá tội nghiệp.

Tôi ôm chú mèo lên, nó khoan tròn trong tay tôi kêu hai tiếng meo meo, gương mặt nhỏ nhắn với đôi mắt to nhìn như e ngại, có phải chăng nằm trong tay tôi ấm áp hơn là bờ tường ? Trung Đan nhìn chú mèo dò xét một lúc nói : — Ôi trời ơi ! Chú mèo sao giống em quá.

— Nói bây không à !

— Thật mà, nhất là đôi mắt.

Tôi nghiêng đầu ngắm nghía, chú mèo cũng kiểng đầu nhìn tôi. Trong khi tôi chau mày, hần lại hỉnh hỉnh chiếc mũi nhỏ. Trung Đan bật cười.

— Em với chú mèo giống nhau thật mà, cả cử chỉ cũng thế.

— Hừ ! Tôi đặt chú mèo xuống đất, sửa soạn cùng Trung Đan bước đi. Bỗng chú mèo con lại bò đến dùng đầu cạ vào chân tôi, kêu nhỏ như cầu xin tội nghiệp. Lúc ấy, tôi mới nhìn thấy chiếc chân tật nguyên của hần. Cúi đầu xuống, lòng chợt rung động, tôi thở dài :

— Lại một cuộc đời đáng thương, nếu không được người ân cần chăm sóc và nuôi nấng, sẽ không thể nào sống nổi !

Thế là tôi cúi xuống bồng chú mèo lên, nói với Trung Đan.

— Theo anh, tôi có thể nuôi chú mèo này được hay không ?

— Sao lại không được.

— Tôi sợ giáo sư La Nghị nói tôi lộn xộn, hình như tất cả những người trong gia đình họ La đều không thích nuôi thú. Tôi nói — Nhưng mà tôi sẽ cố chăm sóc nó và không để làm phiền mọi người. Rồi vuốt lấy đầu mèo con — Chú mèo con tội nghiệp tội nghiệp qua ! Từ thuở nhỏ tôi đã từng ưa thích chăm sóc cho những loài vật xấu số này.

— Mang nó về đi, rồi tôi sẽ giúp em nuôi nấng.

Ồ ! Nhìn xem hình như nó đói lắm rồi ! Thật vậy,

chiếc bụng chú mèo xẹp lép, đôi mắt to đang xoè tròn nhìn tôi, trong khi chiếc lưỡi nhỏ liếm quanh bàn tay. Tôi háo hức muốn làm ngay thức ăn cho nó. Thế là, chúng tôi kêu ngay chiếc xích lô chạy nhanh về nhà.

Bước vào phòng khách quanh cảnh chung quanh làm ngạc nhiên, vì chiếc phòng vắng lạnh hằng ngày nay bỗng đầy đủ cả mọi người. Điều ngạc nhiên hơn nữa là bà Nghị, người hồi nào tới giờ chưa hề bước xuống thang lầu, thế mà hôm nay đang ngồi ở salon với chiếc áo cánh trắng, hòa cùng nước da trắng xanh, trông đẹp xuất thần làm sao ! Khởi Khởi ngồi trước chiếc đàn «piano» đang trình tấu «khúc nhạc ngày xuân» của Mozart. Hạo Hạo thì tựa lưng ở cửa sổ, thái độ thật nhàn rãi. Giáo sư La Nghị ngồi yên trong ghế lắng tai nghe tiếng đàn của Khởi Khởi.

— Ủa ? Hôm nay ngày gì thế này ? Trung Đan giật mình.

— Anh không biết thật à ? Hạo Hạo đốt một điếu thuốc, hít hơi thật dài — Hôm nay là ngày sinh nhật thứ mười tám của Khởi Khởi.

Trung Đan hơi ngại ngùng — Ô, thế mà tôi quên mất.

Khúc nhạc tấu vừa dứt, Khởi Khởi dậy nắp đàn lại, xong quay qua, đôi mắt đẹp của nàng lấp lánh nhìn chúng tôi với một vẻ lạnh lùng không cảm giác. Nhìn Trung Đan, Khởi Khởi lãnh đạm :

— Chỉ có mẹ là còn nhớ ngày sinh nhật của tôi, vì đó là ngày đau đớn nhất của người, còn đối với người khác thì sinh nhật của tôi nào có nghĩa gì đâu ? Có khi còn coi đó như một ngày đáng phiền nữa là khác.

Trung Đan vỗn vã :

— Sinh nhật là ngày chào đời của một mạng sống, theo tôi thì sự ra đời của một sinh mệnh là điều đáng vui, vì thế gian này chỉ tồn tại khi có sự hiện diện của sự sống, nếu không cũng không còn cuộc đời này, Khởi Khởi có nhận thấy như vậy chăng ?

Hàng mi dài của nàng khẽ rung động, lòng mắt đen nháy như ngưng đọng trên gương mặt của Trung Đan. Nàng chậm rãi,

— Lời anh nói như lời của các nhà truyền giáo. Hần nhiên đối với thế giới này, không có sự sống thì chỉ là một quả thạch cầu to mà thôi, nhưng nếu bàn về cuộc sống riêng rẽ, thì dù có hay không có cũng không khác chi mấy. Vì đúng ra trước khi thượng đế tạo ra con người, nên tìm hiểu trước xem họ có chân sống không ? Vì cuộc sống đôi lúc chỉ là một gánh nọ chứ không vui sướng gì ! Anh có thấy như vậy chăng ?

— Lời của cô cũng có lý. Trung Đan gật đầu — Nhưng mà theo tôi, nếu đã có cuộc sống rồi nghĩa là đã có sự hiện diện của thể xác chính mình trên cõi đời này, thì mình phải biết yêu quý sự sống, phải biết tìm thú vui trong cuộc đời ở trực này. Con người còn sống là còn trách nhiệm với thân xác. Cuộc đời chẳng qua như ngọn đèn sáp, đốt 1 phút, cháy một phút, đốt một ngày cháy sáng một

ngày, mãi đến khi sáp đã tan, đèn tàn, thì ánh sáng mới tắt...

Hạo Hạo chịu không nổi, hần chặn ngang lời Trung Đan ;

— Thôi được rồi, đem tất cả cuộc sống của anh, đèn sáp, trách nhiệm... dẹp hết đi giờ này đâu phải giờ học mà thầy giáo cứ lái nhai mãi những lý luận đó, hãy để đó đợi đúng lúc sẽ bàn sau. Rồi đi ngang tới hần nhìn dò xét — Ước My, cô ôm cái gì trong lòng đó ?

— Một sinh mạng ! Tôi cười đáp, đoạn đem chú mèo đặt lên ghế salon. Chú mèo con đưa mắt thăm dò hoàn cảnh cuộc sống mới. — Vì nghĩ là kẻ đã sáng tạo ra nó đã phải lấy trách nhiệm, nên tôi mang nó về đây.

— Ô Ước My, cho phép tôi nói một câu. Hạo Hạo nói — sao cô ưa gánh hộ việc người quá vậy ? Cô tưởng là cha tôi cho kiếp cô thu nhận kẻ lưu linh vô địa như vậy sao ?

Tôi nhìn giáo sư, cặp chân mày ông chau lại có vẻ không hài lòng, mắt ông nhìn tôi đắm đắm, tôi nghĩ có lẽ ông không hài lòng cho lắm về việc tôi mang về một mạng sống nhỏ bé. Tôi vuốt nhẹ trên lưng mèo, đưa mắt van xin nhìn giáo sư La Nghị :

— Giáo sư cho phép tôi được nuôi nó nhé ? Tôi sẽ không để nó quấy rầy ai cả. Tôi nghĩ rằng giáo sư đã thu nhận một người không nhà, không cửa như tôi thì chắc có lẽ ngài cũng không phản đối việc tôi thu nhận một con mèo bơ vơ như thế này, phải không ?

Giáo sư trừng mắt nhìn tôi một lúc, nói ngắn gọn :

— Liệng nó đi, nhà này không có nuôi thú vật !

— Ô Giáo sư, chú mèo con này vô hại, nếu liệng đi, nó sẽ chết. Tôi van người hãy để tôi nuôi nó, vì... nhất là nó tàn tật, làm sao nó có thể sống tự lập được ? Liệng đi không phải là đã làm việc quá tàn nhẫn ư ?

Hàm râu của giáo sư rung động, đôi mắt ông như dịu hẳn. Ông đưa tay sờ mũi, rồi lâm bầm cái gì không rõ trong miệng, hình như tư tưởng ông đang xung đột dữ dội. Một lúc, ông nghiêm sắc mặt lại, rồi hét :

— Tôi nói đem liệng nó ngay nghe không ?

Tôi bị tiếng hét làm giật mình, cúi xuống nhìn chú mèo con lòng tôi thật đau xót, có lẽ con vật đã biết được vận mạng của mình, hần nhìn tôi xoè tròn mắt, rồi kêu hai tiếng meo meo thật náo nức. Tôi ngẩng đầu lên nhìn thẳng giáo sư, cố gắng một lần chốt :

— Thưa giáo sư, tại sao giáo sư lại từ chối làm 1 việc thiện ? Nuôi một chú mèo có mất mát thêm gì đâu ? Ngoài ra tôi xin cam đoan với giáo sư, tôi sẽ cố gắng hết sức không để phiền lòng giáo sư. Cẩn lấy môi, tôi nói — Tôi biết giáo sư có một trái tim hiền lành và dễ xúc động, thế tại sao người mãi dùng cái bề ngoài tàn ác kia che giấu nó. Tại sao ?... Tôi không tin rằng giáo sư tàn nhẫn và vô tâm như thế.

Giáo sư đứng chồm lên, suýt chút làm vỡ cả bình trà trước mặt, mắt trừng trừng mở lớn, như muốn rơi ra khỏi đám cổ rồi, miệng ông lắp bắp điều gì không rõ, hai tay nắm chặt. Như sẵn sàng đập bề mặt tôi ra... Nhưng rồi, nắm tay lại buông thõng, mắt chớp nhẹ, ông nói :

— Em có «nghĩa vụ» phải nuôi nó chăng ?

— Không có nghĩa vụ mà chỉ vì vui thích.

— Vui thích ? Giáo sư La Nghị trừng mắt nhìn tôi — Em đã dùng hai chữ gì kỳ cục thế ?

— Vâng, tôi thật tình ưa thích, vì khi còn bé tôi đã thích nuôi loài vật rồi, nhất là với loại tàn tật, ốm yếu, không nơi cư ngụ. Lúc còn ở Cao Hùng, trước lúc mẹ ngã bệnh, tôi có nuôi ba con chó, hai con mèo và năm chú thỏ, tôi thích nuôi những con vật ốm yếu để nhìn thấy một ngày nó trở nên khỏe mạnh, thích cứu giúp vì như thế giúp tôi cảm thấy mình là kẻ quan trọng, là kẻ giúp đời. Hãy nhìn sự trưởng thành của sinh vật bé nhỏ ta sẽ thấy vui sướng biết chừng nào. Có một lần...

Tôi ngưng lại vì cảm thấy mình nói quá nhiều, nhưng giáo sư La Nghị lại chăm chú nhìn tôi.

— Nói tiếp đi !

— Có một lần, tại nhà người bạn học có nuôi một con khỉ, chú khỉ ấy bị bệnh sắp chết, bạn tôi muốn liệng nó đi, tôi đã xin về nhà, dùng thuốc giải nhiệt, giải cảm cho uống, lẽ dĩ nhiên là nó khỏi hẳn, nhìn vẻ càng ngày càng khỏe mạnh của nó, tôi sung sướng lắm.

Thế mà một hôm khi cùng chơi chung, nó lại cắn tôi một phát, khiến tôi phải vào bệnh viện chích hết bốn mũi thuốc. Tôi buồn lắm vì không ngờ con vật được mình cứu sống lại có thể hại mình như vậy. Mẹ tôi bảo — Ước My, đây là bài học đầu tiên cho con. Hãy nhớ rằng cuộc đời này đôi lúc không thể nơi chuyện tình nghĩa, kẻ hại con có khi lại là người con tin yêu nhất, vì thế con đừng nên quá tin ai, kể cả chị em, bạn bè thân thuộc, chỉ có thể tin ở chính mình vì đó là người đang tin cậy nhất. Con cũng đừng quá dễ dãi thương yêu ai để tránh khỏi phải khóc hận sau này. Việc đó đã gói sâu vào tâm não tôi, cũng từ hôm đó tôi không còn nuôi một con vật nào nữa cả. Nhưng bây giờ chú mèo này lại khiến tôi động lòng, tôi mỉm cười, vô nhẹ đầu chú mèo — Tôi tin rằng, nó sẽ không bao giờ cắn hay quao tôi. Giáo sư ! Giáo sư có đồng ý cho tôi một cuộc thí nghiệm nữa chăng ? Hãy để cho tôi nuôi nấng, con vật khôn ngoan này, nếu không nó sẽ phải chết ở đầu đường xó chợ. Ngài có thể nhẫn tâm nhìn nó chết như vậy không ?

Giáo sư La Nghị trừng mắt nhìn tôi, không nói một lời, gương mặt đắm đắm kỳ bí, tia mắt như muốn đi sâu vào trong mắt tôi. Lối nhìn của ông khiến tôi cảm thấy phần nào ngạc nhiên, chỉ vì một chú mèo con mà có thể gây nên hoàn cảnh khốn trương như vậy hay sao ?

(CÒN NỮA)

ĐỜI MUÔN MẶT • ĐỜI MUÔN MẶT

Y HỌC

Một giải thưởng quốc tế cho Việt Nam

Nha sĩ Phạm thị Thân giảng nghiệm viên Đại học Nha khoa Sg vừa đoạt một giải quốc tế về Nha khoa, sau khi nộp một số công trình khảo cứu của cô, và được hiệp hội Nha khoa Quốc tế chấp thuận.

Hiệp hội Nha khoa Quốc tế qui tụ 74 hội đoàn về Nha khoa thuộc 66 quốc gia trên thế giới, trụ sở đặt tại Luân Đôn. Nha sĩ đoàn VN là 1 hội viên của tổ chức này.

Nha sĩ Phạm thị Thân đã được Hội Đồng Giám khảo của Hiệp hội đồng ý trao giải thưởng quốc tế về Nha khoa sau khi nộp phúc trình về ba cuộc khảo cứu sau đây:

1. Phúc trình về trường hợp 1 trẻ sơ sinh đã có 12 răng sữa.

2. Phúc trình việc khảo cứu tỷ lệ răng sâu, tình trạng răng miệng và các bệnh răng bất thường tại mấy thị trấn VN.

3. Cuộc nghiên cứu phương pháp chữa răng sâu trẻ em giãn dị và công hiệu hơn trước.

Vào tháng 10-1972, Hiệp hội Nha khoa Quốc tế họp Đại đồng toàn thế giới ở Mexico, và sẽ trao giải thưởng cho Nha sĩ Phạm thị Thân trong dịp này. Giải thưởng tên là Jessen Fellowship cho ngành Nha khoa nhi đồng. Nha sĩ Phạm thị Thân là người thứ nhì trên thế giới đoạt được giải thưởng này. Năm 1967, giải thưởng được phát lần thứ nhất, và cứ 5 năm lại phát một giải.

Đồng thời với giải thưởng trên Hiệp hội NKQT cũng cấp 2 giải thưởng mang tên Miller về nha khoa tổng quát và mang tên Villair về chỉnh nha. Cả hai giải thưởng trên, kỳ này đều do hai nha sĩ người Mỹ đoạt được.

Muốn đoạt các giải thưởng này các ứng viên phải gửi phúc trình các công cuộc khảo cứu từ đầu năm 1971 và được Hội Đồng Giám khảo cứu xét và công bố trong kỳ hội nghị thường niên của Hiệp Hội.

Bản phúc trình thứ nhất của nha sĩ Phạm thị Thân đã được trình bày tại Hội nghị toàn quốc về Nha Khoa của Quân Y vào tháng 7 năm 1970. Đây là trường hợp một hài nhi ra đời với 12 cái răng. Trong lịch sử nha khoa thế giới, hài nhi này là trường hợp thứ hai được ghi nhận. Trường hợp thứ nhất xảy ra vào thế kỷ 19, với một hài nhi có sẵn đủ 20 cái răng.

Nha sĩ Phạm thị Thân đã khám phá trường hợp trên tại Bảo sanh Viện Từ Dũ vào tháng 2 năm 1970. Mười hai răng sữa của hài nhi trên mỗi tuần sau thì rụng hết. Một triệu chứng bất bình thường nữa của hài nhi là không có dấu vú. Đứa bé sống được ba tháng thì chết, vì một chứng bệnh thông thường.

Nghiên cứu trường hợp hài nhi trên, nha sĩ Phạm thị Thân nhận thấy bà mẹ đứa bé đã hay uống một thứ thuốc cao đơn hoàn tán tên Ô Kim trong thời kỳ mang thai. Viện Pasteur phân chất thứ thuốc này thấy có chất Oestradiol, một thứ thuốc có tính chất kích thích.

Một trường hợp khác, không có trong bản phúc trình, cũng được ghi nhận hồi cuối tháng 8 năm 71. Một hài nhi ra đời có sẵn 2 răng sữa mà hiện nay răng còn chắc. Bà mẹ hài nhi này cũng uống thuốc Ô Kim trong thời kỳ mang thai.

Một giả thuyết về trường hợp răng sữa mọc quá sớm này là do chất Hormones quá nhiều.

Trong bản phúc trình thứ hai, nha sĩ Phạm thị Thân khảo cứu 1000 trẻ em VN từ 5 đến 12 tuổi. Các trẻ em này sống tại nhiều địa

điểm khác nhau: Một làng đánh cá (hay dùng thức ăn cá biển) một địa điểm ở miền núi và một cô nhi viện Phật giáo (trẻ em ăn chay). Kết quả cuộc khảo cứu này đã hoàn tất từ 1967 và được trao cho hãng điện tử IBM tính hiện nay chưa xong.

Bản phúc trình thứ ba của cô Phạm thị Thân là một dự án khảo cứu phương pháp giãn dị, đỡ tổn thì giờ, không cần nhiều kiến thức chuyên môn để trị bệnh sâu răng cho trẻ em. Dự án này thành công thì một nha tá cũng có thể áp dụng để chữa răng trẻ em. Dự án đã được Hội Đồng Quốc Gia khảo cứu khoa học chấp thuận và được chánh phủ trợ cấp 50 ngàn đồng để thực hiện từ năm 1970 nhưng vì thủ tục hành chánh hiện nay vẫn chưa rút ra được.

Nha sĩ Phạm thị Thân sanh tại Hải Phòng, tốt nghiệp Y khoa Đại Học Sài Gòn năm 1959, sau đó đã tu nghiệp 5 lần tại các Đại học Hoa Kỳ, tổng cộng 32 tháng; để chuyên biệt về ngành Nha Khoa Nhi Đồng.

Cô Phạm thị Thân là người thành lập ban Nha Khoa Nhi Đồng tại ĐH Nha Khoa Sài Gòn. Hiện có là giảng nghiệm viên hạng 4 tại ĐH này, sau 8 năm giảng dạy tại trường.

Được giải thưởng Jessen Fellowship này, nha sĩ Phạm thị Thân sẽ được tặng một chuyến du khảo vòng quanh thế giới chi phí 1500 mỹ kim. Cô dự tính khởi hành vào tháng 7 năm 1972 và tới Mexico vào tháng 10 để lãnh bằng khen thưởng.

Cô Phạm thị Thân cũng là một nữ bầy trưởng Hướng Đạo Việt Nam từ 1950 và thuộc thành phần sáng lập viên của hội Nữ Hướng Đạo Việt Nam và Thanh Niên Thiện Chí.

HÀ QUYỀN

BAO CHÍ

Tâm sự các ông Cò tịch thầu

Trong số các ty cảnh sát khắp nước Việt Nam, có lẽ không có chỗ nào mà qui vị cảnh sát viên lại gần gũi với báo chí cho bằng các ông cò quận Nhì. Một lý do giản dị là hầu hết địa chỉ tòa soạn các báo đều được đặt tại quận Nhì. Và khi có lệnh tịch thầu của bộ Nội vụ thì chính các ông Cò quận Nhì đã thi hành phận sự.

Các ông Cò đi làm phận sự tịch thầu báo chí có một nhận xét đặc biệt về các tờ báo. Đối với họ, vấn đề của một tờ báo không phải là bán chạy hay bán ế, khuyến khích hay khuyếch hủ, đứng đắn hay lá cải. Đối với ông Cò quận Nhì, mỗi buổi chiều các ông không cần ngồi chờ coi tờ báo nào chạy tin nào tâm cột tờ báo nào có tin riêng đặc biệt. Phận sự của mấy ông là ngồi chờ coi có lệnh đi tịch thầu tờ báo nào.

Theo thống kê của các ông Cò tịch thầu thì tờ báo chiếm kỷ lục về bị tịch thầu không phải là Tin Sáng, Điện Tín, như các báo này vẫn quảng cáo. Kỷ lục đã về tay báo Lập Trường, do lý thuyết gia Vũ Tài Lục làm chủ nhiệm một tờ báo được mô tả là Tiếng Nói (bản chính thức) của Phủ Phó T Thống một thời.

Mỗi chiều, các ông thấy báo Lập Trường không bị tịch thầu, thì cho là một biến cố, đáng ghi vào nhật ký!

Theo các ông Cò quận Nhì thì Lập Trường cũng là tờ báo dễ thương nhất trong số các báo bị tịch thầu. Ông Cò nói: «Tờ Lập Trường, ông Vũ Tài Lục với mấy ông điệu lăm. Mấy ông mời uống nước, bác ghế ngồi. Mấy ông hỏi muốn khai báo chí, làm biên bản thế nào là mấy ông đọc cho ghi chép ngay!»

Ngược lại với báo Lập Trường các ông Cò cho biết đó là báo Gió Nam, tờ báo có tên một nhà sư làm giám đốc. «Mỗi lần tui đến báo Gió Nam là mặt với ông sư và bà quản lý! Trời đất, họ la, họ mắng, họ chửi chảnh phũ mà họ cứ hét vào mặt tui này!»

Nhà sư đó, có lẽ là đại đức Huyền Diệu hay Nhật Thường.

Có lần ông Cò tịch thầu đã nói với đại đức: «Chúng tôi chỉ làm phận sự còn lệnh tịch thầu là do chánh phủ. Qui vị có phản đối thì cứ nói với chính phủ, chờ nói với tui tôi ịch chi?» Nhưng mỗi lần các ông Cò đến báo Gió Nam «làm phận sự», sấm sét lại nổi lên ầm ầm!

Nhật báo Tin Sáng, một tờ báo bị tịch thầu hạng nhứt, cũng có một ban quản lý rất chịu chơi. Các

ông Cò quận Nhì cho biết báo Tin Sáng rất điệu, bị tịch thầu thì ờ cho anh em làm phận sự tự nhiên, không có la lối chi hết.

Theo luật qui chế báo chí hiện hành, thẩm quyền tịch thầu các báo xuất bản ở Thủ Đô đều thuộc ông Tổng trưởng nội vụ.

Trong thực tế, bộ Nội vụ và bộ thông tin đã phối hợp để lập ủy ban hàng ngày theo dõi các báo và, quyết định chém hay tha. Khi lệnh ban xuống các xe cảnh sát chạy vù vù đi tịch thầu, thì một phần lớn các báo đã tẩu tán khắp Saigon Gia định. Các ông Cò có măn cán cách mấy cũng chỉ tịch thầu được mấy ngàn số, ở tòa soạn và một số sạp báo. Nhưng báo gởi đi tỉnh thì khó thoát tay nhà nước.

Trên báo Đời, một lần Kha trấn Ác đã đặt câu hỏi: «bao nhiêu báo tịch thầu được từ bao năm nay, nhà nước cất tại đâu?» Nếu đem bán lại, dù là bán kỷ để gởi đồ thì cũng phạm luật, về luật báo chí cấm tàng trữ, lưu hành các tờ báo «quốc cấm» đó.

Nếu đem tiêu hủy tất cả các báo bị tịch thầu thì xin cho anh em nhà báo tới coi, tổ chức một cuộc «thieu báo» vĩ đại để ghi vào lịch sử!

Mãi chưa thấy nhà nước trả lời!

HẢI LƯU

THUỐC ĐIỀU KINH
GYNOPAUSINE

VIỆN BÀO-CHẾ: ODILIA PARIS

(DO HADZER BÀO-CHẾ TẠI V.N)

Tri bệnh: - THAY KINH CHẬM.
- KINH NGUYỆT ÍT.
- TUỔI HÔI XUÂN VÀ DẬY THÌ.
- KINH NGUYỆT KHÔNG ĐỀU.
- ĐAU LƯC KINH KỶ.

BÁN TẠI CÁC
NHÀ THUỐC TÂY

MỤC LỤC 100 SỐ BÁO ĐỜI

Thề theo lời yêu cầu của một số đông độc giả và nhân dịp kỷ niệm số Đời thứ 100, chúng tôi thiết lập bản mục lục về chủ đề những số đã phát hành. Nếu cơ hội thuận tiện chúng tôi sẽ cho in 1 bản khác liệt kê chi tiết những vấn đề chính trị, văn nghệ và các mục thường xuyên như đã ghi ở nội dung, đề bạn đọc tiện theo dõi. Dấu (*) ghi bên chủ đề của bản sau đây là chỉ những số nào bị nhà nước tịch thu.

Số t.t	tuần lễ phát hành	Chủ đề
1	17-09-69 — 24-09-69	XÁ TỘI CHO ĐỜI
2	25-9-69 — 02-10-69	TUỔI TRẺ BẤT MẪN
3	03-10-69 — 10-10-69	NHỮNG CHÍNH PHỦ MẠNH VÀ NHỮNG CHÍNH PHỦ MẠ
4	10-10-69 — 17-10-69	NẠN KỶ THỊ
5	17-10-69 — 24-10-69	CAI HỌC NGÀY NAY
6	25-10-69 — 03-11-69	TÍNH DỤC
7	03-11-69 — 10-11-69	CÁCH MẠNG... CÁCH MIỆNG
8	06-11-69 — 13-11-69	NGƯỜI THUÊ CỐ NHÀ Ở — THUẾ
9	13-11-69 — 20-11-69	VIẾT VỀ LÍNH: CON LÍNH, VỢ LÍNH, CƠM ÁO CỦA LÍNH
10	20-11-69 — 27-11-69	LẠN: HIỆN TƯỢNG LÊ PHỄ TRONG XÃ HỘI NGÀY NAY
11	27-11-69 — 04-12-69	CƯỜI KIỂM UỐC
12	04-12-69 — 11-12-69	HÒA GIẢI PHÂN CHIẾN
13	11-12-69 — 18-12-69	HIPPY
14	18-12-69 — 25-12-70	SAIGON AN CHƠI
15	25-12-69 — 01-01-70	GIẢNG SINH, HƯU CHIẾN HAY NGỪNG CHIẾN
16	01-01-70 — 08-01-70	MA TỬY
17	08-01-70 — 15-01-70	CHÚNG TA PHẢI LÀM GÌ TRƯỚC THAI ĐỘ HỖN XÚC...
18	15-01-70 — 22-01-70	ĐẶC BIỆT VỀ QUỐC HỘI
19	22-01-70 — 29-01-70	NHIỆT LIỆT CỜ ĐỒNG AN TẾT KIỂM UỐC
20	19-02-70 — 26-02-70	HỖ VỌNG
21	26-02-70 — 05-03-70	HIỆN TƯỢNG LÃNG BẢO VIỆT NAM
22	05-03-70 — 12-03-70	CÔNG VÀ TỘI CỦA MỸ Ở V.N.
23	12-03-70 — 19-03-70	NHÀ TU ĐÓI LẤY VỢ VÀ PHONG TRào TÀN TẶNG
24	19-03-70 — 26-03-70	TỪ NGÃ BA KHOÁI LẠC ĐẾN CASINO CỦA THỜI ĐẠI KHÓI LỬA
25	26-03-70 — 02-04-70	LÃNH ĐẠO
26	02-04-70 — 09-04-70	VẠCH MẶT LÃNH ĐẠO
27	09-04-70 — 16-04-70	LÃNH ĐẠO CHIẾN TRANH
28	16-04-70 — 23-04-70	THƯƠNG PHỄ BÌNH
29	23-04-70 — 30-04-70	CHÍNH SÁCH KINH TẾ VÀ NẠN ĐÓI HIỆN NAY
30	30-04-70 — 07-05-70	CÁP DUỖN — CÁP DUỖN VÀ 4 VA LY BẠC LẬU
31	07-05-70 — 14-05-70	BIỂU TÌNH — ĐẸP BIỂU TÌNH
32	14-05-70 — 21-05-70	TỪ MỎ VET ĐẾN CHIẾN TRƯỜNG ĐÔNG NAM Á
33	21-05-70 — 28-05-70	BÓI
34	28-05-70 — 04-06-70	AI LAO
35	04-06-70 — 11-06-70	HIỆN TƯỢNG 35
36	11-06-70 — 18-06-70	NƯỚC NHẬT BẢN VÀ HỘI CHỢ OSAKA
37	18-06-70 — 25-06-70	ẤN QUANG VỚI CHÍNH QUYỀN
38	25-06-70 — 02-07-70	NẠN CÁP DUỖN BÁO
39	02-07-70 — 09-07-70	ĐÀN BÀ VỚI CHÍNH TRỊ
40	09-07-70 — 16-07-70	DỰ UẬT CHƯƠNG TRÌNH: 5 THÁNG LY THÂN

Số t.t tuần lễ phát hành

41	16-07-70 — 23-07-70
42	23-07-70 — 30-07-70
43	30-07-70 — 06-08-70
44	06-08-70 — 13-08-70
45	13-08-70 — 20-08-70
46	20-08-70 — 27-08-70
47	27-08-70 — 03-09-70
48	03-09-70 — 10-09-70
49	10-09-70 — 17-09-70
50	17-09-70 — 24-09-70
51	24-09-70 — 01-10-70
52	01-10-70 — 8-10-07
53	08-10-70 — 15-10-70
54	15-10-70 — 22-10-70
55	22-10-70 — 29-10-70
56	29-10-70 — 05-11-70
57	05-11-70 — 12-11-70
58	12-11-70 — 19-11-70
59	19-11-70 — 26-11-70
60	26-11-70 — 03-12-70
61	03-12-70 — 10-12-70
62	10-12-70 — 17-12-70
63	17-12-70 — 24-12-70
64	24-12-70 — 31-1-70
65	31-1-70 — 07-01-71
66	07-01-71 — 14-01-71
67	14-01-71 — 21-01-71
68	21-01-71 — 28-01-71
69	28-01-71 — 04-02-71
70	04-02-71 — 11-02-71
71	11-02-71 — 18-02-71
72	18-02-71 — 25-02-71
73	25-02-71 — 04-03-71
74	04-03-71 — 11-03-71
75	11-03-71 — 18-03-71
76	18-03-71 — 25-03-71
77	25-03-71 — 01-04-71
78	01-04-71 — 08-04-71
79	08-04-71 — 15-04-71
80	15-04-71 — 22-04-71
81	22-04-71 — 29-04-71
82	29-04-71 — 06-05-71
83	06-05-71 — 13-05-71
84	13-05-71 — 20-05-71
85	20-05-71 — 27-05-71
86	27-05-71 — 03-06-71
87	03-06-71 — 10-06-71
88	10-06-71 — 17-06-71
89	17-06-71 — 24-06-71
90	24-06-71 — 01-07-71
91	01-07-71 — 07-07-71
92	07-07-71 — 14-07-71
93	14-07-71 — 21-07-71
94	21-07-71 — 28-07-71
95	28-07-71 — 04-08-71
96	04-08-71 — 11-08-71
97	11-08-71 — 18-08-71
98	18-08-71 — 25-08-71
99	25-08-71 — 01-09-71
100	01-09-71 — 08-09-71

Chủ đề

BẦU CỬ BÀN PHẢN THƯỢNG VIỆN
HÒA BÌNH TỨC KHẮC (PCACE NOW)
VIỆN TRỢ MỸ
LIÊN HIỆP ? TRUNG LẬP ? TRÁI HỢN ? TONG TRUYỀN CỬ ?
KỶ NIỆM ĐỆ NHẤT CHU NIÊN TUẦN BÁO ĐỜI
NHỚ VỀ HÀ NỘI
SÔNG HƯƠNG NÚI NGỰ
BẢO ĐẠI VÀ HỒ CHÍ MINH *
NGUYỄN VĂN THIỀU — NGUYỄN HỮU THỌ *
TUỔI THƠ TRONG CHIẾN TRANH
AI GIẾT HÀ THÚC NHƠN
GIẢI PHÁP MỚI VỀ HÒA BÌNH CỦA BÁO ĐỜI
TRUNG CỘNG *
CHÁNH PHỦ HÒA GIẢI
NGỪNG BẮN TRUNG ĐÔNG — VIỆT NAM
QUÂN NHÂN, CÔNG CHỨC *
GIỚI THIẾU 35 THI SĨ THỜI ĐẠI
GIỚI THIẾU 35 CA SĨ VÀ XƯỚNG NGÔN VIÊN TRUYỀN HÌNH
GIỚI THIẾU 35 NHẬT BÁO VÀ KÝ GIẢ
NGÒ QUANG TƯỜNG — LỮ VĂN
35 NHÂN VẬT THỜI ĐẠI
ĐỒ BỘ BẮC VIỆT
35 NGƯỜI ĐẸP VN
TRƯỜNG TỰ
35 KIỂU BỤI ĐỜI
BIỆN ANH
XẢ XUI
TÀN XUÂN
GIẢI THƯỞNG VĂN CHƯƠNG 1970 CỦA TỔNG THÔNG
HẬU QUẢ CỦA CUỘC HÀNH QUÂN HẠ LÃO VỚI CHIẾN CUỘC VN
NHỮNG NHÂN VẬT LỚN CỦA NĂM 1971
35 NGƯỜI SẠCH
KHỦNG HOẢNG ĐẠI HỌC
TIỀN OI CHÁO MÌ
CÔNG GIÁO KHUYNH TẢ
NỮ SINH SAIGON
BỀ HỘI ĐỒNG
ẤN CỐ HÒA BÌNH
NGHĨA THỰC QUẢNG NGÃI
CÁC CÂY BÚT TRẺ
SINH VIÊN TRƯỚC TRẬN THỂ BẦU CỬ 71
PHÁ THAI
CHẠY ĐUA VÀO HẠ VIỆN
HIPPY VN
CAO ĐÀI
MA TỬY
NẾU MỘT MAI HÒA BÌNH
BẢO ĐẠI CÒN XÀI ĐƯỢC KHÔNG ?
MẸ MÌN — DỊCH BẮT CỐC
LÊ KHẮC SINH NHỰT
THI OI LÀ THI
ỨNG CỬ VIÊN ỒNG LÀ AI (*)
nt (2)
nt (3)
nt (4)
nt (5)
NHỮNG NGƯỜI CHẾT TRẺ
NHẬT BÁO SỐNG THÂN
MẶT MỚI HẠ VIỆN
KỶ NIỆM ĐỜI SỐ 100

MỘT VÒNG THẾ GIỚI

NHÂN VẬT Người hùng của Thế giới Ả Rập : Kaddafi

Giữa tháng 8 trước, Đại tá Kaddafi thủ tướng xứ Libya sang thăm thủ đô Damascus, Syrie, một tài xế taxi ở Damascus khi trông thấy vị đại tá 29 tuổi này, đã kêu lên: «À, Kaddafi, bây giờ chúng ta có một người rồi».

Có một người rồi. Đó là người có thể tượng trưng cho tinh thần đoàn kết của hơn 200 triệu người Ả Rập theo Hồi giáo. Một người tượng trưng cho thế hệ lãnh đạo trẻ của thế giới Ả Rập, khao khát tinh thần cách mạng. Một người hùng, lấp vào khoảng trống do Nasser để lại.

Đại tá Muammar Kaddafi có thể trở thành người hùng Ả Rập mới. Hai năm trước, ông đã cướp chính quyền ở Libya khi vừa 27 tuổi, xứ Libya nằm giữa Ai Cập và Algérie, có diện tích gấp 10 lần Nam Việt Nam nhưng dân số chỉ gần 2 triệu. Chưa bằng dân số Saigon. Mức sống trung bình của dân Libya gấp 15 lần dân VN, nhờ mỏ dầu hỏa. Riêng khoản dầu hỏa này, hiện nay mỗi năm giúp chính phủ Libya thêm 2 tỷ 200 triệu mỹ kim lợi tức, hơn 2 lần ngân sách VNCH. Vì vậy trong ngân khố Libya luôn luôn có dự trữ 2 tỷ Mỹ kim (gấp 6 lần VN).

Cái trí một xứ như vậy, Đại tá Kaddafi không có đối lập, không bị quốc hội nào ràng buộc, 75 phần trăm dân chúng đều là dân du mục, sống về nông nghiệp.

Từ khi lật đổ vua Idris để cướp quyền, Kaddafi đã đuổi các căn cứ quân sự của Anh, Mỹ, tăng thuế 27 công ty dầu hỏa ngoại quốc, liên kết với các xứ Ả Rập khác để chống Mỹ lẫn Nga.

Tự coi mình là một người theo chủ nghĩa Xã hội Ả Rập Kaddafi rất quan tâm đến sự đoàn kết của các nước Ả Rập, thúc đẩy việc thành lập Liên Minh Ả Rập.

Đó chính là giấc mộng của cố tổng thống Ai Cập Nasser. Vì vậy, bao nhiêu biến cố gần đây trong thế giới Ả Rập, Kaddafi luôn luôn có mặt.

Khi xảy ra cuộc đảo chánh hụt ở Maroc, chưa biết phe đảo chánh là ai, Kaddafi đã lên tiếng ủng hộ. Và sau khi phe đảo chánh thất bại Kaddafi vẫn tiếp tục cổ vũ, dù vua Hassan II phản đối.

— Khi phe Cộng Sản ở Sudan đảo chính tướng Nimeiry thì Kaddafi đã giúp Nimeiry, cho phi cơ bay lên ép một máy bay Anh, chở hai tù lãnh đạo chính ở London về Sudan, phải hạ cánh xuống Libya. Sau đó 2 viên thủ lãnh bị đưa về Sudan cho Nimeiry xử bắn.

— Khi vua Hussein xứ Jordan đàn áp các du kích quân Palestine, chính Kaddafi đã hô hào các nước Ả Rập tiến đánh Jordan. Kaddafi còn triệu tập hội nghị thượng đỉnh để trục xuất Jordan ra khỏi liên

minh Ả Rập. Việc trên thất bại (chỉ có 5 nước tới dự) Kaddafi còn hứa sẽ gửi chi nguyện quân sang đánh Jordan.

Bên ngoài thế giới Ả Rập, Kaddafi cũng hoạt động mạnh. Thủ đô ông đã tìm cách lôi kéo đảo Malta ra khỏi liên minh Bắc Đại Tây Dương. Hòn đảo nhỏ ở Địa Trung Hải này có vị thế chiến lược, với căn cứ Hải quân và Không quân Bắc Đại Tây Dương. Trong khi chính phủ ở Malta đang điều đình với Anh Quốc xin viện trợ, thì Kaddafi đã xin viện trợ vô điều kiện cho Malta để chính phủ này thoát ly khỏi khối Bắc Đại Tây Dương. Chính Kaddafi e ngại rằng căn cứ Malta sẽ có lúc được dùng để tấn công Libya.

Viên đại tá trẻ này thật là mẫu người đặc biệt. Bất chấp mọi nguy hiểm. Tháng trước, Kaddafi đã bay sang Damascus gặp Tổng Thống Syria 16 giờ trước chương trình, báo hại T. Th. Assad phải lật đặt tiếp rước.

Cao lớn, đẹp trai, vẻ mặt còn trẻ trung và đầy cá tính, Kaddafi tiêu biểu cho thế hệ trẻ Ả Rập, hung hăng, háo thắng.

Ông ta thù ghét Tây Phương đến nỗi, chống cả Thiên Chúa giáo. Ông đã đuổi các giáo sĩ, đóng cửa một nhà thờ Công Giáo, và biến đổi thành một nhà thờ Hồi giáo.

Kaddafi là một tín đồ Hồi giáo nhiệt thành. Ông nói: «Kinh Koran có thể giải đáp tất cả mọi câu hỏi của bạn. Như vấn đề chủ nghĩa Xã hội, quyền thừa kế, địa vị phụ nữ trong xã hội, vận mệnh thế giới ta khi có bom nguyên tử... cứ đọc thành kinh Koran sẽ hiểu».

Trái với Nasser, Kaddafi rất bảo thủ về phong tục văn hóa. Ông cấm rượu trong toàn xứ Libya, phá hủy tất cả các băng hiệu không bằng tiếng Ả Rập, phụ nữ mặc váy cao sẽ bị sơn đỏ vào chân, và đàn ông tóc dài sẽ bị Cảnh Sát cắt tóc.

La một tay chống cộng, Kaddafi nói: «Ngay cả người Cộng Sản Nga, nếu chịu khó đọc kinh Koran, một cách thông minh và vô tư họ sẽ xin theo Hồi giáo».

Chống cả Mỹ lẫn Nga lại làm chủ một xứ quá giàu mà dân quá ít, không biết người hùng này còn tại vị được bao lâu?

TÔN GIÁO Nạn khan hiếm Linh mục!

Tờ báo Công giáo L'Avvenire ở Milan, Ý, mới đăng một tài liệu nghiên cứu của Tòa Thánh Vatican tiên đoán trong vòng 5 năm tới sẽ có hơn 20 ngàn linh mục rời bỏ nhiệm vụ, với sự ưng thuận của giáo hội. Con số đó chiếm 3 phần trăm tổng số các tu sĩ Công giáo, không kể những vị ra đi không có phép tắc gì hết.

Đây là lần thứ nhất 1 công bố tài liệu về tổng số linh mục ra đi. Tài liệu này cho biết số các linh mục đã từ bỏ nhiệm vụ linh thiêng của họ như sau:

Năm 1964 —	có 559 vị ra đi.
1965 —	1189 ...
1966 —	1258 ...
1967 —	1670 ...
1968 —	1906...

Về năm 1969, tài liệu chỉ cho biết trong 3 tháng đầu đã có 1142 vị nghĩa là suốt năm 69 có thể có 4000 vị ra đi. Tổng cộng 6 năm có trên 10 ngàn vị.

Bên Mỹ, Linh mục Eugene Schallert, giám đốc viện nghiên cứu Xã Hội, Tôn giáo ở ĐH San Francisco đã nghiên cứu 20 phần trăm trong số 37.272 linh mục tại các giáo khu ở Mỹ. Kết luận của LM Schallert như sau:

Từ con số 166 vị năm 1965, đã có 1578 vị linh mục ra đi ở Mỹ năm 1970. Tức là cứ 100 vị thì có 4 người ra đi. Tổng cộng trong 6 năm có 4.733 vị rời bỏ chức vụ, cộng thêm với số linh mục chết hoặc về hưu. giáo hội Hoa Kỳ mất 12.873 vị.

Trong thời gian đó số linh mục được phong nhận giảm từ 1694 vị (năm 65) xuống 1226 vị (năm 70.)

Tổng kết chỉ có 9176 vị LM mới để thay thế cho 12.873 vị đã mất.

Tài liệu của tòa thánh Vatican đăng trên báo L'Avvenire do đức Giám mục Emilio Colagiovanni soạn thảo. Ngài là một luật gia và nhà xã hội học. Tài liệu trên cho một vài dữ kiện khác như:

— Hòa Lan là xứ có tỷ số Linh Mục rời bỏ nhiệm vụ cao nhất. Tỷ số đó là 5,9 phần trăm. Tại Mỹ Châu, tỷ số chỉ là 2,3 phần trăm, còn tại Âu Châu là 1,9,

— Trong số các vị đã ra đi từ năm 1968, 75 phần trăm cho biết vấn đề chính là vấn đề Linh mục phải độc thân, còn 15% cho biết lý do khiến họ ra đi là chuyện độc thân.

Trong 3 tháng đầu năm 69, chuyện độc thân được kể là lý do chính cho 85,5 phần trăm trường hợp ra đi.

Như vậy vấn đề đời sống độc thân của linh mục được coi là một vấn đề gây ra nhiều cuộc ra đi nhất.

Tài liệu của ĐGM Emilio Colagiovanni cho thấy trong tương lai số linh mục sẽ bị sút giảm. Trong 5 năm tới, phỏng chừng sẽ chỉ có 16 ngàn vị sẽ được phong nhận, khó lòng điền thế đủ cho các vị đã mất, vì đến tuổi về hưu hay thất lạc.

Trong mười năm qua, số tín đồ Công giáo trên toàn thế giới đã gia tăng 100 triệu người. Vào năm 1960 cứ 1250 tín đồ thì có một linh mục. Đến nay, phải 1417 tín đồ mới có 1 linh mục.

Người ta biết rằng đức Giáo hoàng Paul VI đã cương quyết duy trì luật độc thân, một luật lệ được chính thức qui định từ 900 năm nay.

Luật này được bảo vệ còn cấm cả các linh mục đã bỏ nhiệm vụ đi lấy vợ không được dạy học ở các trường đạo nữa.

Vào cuối tháng 9 này, sẽ có một kỳ nghị hội quốc tế của các giám mục ở Hòa Lan, mà đề tài hội thảo là vấn đề trên.

Một giải pháp đã được nhắc tới là việc phong nhận linh mục cho các người lớn tuổi, đã có vợ con mà có đạo đức hoạt động tích cực. Vấn đề này có thể được Đức Giáo hoàng chấp nhận.

KINH TẾ Sau khi đồng Yen nổi

Chúng ta đã biết rằng cú đòn tại chánh phủ của Nixon nhằm làm áp lực với Nhật và kết quả là chánh phủ Nhật phải cho đồng Yen nổi, theo giá thị trường chứ không theo hối suất 360 Yen một mỹ kim nữa. (ĐÔI 99)

Sau quyết định trên, đồng Yen của Nhật đã tăng giá 5 phần trăm so với Mỹ Kim.

Việc tăng giá trên là vạ bất đắc dĩ, sau khi thiên hạ đổ dồn đi đầu cơ đồng Yen, khiến ngân hàng trung ương Nhật phải mua vào, có lúc tới một tỷ hai (1,2) mỹ kim trong một ngày. Trong khi đó thì các xí nghiệp kỹ nghệ Nhật Bản làm áp lực để Nhật giữ nguyên đồng Yen ở giá cũ. Thí dụ các hãng đóng tàu Nhật đang có sẵn 1 giao kèo 7 tỷ mỹ kim, cung cấp tàu biển cho khách hàng ngoại quốc. Thủ tính bảy tỷ mỹ kim đó ra đồng Yen của Nhật, trước mỗi Mỹ kim ăn 360 giờ chỉ ăn chừng 340 Yen, thế cũng đủ lỗ lớn (140 tỷ Yen).

Các kỹ nghệ dệt của Nhật cũng kẹt lớn. Hàng, tơ, lụa Nhật chuyên môn xuất cảng. Với giá đồng Yen cao hơn trước, giá bán ra ngoài cũng cao hơn, làm sao cạnh tranh được trên thị trường quốc tế?

Nhưng chánh phủ Nhật bị thiệt thòi như — nói chính phủ, tức là nói quốc dân Nhật.

Trong mấy ngày trước, người ta tổng khứ Mỹ kim để mua đồng Yen, vì biết nó sắp lên giá, ngân khố Nhật mua vào tới 4 tỷ Mỹ kim.

Ngân khoản ngoại tệ dự trữ của Nhật lên tới 12,5 tỷ Mỹ kim. Nay đồng Mỹ kim xuống giá, Người ta tính ra chánh phủ Nhật lỗ mất chừng 300 triệu Mỹ kim vì mua vô thì theo giá cũ, bây giờ bán ra theo giá mới.

Chánh phủ Sato bị lụy về sự thua lỗ chung này.

Đảng Dân Chủ Tự Do của ông thu tương 70 tuổi này vốn đang bị chia rẽ vì vấn đề thái độ đối với Trung Hoa Hồ Nay các đối thủ chánh trị của Sile lại tấn công về mặt kinh tế tài chánh.

HOA KỲ Tù nhân nổi loạn

Nhà tù San Quentin tại tiểu bang California là một nhà kiên cố, được xây cất từ 119 năm về trước trên Vịnh San Francisco. Cuối tháng rồi một số tù nhân tại đó, dưới sự chỉ huy của George Jackson, một tù nhân da đen đang thọ hình, đã nổi loạn. Cuộc nổi dậy bị dập tắt ngay sau đó với 6 người chết: ba người lính gác da trắng, hai tù nhân da trắng và người sau cùng là Jackson, bị bắn hạ khi leotương để trốn thoát.

George Jackson, sau gần 11 năm bị giam giữ vì tội cướp 70 Mỹ kim, được coi là một nhà cách mạng nhiệt thành. Là đảng viên của tổ chức Báo Đen, Jackson thấm nhuần tư tưởng Mao và đầu óc luôn nuôi ý định nổi loạn năm vừa qua khi bị giam giữ tại nhà tù Soledad, Jackson cùng với hai tù nhân da đen khác đã giết một người lính gác bằng cách xô người này từ tầng lầu thứ ba xuống đất và hiện cả ba đang chờ ngày ra tòa về tội cố sát.

Theo giới chức thẩm quyền của nhà tù, cuộc nổi loạn bắt đầu khi Jackson không bị công tay như thường lệ được dẫn ra gặp một luật sư da trắng tên Stephen Bingham. Mặc dù nhân viên nhà tù đã khám xét cả hai rất kỹ lưỡng, trong 30 phút gặp gỡ, luật sư Bingham đã đưa cho Jackson một khẩu súng lục nòng 9 ly với hai gắp đạn. Có lẽ luật sư Bingham đã dấu khẩu súng trong 1 máy thu băng cassette đựng trong cặp da mà khi khám xét nhân viên an ninh đã không chú

ý. Và Jackson đã giấu khẩu súng trong mái tóc giả.

Tại phòng giam của Jackson, trong lúc khám xét tù nhân này một lần sau cùng, một nhân viên đã chú ý đến mái tóc của Jackson. Biết bị khám phá, Jackson liền lấy khẩu súng ra uy hiếp hai nhân viên nhà tù. Trong 10 giây đồng hồ, khẩu súng chưa được nạp đạn nhưng cả hai vẫn không biết, đề sau đó Jackson kịp lập một gắp đạn vào và cuộc hỗn loạn bắt đầu.

Theo lệnh của Jackson, hai nhân viên này đã mở cửa của 1 sở phong giam và 25 tù nhân được giải thoát. Diễn tiến cuộc nổi dậy vẫn còn mờ mờ nhưng khi trật tự được tái lập thì Jackson cùng với năm người khác gồm ba nhân viên nhà tù và hai tù nhân đã chết. Cường nộ của cả 5 người này đều bị cắt đứt bằng một lưỡi dao cạo râu được giấu trong râu râu chải đánh răng. Còn Jackson thì bị bắn chết khi cùng một tù nhân khác chạy đến bức tường để leo qua; người tù kia thì bị bắt lại.

Cuộc nổi dậy chấm dứt sau khi đám tù nhân thất bại trong việc bắt giữ 2 nhân viên nhà tù làm con tin. Cả 25 tù nhân sau đó được dẫn ra ngoài sân, cởi hết áo quần ra và bị bắt nằm sấp xuống đất, hai tay bị công sau lưng. Họ phải nằm từ 4g chiều hôm đó cho tới 10 giờ đêm trước khi được nhốt trở lại trong một tầng lầu khác.

Cái chết của Jackson, theo lời của giới thẩm quyền được trình bày như trên, bị nhiều người nghi ngờ. Bà mẹ của Jackson cho biết mấy tuần trước đây Jackson báo cho bà biết có lẽ người ta đang âm mưu thanh toán anh ta. Bà nói:

«Người ta giết nó rồi lờ ra sân, chụp hình rồi nói nó muốn vượt ngục». Trái lại giới thẩm quyền thì quả quyết rằng Jackson đã âm mưu vượt ngục từ lâu, khi một bức thư của anh ta bị khám phá trong đó anh ta hoạch định kế hoạch vượt ngục với đầy đủ chi tiết. Tuy nhiên mặc dù biết Jackson có ý định vượt ngục nhưng khi được dẫn ra gặp luật sư Bingham, Jackson vẫn không bị công tay. Giới chức tại nhà tù cắt nghĩa bằng lý do là trước đó Jackson đã tỏ ra có thiện chí hợp tác.

Một điểm khác bị chỉ trích là làm sao Jackson có thể giấu được khẩu súng nòng 9 ly và dài hơn một tấc rưỡi trong mái tóc mà không bị khám phá ngay. Nhà tù trả lời rằng khẩu súng được giấu trong mái tóc giả, và nhân viên nhà tù đã tìm thấy mái tóc này trong hệ thống dẫn nước của khu nổi loạn. Trong khi đó, luật sư Bingham, người bị nghi ngờ đã lén lút đem súng vào nhà tù thì sau khi gặp gỡ Jackson đã trốn biệt.

Cái chết của Jackson và những lời buộc tội và tố cáo sau đó đã đặt hệ thống hình luật của Hoa Kỳ trước những thử thách lớn lao. Cuộc đời của Jackson chính là sự thử thách đó. Trong một bức thư gửi cho thân mẫu hồi năm 1966, Jackson đã viết: «Sau này sẽ có một trang đặc biệt trong quyển sách nói về cuộc đời của những kẻ đã lần mò về từ những năm mờ». Theo Jackson, năm mờ ở đây chỉ đời sống của những người da đen trong một xã hội kỳ thị chủng tộc, nhà tù chỉ là một loại nghĩa địa dành cho những người chưa chết, và cuộc hành trình trở về từ hai nơi đó chỉ có thể hiện bằng một cuộc cách mạng bạo động.

Một lần, tiên đoán cái chết sắp đến, Jackson đã thề sẽ hoàn thành cuộc cách mạng ngay cả khi đã xuống mồ. Anh đã từng viết: «Chúng sẽ không dập tắt được lửa thù trong tôi, không bao giờ, không bao giờ». Bây giờ anh vẫn chưa phục được thù hận, nhưng đã để lại một di sản đầy máu và bạo động.

17-9-71 ngày đánh dấu một bước tiến nhảy vọt của băng nhạc Trường Sơn!
17-9-71 ngày mở đầu một kỷ nguyên mới của làng băng nhựa Việt Nam!

17-9-71 phát hành toàn quốc

BĂNG NHẠC :

TRƯỜNG SƠN SỐ 3

chủ đề : «QUÊ HƯƠNG VÀ NGƯỜI TÌNH»

DUY KHÁNH thực hiện

Tổng phát hành : 62 Trần Hưng Đạo (căn 58/2) SAIGON

Người chơi băng nhạc sành điệu phải tìm mua cho được băng nhạc chính của Trường Sơn với 3 lợi điểm :

- âm thanh trung thực 100 phần 100
- bìa offset thật lộng lẫy
- tham dự cuộc đố vui văn nghệ thật hào hứng.

THẨM MỸ VIÊN **CẨM THẠCH**
Elizabeth

141/10 Cách Mạng (10 Hồ Biểu Chánh) Sg — ĐT : 40474

ĐƯỢC NHIỀU BÁO CHÍ THỦ ĐÓ KHEN TẶNG

DO MADAME CẨM THẠCH

TỐT NGHIỆP : Hai cấp bằng Đại Học Thẩm Mỹ Warflynn Beauty College và Cinderella Beauty Institute tại Hoa Kỳ.

TU NGHIỆP TẠI : Jijin Hospital, Tokyo, Hibiya Clinic Tokyo, Shiseido Tokyo.

VỚI SỰ CỘNG TÁC CỦA NHIỀU BÁC SĨ CHUYÊN KHOA GIẢI PHẪU THẨM MỸ DANH TIẾNG NHẤT
Quý Bà, Cô khỏi tốn tiền đi Nhật, vẫn có đôi mắt đẹp, bờ ngực đẹp, mũi cao tự nhiên. Má đồng tiền, môi cong, cằm chẻ.

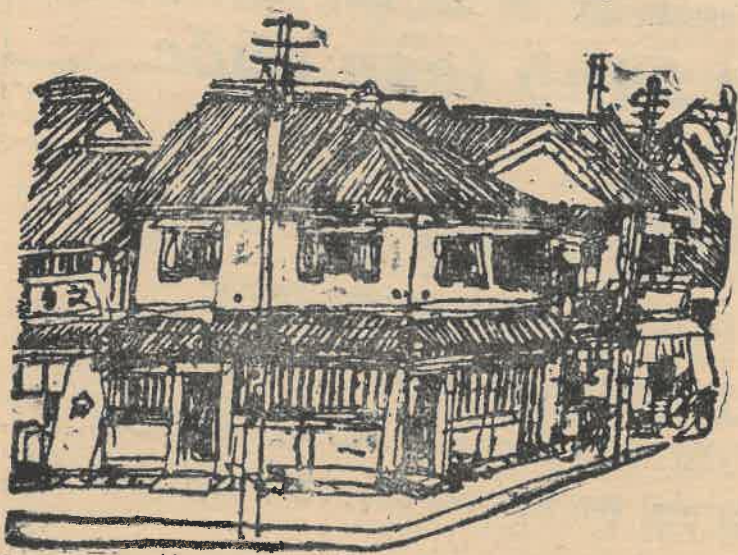
MÙA MƯA LÀ MÙA THAY DA MẶT

Thay da mặt, cổ tay chân, thay da toàn diện, chỉ 5 ngày sẽ trẻ lại 20 tuổi.

MADAME CẨM THẠCH

Đặc biệt eo mập làm ốm, cắt nốt ruồi, thịt thừa, vá sẹo, nhăn, nám, tàn nhang, lỗ chân lông. Trị tuyệt các mụn, chữa theo khoa học tối tân.

Mời đến ghi tên giữ chỗ trước.

Phong trào nghĩa thực
đang trên đường
phát triển :

QUẢNG TÍN NGHĨA THỰC

● CUNG TÍCH BIÊN
Ủy viên Ngoại vụ Quảng Ngãi
Nghĩa Thực

I — Đất thiêng

Trước đây cũng trên Đất, chúng tôi đã có dịp đề cập tới Quảng Ngãi Nghĩa Thực và hô hào các địa phương khác nên tiếp tục công cuộc vĩ đại tìm lại quê hương trên lĩnh vực Văn hóa và Giáo dục. Trên cuộc hành hương màu nhiệm đó, hiện nay một nghĩa thực khác đang được thành hình : Quảng Tín Nghĩa Thực.

Cho đến hôm nay, cái tên Quảng Tín cũng như phần lớn những địa danh thế lương khác của đất nước ta, nó chỉ được nhắc tới, khi có những vụ pháo kích, trận đánh trong đường phố, những tổng kết của hàng tấn bom B.52, những bệnh dịch và đói khát của trẻ nhỏ dưới nhiều bàn tay thiếu lương tri. Nói tới Quảng Tín, cả nước đều liên tưởng trong thâm tâm một miền đất khô cằn giống như Quảng Trị, heo hút như Chương Thiện, đầy tai họa như Hậu Nghĩa.

Thực ra Quảng Tín có một quá khứ khác những địa danh chúng ta vừa kể. Nằm phía bắc Quảng Ngãi, phía nam Quảng Nam, đông giáp biển, tây là núi Trường Sơn bi hiểm, Quảng Tín là một giải đất già nua, có một lịch sử vững chãi, gắn liền với mệnh nước ngay từ đầu cuộc Nam tiến anh hùng.

Quảng Tín trước trên mười năm hãy còn thuộc về Quảng Nam, một vùng địa linh hơn kiệt hàng đầu. Vì Quảng Nam lớn quá nên Tổng thống Ngô Đình Diệm chia cắt ra làm hai. Quảng Tín là một nửa tỉnh Quảng Nam đang trong. Thị xã Tam Kỳ là tỉnh lỵ. Đặc điểm về địa dư của Tam Kỳ là nó nằm chính ngay trung tâm Việt Nam. Nghĩa là đường từ Ai Nam Quan tới Tam Kỳ bằng đường từ Tam Kỳ đến mũi Cà Mau (chiều dài).

Quảng Tín là quê hương của nhà cách mạng Châu Trinh, người đã hô hào phong trào Duy tân, bị biệt xử sang Pháp, về sau chết tại Nam Kỳ năm 1926. Quê hương của nhà cách mạng Huỳnh thủ Khoa, người đã hô hào cuộc nổi dậy chống sưu thuế 1907, phong trào Đông kinh nghĩa thực, chủ biên nhật báo Tiếng Dân ở Huế, tham gia chính phủ Độc lập của Việt Nam đầu tiên sau Cách mạng mùa thu 1945. Cụ Huỳnh đồ Tiến sĩ, chết năm 1947, ngôi mộ nay vẫn còn trên đỉnh Thiên Ấn Quảng Ngãi. Quảng Tín còn là quê hương của nhà cách mạng Tiểu la Nguyễn Thành, Nguyễn Đức. Nguyễn Thành là một tay cự phách trong phong trào Đông du của Phan Bội Châu. Cụ Nguyễn bị đầy đi Côn Đảo và chết ngay trong khám lớn.

Sở dĩ chúng tôi có vài dòng trên vì để nhắc nhở với các em học sinh Quảng Tín, rằng lâu nay các em đã sống trong một cái bình hơi ngột ngạt chiến tranh, bị bao vây chung quanh bởi những bóng ma thời đại, các em không thể tuyệt vọng mà vẫn còn có quyền hành diện nơi mình được may mắn chào đời. Và cũng để thấy rằng Q. Tín là một vùng đất đáng được phục hưng, luôn thể xin kính nhắc nhở với nhà cầm quyền Quảng Tín là hãy thận trọng hơn trong việc cai trị dân tình. Quý vị hãy cố gắng bằng mọi cách làm đẹp tỉnh Quảng Tín. Một trong những dịp làm đẹp đó (một phần thôi) là việc quý vị hãy góp công ngay vào việc xây dựng trường Quảng Tín Nghĩa Thực.

2) Từ Quảng Ngãi Nghĩa Thực đến Quảng Tín Nghĩa Thực

Ngày 22-8-71 theo lời mời của ban sáng lập Quảng

Tín Nghĩa thực (QTNT) một phái đoàn Quảng Tín Nghĩa thực (QNNT) đã lên đường đến tỉnh lỵ Tam Kỳ. Phái đoàn gồm 30 người, do ông Nguyễn Liệu hướng dẫn.

Tại hội trường Quảng Tín, có hơn một trăm thân hào nhân sĩ, 40 giáo sư, 400 học sinh. Ông Nguyễn Vĩnh Mậu, Hội trưởng Hội cổ động — đã bày ý nghĩa và nguyện vọng để thành hình QTNT.

Cũng như bước khởi đầu của QNNT, QTNT đã gặp quá nhiều khó khăn về mọi lãnh vực. Nhất là lãnh vực tài chánh. Tuy nhiên chúng tôi vẫn mong rằng với hào khí sẵn có và với nhiệt tình của quý vị thân hào nhân sĩ, các thanh niên trí thức trẻ, các Văn Nghệ sĩ tại Quảng Tín, sẽ vượt được mọi trở ngại.

Trường có ý nghĩa đầu tiên là tạo một cơ sở giáo dục để dạy dỗ một số các con em nghèo (miễn phí). Từ lãnh vực giáo dục, un đúc cho các em một tinh thần yêu quê hương đồng bào. Các em có một ý thức rõ ràng về thân phận VN (tại các nghĩa thực có nhiều giờ giảng hàng tuần về tinh thần dân tộc).

Trường nằm ngoài mọi tranh chấp chánh trị. Không chịu ảnh hưởng hay áp lực của đảng phái. Tôn giáo, hay bất cứ cái gì có hại cho uy tín tuổi trẻ. QTNT nhận tất cả các tài trợ mọi phía đưa tới, kể cả của người Mỹ hay chính quyền, miễn rằng sự tài trợ kia không che đậy cho một mưu đồ đen tối.

Giáo dục và đào tạo niềm tin là mục tiêu hàng đầu của tất cả các nghĩa thực.

Không giáo dục chính trị và quân sự trong học đường.

Khai triển tối đa lãnh vực thể thao thể dục, võ đường, âm nhạc và nông tác vụ.

Học sinh của nghĩa thực sẽ lấy châm ngôn : «Tương thân tương ái. Tự trọng. Yêu tổ quốc. Chỉ vì đồng bào». Việc học hành để trở thành một con người có cái vốn kiến thức hoàn hảo, vẫn là điều tối quan trọng của học sinh nghĩa thực.

Với tôn chỉ tốt đẹp đó QTNT sẽ là một trường sở thứ hai thành hình và tiến hành tốt đẹp, sau QNNT.

Một năm học qua, với sự tận tâm không thể lường được của tất cả những người đã góp công vào Quảng Ngãi nghĩa thực, cho thấy một sự thành công rực rỡ. QNNT năm nay đã xây thêm được nhiều lớp. Sẽ mở đệ nhị cấp. Đã có một nhà sách. Đã có một nhà in, in những tài liệu sách vở cần thiết cho học sinh. Hằng mỗi sáng người ta có thể thấy một quang cảnh ấm áp của học sinh QNNT dưới chân núi Thiên Bút. Hằng chiều thanh niên tỉnh lỵ tập trung về các sân thể dục đồng như ngày hội.

Với con đường sẵn có để đi tới, đi mạnh, đi thẳng, QNNT sẽ có những cơ sở kinh tài khác để hỗ trợ cho những nhu cầu tài chánh cần thiết của nhà trường. Học sinh QNNT sẽ có những mẫu đất để trồng mía trồng bông. Sẽ tự dệt áo mà mặc. Tự làm nón mà đội. Tự đan giày mà mang. Tất cả những học sinh được un đúc dưới mái trường này sẽ có chung một chí hướng, một mái nhà : Nhà Việt Nam.

III Mong đợi

Trong tương lai, nếu mỗi tỉnh có một nghĩa thực chúng ta sẽ có được một thể hệ học sinh toàn hảo hơn. Mười năm nữa, cái việc «trồng người» vào xã hội rễ mục này, của những người có thiện chí hôm nay không là một đã tràng xe cát.

Tại Quảng Tín ngoài Ban Sáng lập và ban Quảng Trị sẵn có, chúng tôi tha thiết mong đợi những nhà hảo tâm, quý vị lãnh đạo tôn giáo, sĩ quan, thương gia kỹ nghệ gia, hãy góp công góp sức, góp «niềm tin» vào việc xây dựng QTNT.

Quảng Tín có ba vị vừa đắc cử Dân biểu. Ông Trần công Định là một nhà giáo. Ông Nguyễn Mậu là một người đã có tác phẩm (sách) chính trị. Ông Vũ Hữu Thu từng là tỉnh trưởng Quảng Nam, một người có dư luận tốt về hạnh kiểm. Mong rằng ba vị Dân biểu sẽ dành ra một khoản lương lớn để tài trợ Quảng Tín Nghĩa Thực.

Ông Trần ngọc Tấn, sinh trưởng tại Quảng Tín, hiện nay đang là một người tham gia đắc lực tại Quảng Ngãi nghĩa thực, chắc ông sẽ về góp công lớn vào QTNT.

Chúng tôi mong rằng trong hoàn cảnh tốt đẹp ban đầu Quảng Tín nghĩa thực sẽ thành hình, các con em thiếu trường sở sẽ có ngay lớp học trong niên khóa này.

PHONG NGŨA

Ghê chốc, lở loét, gãi tới đâu ăn lan tới đó
Không phải thoa phết sơ sài ngoài da mà hết
uống : **Giải phong Sát Độc Hoàn**

ÔNG TIÊN
GẦN 40 NĂM DANH TIẾNG

Hỏi các tiệm thuốc Hoa-Việt (có bán lẻ)
Nhà thuốc ÔNG TIÊN
Phú Lâm — CHOLON — KNBYT số 3 — 9-5-63

SÁNG KIẾN MỚI SẢN PHẨM MỚI

HTX TÍN-DỤNG TIẾT-KIỆM THÁI BÌNH DƯƠNG

Đọc báo ĐỜI SỐNG, chúng tôi rất hoan nghênh mục «Sáng Kiến Mới, Sản Phẩm Mới» và chú ý đến báo nói về TRUNG TÂM ĐẠI CHÚNG phục vụ học sinh.

Trong bài này, chúng tôi muốn góp thêm ý kiến về việc tổ chức Trung Tâm Đại Chúng. Nếu quả thực Trung Tâm này muốn áp dụng nguyên tắc hợp tác xã (HTX).

Bảy nguyên tắc

Nguyên tắc hợp tác xã đã được nghiên cứu kỹ từ 1884 và hiện tại được áp dụng khắp thế giới, gồm có:

1- NGUYÊN TẮC QUYỀN SỞ HỮU HTX thuộc về xã viên. Phải là xã viên mới có quyền lợi trong HTX và được HTX phục vụ.

2-NGUYÊN TẮC TÌNH NGUYỆN GIA NHẬP HTX Bất cứ ai cũng có thể xin gia nhập HTX miễn am tương điều lệ, nội quy của HTX, cam kết thi hành nhiệm vụ của một xã viên, và được ban quản trị chấp thuận sự gia nhập.

3-NGUYÊN TẮC DÂN CHỦ HTX là một tổ chức dân chủ. Một số người được Đại Hội xã viên bầu ra để điều hành công việc. Xã viên có quyền ngang nhau, tham dự Đại hội, mỗi người một lá phiếu (bất luận có nhiều hay ít cổ phần) bầu ban quản trị, ban kiểm soát và quyết định những chương trình và công việc chính yếu của HTX. Các ban làm việc cũng theo tinh thần dân chủ này.

4- NGUYÊN TẮC LÃI XUẤT. Nếu có lời sẽ chia có hạn định cho cổ phần.

5- NGUYÊN TẮC PHỤC VỤ KHÔNG VỤ LỢI. Một trong 2 nguyên tắc quan trọng nhất: HTX lấy việc phục vụ xã viên 1 cách tận tâm và tình nguyện không mưu cầu lợi cá nhân, là mục đích và lý do tồn tại của HTX. Tránh chi phí nhiều, bán hàng theo giá thành. DƯ SỔ LỜI, nếu có sẽ chia cho các xã viên tùy theo sự giao dịch của xã viên ấy với HTX

6- NGUYÊN TẮC GIÁO DỤC XÃ VIÊN Là nguyên tắc quan trọng ngang với nguyên tắc phục vụ không vụ lợi. Bất cứ HTX nào cũng cần đặt trọng tâm

vào vấn đề giáo dục xã viên cũng như quản trị viên và nhân viên, những nguyên tắc và kỹ thuật về các phương diện kinh tế, dân chủ, xã hội và đạo đức.

Những nguyên tắc trên hầu như đã không được áp dụng tại Trung Tâm Đại Chúng: (1)-TTĐC đã tổ chức một ban quản trị vĩnh viễn có 7 hội viên, còn 4 hội viên do anh em bầu 2 năm một lần. Như vậy trái với nguyên tắc dân chủ của HTX là nhân viên ban quản trị do Đại Hội Xã viên bầu ra với nhiệm kỳ 2 năm, mỗi năm bầu lại bán phần, chứ không có ban quản trị vĩnh viễn. (2)-Sự chia lời cũng khác biệt. TTĐC lấy 70% tiền lời còn 30% chia cho Sinh tiếp vụ để bỏ vào quỹ hiệu đoàn hay xã hội, trong khi HTX chia lời cho cổ phần tối đa là 8% một năm, và dư số lời thì chia trả lại cho xã viên theo tỷ lệ dịch vụ.

Trên đây chỉ là nhận xét của chúng tôi đứng về phương diện HTX, vì thấy nói TTĐC áp dụng nguyên tắc HTX. Tuyệt đối chúng tôi không có một hậu ý nào, vì chúng tôi hết sức khen ngợi và tán thành công việc TTĐC đã đem lại lợi ích cho học sinh.

Phong trào phát triển HTX

Nhân dịp chúng tôi xin trình bày thêm đề Quý Báo và Độc giả biết một phong trào gọi là «PHONG TRÀO PHÁT TRIỂN HỢP TÁC XÃ», một tổ chức của Hội Phát Triển Kinh Tế Xã Hội, trụ sở đặt tại số 351/51A Trương M Giảng Saigon, do bà Mai Tâm làm giám đốc, chủ trương biên tập tài liệu, nghiên cứu về các loại HTX, tập hợp những người có tinh thần xã hội, tinh nguyện đi gây một phong trào rộng lớn về HTX tại Việt Nam, tổ chức những cuộc hội thảo, thuyết trình những khóa huấn luyện về HTX, hướng dẫn chu đáo những người có thiện chí tổ chức HTX. Hiện Phong Trào này đã hướng dẫn tổ chức được trên 20 HTX. Chính Phong Trào cũng đã tiếp xúc với nhiều vị hiệu trưởng giáo sư các trường học đề nghị tổ chức những Quỹ Học Sinh để dành tiền, những HTX tiêu thụ nhu dụng phẩm (như sách giáo khoa, vở giấy bút mực v.v...) cho học sinh và do học sinh điều khiển lấy với sự hướng dẫn và cổ vũ của Ban Giám Đốc Hội Phụ Huynh Học Sinh, và Phong trào HTX. Đề nghị được tán thành nhưng không được thực hiện.

Hợp tác xã Thái Bình Dương

Một trong những HTX được phong trào hướng dẫn tổ chức là Hợp Tác Xã Tiết Kiệm Tín Dụng Thái Bình Dương hiện đang hoạt động đóng góp phần giải quyết vấn đề tài chánh và tăng gia lợi tức giúp một số đồng bào cư ngụ tại Saigon Giadinh, nhất là ở khu Trương Minh Giảng, nơi đặt trụ sở của HTX.

HTX tổ chức theo đúng những nguyên tắc quốc tế trình bày ở trên, đã được phép hoạt động từ 4 năm nay, với mục đích: (1)-khuyến khích mọi người tiết kiệm, góp tiền để dành lại cho nhau vay lãi nhẹ khi hữu sự; (2)-Bãi trừ nạn cho vay nặng lãi; (3)-Gây tinh thần hợp tác tương trợ và thành tin giữa xã viên.

Khi mới thành lập HTX chỉ có 10 xã viên với số vốn 3.900đ. Sau một năm hoạt động có 101 xã viên và vốn tăng lên tới 900.000đ mỗi xã viên có thể vay 10.000đ. Sau 2 năm, có 185 xã viên và ngót hai triệu bạc vốn, mỗi xã viên được vay tới 20.000đ. Hiện tại số vốn có trên 3 triệu rưỡi và xã viên có thể vay tới 50.000đ.

ĐIỀU KIỆN GIA NHẬP.— Những người muốn gia nhập HTX Thái Bình Dương phải hội đủ những điều kiện dưới đây:

1) phải cư ngụ tại Saigon — Giadinh.

2) có xã viên giới thiệu.

3) phải dự ít nhất 3 buổi học tập để am hiểu Điều lệ, Nội qui HTX và quyền lợi cùng bổn phận của xã viên.

4) đóng lệ phí gia nhập 50đ và ít nhất 500đ cổ phần;

5) mỗi tháng góp đều tiền tiết kiệm ít nhất 500đ

ĐIỀU KIỆN VAY TIỀN:

(a) Xã viên đã gia nhập HTX trên 3 tháng.

(b) đã hội đủ những điều kiện gia nhập kể trên.

(c) có lý do chánh đáng (không vay để tiêu phung phí)

Trụ sở của HTX Thái Bình Dương hiện đặt tại số 351/51A đường Trương minh Giảng, Saigon.

Thưa ông.

Cũng tôi mong bài viết trên sẽ được phổ biến trên Quý Báo và xin thành thật cảm ơn ông trước.

Kính chào ông
TRƯƠNG BẢO SƠN

THẨM-MỸ-VIÊN

NHU-HÀ

692, Phan Thanh Giản S.G. — Đ.T. : 93.488

Chi nhánh : 320, Ph. th. Giản SG—ĐT 92807

MỚI NHẤT VÀ ĐỘC NHẤT Ở VN :

● Làm ốm : Bảo đảm tuần đầu xuống từ 3 đến 12 ký.

● Do phương pháp nội ngoại y khoa thẩm mỹ.

● Làm mập : bảo đảm mỗi tuần lên từ 3 đến 6 ký.

● Do phương pháp thuần túy Y khoa.

● Bảo đảm không kết quả, hoàn đủ tiền lại.

— LÀM MẶT TƯƠI ĐẸP : do phương pháp nội ngoại y khoa thẩm mỹ, khoa tâm lý và khoa phân tâm học làm tiêu tan hết mọi vết tiêu tụy, nét nhăn đem lại da dẻ hồng hào tươi trẻ.

— Do Bác sĩ THANH tốt nghiệp Đại Học Paris nhiều kinh nghiệm tại các bệnh viện Paris và Âu Mỹ trực tiếp săn sóc. Có nhiều phòng rộng rãi, đầy đủ tiện nghi máy lạnh để quý vị ở lại.

Đặc biệt mới về loại PEELING FORT, lột da mặt không đau, không cử nặng, vẫn dùng son phấn như thường, làm trẻ 15 tuổi.

— Với phương pháp MASSAGE mới lạ máy hút tân kỳ và mỹ phẩm của LANCASTER để giúp các tế bào ngực mẩy nở tự nhiên, không cần bơm.

— ASPIRATEUR, máy hút mụn, tàn nhang, trứng cá, tẩy vết nám, mụn cóc, mụn ruồi, sẹo cũ.

— POLÉNEX làm liền lỗ chân lông.

— Có máy tinh điện làm trẻ lại 15 tuổi.

— Có mặt nạ nhau và mật ong chứa của Pháp về theo từng chuyển máy bay «Air France» giúp quý bà quý cô có làn da tươi mát.

ĐẶC-BIỆT MỸ-VIÊN CÁ NHÂN

— Bán máy điện từ trường Thụy Sĩ giúp quý bà, quý cô tự săn sóc làn da, xoa nắn bộ ngực cùng với mỹ phẩm mỗi bộ 7000đ.

— Bán thuốc của Stendhal và Lancaster với sự chỉ dẫn rành rẽ giúp quý cô, quý bà tự xoa nắn cho các tế bào ngực nảy nở như ý.

— Đặc biệt mới về và chỉ bán riêng ở Mỹ Viện NHU-HÀ thuốc trị mụn Resamid, Renoxyl, Komed, Hc Vanoxide, Acnestrol, Sulfacet, R. Sulfocin, Lubriderm chủ trị nhanh chóng các loại mụn cám, mụn bọc, mụn đỏ, mụn lở loét, mụn cùi, mụn nhân đen, đi kèm với xà phòng sữa của Dr Payot.

— Nhận dạy học trò theo tài liệu mới nhất của «ECO LE INTERNATIONALE DES TECHNICIENNES DE BEAUTE DE PARIS». Cấp chứng chỉ tốt nghiệp sau 5 tháng học (I khóa 150 ngàn).

Thư và bưu phiếu đề NGÔ THỊ NHU HÀ — 692 Phan Thanh Giản — SAIGON.

Mở cửa từ 8g30 sáng đến 8g30 tối.

Nghỉ ngày Chủ nhật.

DÒNG ĐỜI

RẼM THÁNG BẢY

- Rất nhiều lần và trong một thời gian thiệt lâu. ý niệm về năm tháng đã bị quên đi. Cho đến ngày rằm tháng bảy, trăng tròn đầy và trời nhẹ thênh thang, ông Đạo Cấy đã nhắc Độc Thủ hãy dành Dòng Đời lần này viết cho chủ đề số báo 100. Họa sĩ Nguyễn Hải Chí bút hiệu Chóe cũng mãi mê vẽ với bấy nhiêu khuôn mặt tòa soạn đề góp phần thực hiện số 100.
- 100! Con số tượng trưng cho sự an hòa, phúc hậu. Và mùa trăng là bảy tỏ của sự tràn đầy, thiệt tròn! Ánh trăng không còn mờ hồ vếu ớt, nhưng vằng vặc soi chiếu cảnh vật không là mơ, nhưng cũng không còn là thật. Cả hai ý nghĩa biểu lộ sự toàn bích đó đã cùng gặp nhau ở một thời điểm: số 100 của tuần báo Đời!
- Lễ ra, hai tình cảnh đó sẽ không thể gặp nhau bao giờ. Vì Đời số 1 đã chọn ngày Vu Lan để ra mắt. 100 tuần lễ sau đã vượt quá tháng 7 mưa ngâu mất rồi! Nhưng trời khéo chiều lòng báo Đời, năm nay tới hai tháng nhuận, nên số 100 vẫn ra được giữa mùa Vu Lan.
- Việc Đời chọn ngày rằm tháng Bảy ra mắt trong họ, ngoài làng và cũng đề Chu Tử lại báo đời trên Báo Đời không phải là một sự tình cờ hay run rủi. Ý nghĩa lớn nhất của Vu Lan vẫn là xá tội cho cả người đã chết lẫn những người đang sống còn đang ngập lặn trong biển đục tham, sân, si. Một khi người làm báo đi tìm giải thoát và tha thứ nơi giá trị đích thực của tôn giáo, cái nhìn về cuộc nhân sinh phần tạp đua chen đã trở nên thông dong, không quá tầm thường.
- Nhưng ý hướng đó đã bị dở dang, ngưng trệ vì tờ báo còn đang lên khuôn thì giấy phép đã bị thu hồi. Nghĩa là nhà nước đã phá thai báo chí, giết đi tất cả từ khi còn thai nghén cưu mang!... Anh em tòa soạn vẫn rất thần nhiên, không làm báo thì rủ nhau « nói láo mà chơi nghe lão chơi » ở Quán Chùa!

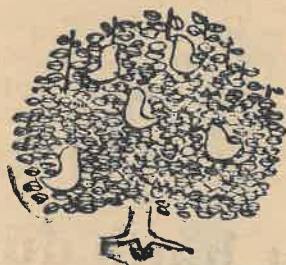
- Đời bắt đầu tin tưởng ở « Nhân Thiệt, Lý » Sự đầy dọa những người hiện chỉ chỉ là sự giỡn chơi của ông trời cũng có giới hạn. Cho nên những tấm bích chương vàng nhật trong đợt « lancement » của báo Đời vẫn chưa bị những cơn mưa tháng Bảy cuốn trôi, nội các tác giả của hành vi phá thai báo chí sau thời gian cố dấn ấn xôi, xôi lại hồng nên đành phải từ chức. Trong một tình mơ của tân nội các, Đời lại được giấy phép ra báo. Nhưng tình thần đại xá của lễ Vu Lan đã rất ngấm vào nhóm chủ biên. Mấy anh nài vừa ngả ngửa là những người đầu tiên được hưởng ơn mưa móc của Đời!

- Lúc mới ra báo, tòa soạn ở đường Huỳnh Tịnh Của Tân Định. Căn gác dùng làm tòa soạn có hai phòng: một dùng để hội họp và một để khi buồn lại gở bàn sơn quán cờ. Nói đúng ra là chơi xì phé. Về sau, Đời dời nhà in từ báo quán Tự Do sang Hợp Châu, tòa soạn cũng dọn luôn về lầu 2 ăn quán này cho đến số báo 100 này. Không biết rồi ra sẽ lại dọn nhà cho « quá tam ba bận » không?

- Trong những ngày đầu sinh hoạt rộn rịp nhất vẫn là những buổi hội thảo bỏ túi, tổ chức đều đặn mỗi tuần, thoát đầu vào tối thứ tư sau đời qua sáng chủ nhật cho thuận tiện. Các thân hữu, các nhân vật và lặn lội đều gặp nhau trong những buổi hội thảo hào hứng này. Cuộc thảo luận nhiều khi rất sôi nổi, vì các thành phần được chọn mời tiêu biểu cho các khuynh hướng rất khác biệt nhau. Lăn nào, Đỗ quý Toàn bằng những lời hoạt náo số trường cũng làm cho buổi hội thảo được tươi mát.

- Đời 100 không những đủ nói lên sự tin yêu của bạn đời mà còn làm phần khởi tất cả vì một chặng đường heo hút « khởi đầu nan » đã qua đi. Riêng Độc Thủ bỗng giật mình vì không mấy chốc trái mộng đã rụng mất rồi!...

ĐỘC THỦ

Ngày dài nhất lịch sử: 25-9-71

NHẬT BÁO

SÔNG TIỀN

cơ quan vận động cách mạng dân tộc xã hội

XUẤT HIỆN

VỚI THÀNH PHẦN CHỦ BIÊN:

- CHU TỬ, vua không ngai trong làng báo.
- PHẠM VĂN LƯƠNG, người hùng ôm lựu đạn thảo chốt đời xử bắn các tướng tá thối nát.
- NGUYỄN LIÊU, thủ lĩnh Lương Sơn Bạc từng cạo đầu tham nhũng.
- LÝ ĐẠI NGUYÊN, Tổng Thống Việt Nam năm 1980.
- UYÊN THAO, bí thư Thường Vụ Đoàn Trung Ương Nhóm Hà Th. Nhơn.

VÀ CÁC ĐẶC ĐIỂM:

- Kỹ thuật tối tân chưa từng có tại Việt Nam: In bằng máy Web Offset Rotative.
- Lập trường đấu tranh dứt khoát: đối lập quyết liệt, quốc gia cực đoan, khước từ cả Cộng Sản lẫn Tư Bản, vận động cách mạng dân tộc và xã hội toàn diện.
- Có một hệ thống thông tin rộng rãi nhất: gần 40 văn phòng đại diện gồm trên 300 cộng tác viên quốc nội và quốc ngoại.
- Không chỉ là tờ báo của Sài Gòn mà phản ảnh đầy đủ sinh hoạt mọi địa phương: mỗi ngày dành 2 trang báo cho đồng bào khắp nước lên tiếng.
- Tờ báo đầu tiên không phải cơ sở kinh doanh của tư bản, tài phiệt mà do sự góp vốn của hàng ngàn người khổ rách áo òm, đã nhịn ăn nhịn mặc, chung lưng đấu cật nhất quyết làm lại xã hội, cải tạo con người.

SỜ RA MẮT 12 TRANG

phát hành đúng 16 giờ 15 ngày 25-9-71

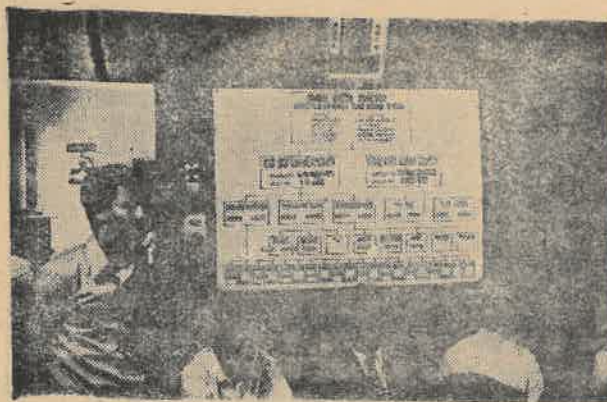
NGÀY SÓNG THẦN HỌP MẶT

TÂN DÂN

«Báo Sóng Thần không thể thất bại được vì đây là một cơ sở của quần chúng, thành hình do sự đóng góp của đồng bào cả nước...» Thay mặt chủ tọa đoàn, ông Chu Tử đã bày tỏ sự tin tưởng của mình trong phần tuyên bố lý do buổi họp mặt gia đình Sóng Thần, tổ chức hồi 10 giờ sáng chủ nhật 05-9-71 vừa qua.

Quả thật, nhật báo Sóng Thần khi ra đời sẽ là 1 biểu tượng của niềm tin mạnh mẽ. Trong một trạng huống xã hội bị thâm gán như mọi giá trị đều sụp đổ. Một lời kêu gọi thật đơn sơ không ngờ đã được đáp ứng nồng nhiệt. Những lá thư hứa góp vốn tới tấp gửi về, cuốn sổ góp vốn bắt đầu ghi món tiền đầu tiên do một phé binh Nguyễn văn Rành ở Sài Gòn đem tới. Tiếp theo, những đóng góp của mọi thành phần từ khắp nơi trên đất nước càng ngày càng nhiều, đã là một minh chứng hùng hồn cho chúng ta thấy rằng :

Niềm tin trên đất nước này hãy còn mạnh mẽ, ý chí đấu tranh còn quyết liệt, để còn mong một ngày... Đáp ứng với niềm tin đó, anh

1. — Anh Lê Cung Bắc đang trình bày về nội quy điều hành cơ sở. Trên bàn chủ tọa từ trái sang mặt là ông Chu Tử, ông Phạm văn Bình và cụ Trọng Nghĩa.

đã cố gắng giải quyết những công việc bề bộn mong sao tờ báo sớm thành hình. Ngày thoát thai gần đến, cuộc họp mặt Sóng Thần được tổ chức nhằm tường trình những diễn tiến tổng quát, hội ý lần chót với anh em đại diện các địa phương về hình thức, nội dung của tờ báo đồng thời giải quyết những khó khăn chung, và tạo cơ hội gặp gỡ thân mật giữa ban điều hành trung ương và các ban điều hành địa phương.

Mặc dầu chương trình được thông báo trước buổi họp sẽ bắt đầu hồi 10 sáng. Một số anh em đại diện địa phương vẫn cố gắng lục tục kéo đến từ 9 giờ và đúng giờ khai mạc, căn gác nhỏ bé, tòa soạn tạm thời của Nhật báo Sóng Thần đã chật ních những người, một số phải đứng vì thiếu chỗ ngồi. Tuy nhiên, không vì những điểm đó mà buổi họp thiếu phần nghiêm trọng. Trên bàn chủ tọa, ngoài ông Chu Tử, còn có sự hiện diện của cụ Trọng Nghĩa, một bộ lão quốc thước với chòm râu, bạc, bộ quốc phục trắng, và ông Phạm văn Bình, cựu thủ hiến BV. Phần thuyết trình do các anh Lý đại Nguyên, Vũ thế Ngọc, Lê c. Bắc và Uyên Thao phụ trách. Lướt qua thành phần cử tọa, chúng tôi ghi nhận sự góp mặt của Quảng Ngãi (anh Phạm Oanh) Đà Nẵng (chị Tú Loan, anh Hồ tấn Phước), Qui nhơn (anh Lữ Quỳnh) Phú Yên (anh Hà văn Thành, Lê đức Luận). Phú Bồn (anh Trần công Tâm). Phan Rang (anh Đỗ Thọ, Trương xuân Bảo, Dương văn Bửu) Phan Thiết (anh Lê văn Hai, Nguyễn Châu, Nguyễn ngọc Hương, Lê văn Chính). Vũng Tàu (anh Nguyễn văn Hội, Nguyễn tử Phong, Phan t. Tùng) Phước Tuy anh (Huỳnh Trung) Ba Xuyên (anh N.N. Tám) Tây Ninh (anh Y Phương) Cần Thơ (anh Trần đình Thọ) Gia định (anh Nguyễn quang Trung, Dương trí Đức)... ngoài ra còn một số đồng thân hữu khác cũng đến tham dự buổi họp mặt.

Khai mạc buổi họp, ông Chu Tử đã nhắc lại chủ trương của cơ sở Nhân Chủ và nhật báo Sóng Thần, tin tưởng tờ báo sẽ đứng vững vì đặt trên căn bản niềm tin quần chúng, lại được điều hành bởi những anh em trẻ, đầy nhiệt tình và trong sạch. Nhân dịp này, ông xác định vai trò của mình đối với Sóng Thần : «Mặc dù chạy ngược chạy xuôi, lo lắng rất nhiều cho tờ báo, tôi chỉ xin được ở cương vị 1 cố vấn, đem hết kinh nghiệm sẵn có của mình giúp Sóng Thần đứng vững. Sau đó, tôi xin phép rút lui vì tuổi khá già, sức khỏe suy yếu, hơn nữa, còn quá nhiều việc bận rộn và trên hết là ước mong được

thấy những người trẻ tự tiến tới thay thế lớp già cần phải đào thải...» Trình bày những khó khăn một tờ nhật báo sẽ gặp, ông lưu ý mọi người phải dung hòa thực tế và lý tưởng : «Sóng Thần là một cơ sở kinh doanh nếu đứng vững thì những mục tiêu văn hóa, xã hội...mới có cơ hội phổ biến được, do đó chúng ta phải uyển chuyển, tế nhị vô cùng... theo ông, một trong những khó khăn Sóng Thần sẽ phải vượt qua là phải trả giá cho những sáng kiến và kinh nghiệm mà anh em điều hành chưa có đủ mặc dù khả năng, thiện chí có dư.

Tiếp theo, xướng ngôn viên của buổi họp giới thiệu thành phần ban điều hành cơ sở Nhân Chủ và Nhật báo Sóng Thần, theo đó. Ban điều hành trung ương gồm ông Chu Tử các ông Lý đại Nguyên Nguyễn Liệu. Vũ thế Ngọc, Tôn thất Tuệ. Hà thế Ruyet. Phạm văn Lương. Uyên Thao... và chị Trùng Dương. Ban điều hành này, một số sẽ phụ trách 2 bộ phận ; Cơ sở Nhân chủ do anh Lý đại Nguyên làm quản đốc với anh Lê cung Bắc phụ tá. Phạm vi hoạt động gồm 2 chủ điểm : Liên lạc quốc nội và liên lạc quốc ngoại. Thành phần điều hành nhật báo Sóng Thần với hai ban Trị sự, Tòa soạn sẽ do ông Chu Tử điều khiển với anh Uyên Thao phụ tá cùng một số anh em khác.

Nối tiếp chương trình anh Lý đại Nguyên trình bày căn cứ hơn về chủ trương của Sóng Thần ; chống tư bản, cộng sản. Cố gắng phát triển tinh thần dân tộc, quốc gia, Sóng Thần sẽ là nơi qui tụ những người trong sạch, thiện chí nhằm mục đích chỉ đạo quần chúng, chính quyền với đường lối rõ rệt. Biểu hiện đầy đủ nguyện vọng quần chúng bắt đầu từ hạ tầng cơ sở của dân tộc là các địa phương nông thôn hầu cải hóa cuộc sống xô bồ thối nát, vô liêm sỉ của bề mặt xã hội. Ngoài ra Sóng Thần còn kết nạp, giới thiệu những người tốt, sạch trên bình diện quốc gia, địa phương, cố gắng cổ vũ và yểm trợ công cuộc tạo dựng các nghĩa thực trên toàn quốc. Anh Lý đại Nguyên cũng bày tỏ sự biết ơn của anh em đối với ông Chu Tử cùng Tuân báo Đới, về việc thành hình của cơ sở Nhân chủ và nhật báo Sóng Thần, anh cũng lưu ý anh em đại diện địa phương khi trở về phải có bồn phận cho mọi người biết : Sóng Thần là của mọi người, không của riêng ai, bởi Sóng Thần là 1 tờ báo mà căn bản không báo nào có được, đó là những đóng góp vô danh, vô vị lợi từ khắp nước gửi về.

Sau đó, một mẫu phác họa nhật báo Sóng Thần được anh Lê đ. Thông đưa ra trình bày hình thức, nội dung từng trang trong tương lai, Sóng Thần sẽ gồm 8 trang offset, trong đó có 1 trang thường xuyên dành cho phần tin tức và sinh hoạt địa phương. Đức kết bản phân công cho các văn phòng điều hành địa phương, Anh Vũ thế Ngọc nhấn mạnh: Vì Sóng Thần có căn bản đi từ địa phương, nên mỗi vùng sẽ lần lượt có một trang sinh hoạt riêng. Nhiệm vụ các văn phòng điều hành trên sẽ là :

- Theo sát diễn biến địa phương
- Tranh đấu bành vực quyền lợi dân chúng địa phương.

2. — Anh Hải Triều, thuộc văn phòng đại diện Phan Thiết, đang tường trình hoạt động của văn phòng Phan Thiết. Phía bên mặt là đại diện các tỉnh Cần Thơ, Quảng Ngãi, Đà Nẵng, Vũng Tàu, Ba Xuyên, Qui Nhơn, Phú Bồn, Phan Rang, Phú Yên và Tây Ninh.

- Gây uy tín cho nhóm anh em địa phương.
- Tạo cơ hội và phương tiện qui tụ anh em trẻ sinh hoạt thường xuyên
- Yểm trợ xây dựng các nghĩa thực ở khắp nơi.

Những nhiệm vụ trên được thi hành với chiến hướng duy nhất : Đặt nền móng cho công cuộc cách mạng xã hội.

Một điểm đặc biệt chúng tôi nhận thấy trên sơ đồ tổ chức cơ sở Nhân chủ là bộ phận liên lạc quốc ngoại với các chi nhánh Nhật, Pháp, Đức, Thụy sĩ, Gia nã đại, Hoa Kỳ... Anh Đỗ hữu Dụng phụ trách bộ phận này đã tiếp lời anh Vũ thế Ngọc thuyết trình về lý do thành lập và diễn tiến tổ chức các chi nhánh trên : «Sinh Viên Việt Nam du học ngoại quốc nói riêng và Việt Kiều hải ngoại nói chung. Không còn là những phần tử an phận thụ hưởng như thành kiến của nhiều người dành cho họ. Vấn đề chú ý đến họ hết sức quan trọng, họ đã ý thức rõ vai trò của người Việt sống xa quê hương, không còn nghĩ đến VN như một người đi xa nhớ nhà suông mà còn mong mỏi, hy vọng mình sẽ góp sức thế nào để xây dựng, cải tiến căn nhà đó. Kêu gọi sự tiếp tay của họ ở hải ngoại là giúp họ đánh tan mặc cảm vô trách nhiệm với đất tổ.

... Để thực hiện việc phổ biến những tư tưởng, tin tức trong nước cho đồng bào VN hải ngoại người ngoại quốc biết rõ thực trạng VN. Anh Dụng nhắc nhở các anh em địa phương giúp sức để có thể phản ánh chân thực vấn đề trên.

Kết thúc phần thuyết trình. Anh Lê cung Bắc và nhóm phụ trách liên lạc quốc nội đã nói sơ qua về cách điều hành cơ sở trung ương cũng như địa phương; trình bày và ấn định thể thức cấp 1 số mẫu văn kiện tạm thời cho các văn phòng điều hành địa phương, theo đó để tiện việc kiểm soát và tránh tình trạng lạm dụng bữa bãi, khối điều hành trung ương sẽ chỉ chịu trách nhiệm ký giấy tờ chứng minh cho mỗi địa phương 3 người: văn phòng trưởng (điều hành tổng quát) Trưởng ban quảng cáo và trưởng ban biên tập. Một số sổ sách chi thu, thân hữu... liên hệ đến việc liên lạc với địa Phương cũng được ra trình cho đại hội xem để định 1 mẫu thống nhất hầu để kiểm soát.

Vì cuộc họp đã kéo dài quá giờ ấn định, ban tổ chức quyết định tạm ngưng vào lúc 12g30 để mọi người giải lao. Bữa ăn được tổ chức hết sức đơn sơ; mỗi người một ổ bánh mì và 1 chai nước ngọt. Khoảng thời gian giải lao ngắn ngủi này cũng là dịp để anh em đại diện ở các địa phương gặp gỡ thăm hỏi nhau về thời gian hoạt động vừa qua, không khí thân mật ngập tràn căn nhà nhỏ nóng hầm dừ ánh mặt trời một buổi trưa mùa hạ.

Cuộc họp mặt tiếp tục với phần tường trình tổng quát diễn tiến công việc ở trung ương của anh Uyên Thao. Sau đó, các đại diện địa phương lần lượt trình bày những thành quả đã thu được trong thời gian vận động cho Sóng Thần cùng những trở ngại đã, đang gặp phải. Ở một vài nơi như Phú Yên, Cần Thơ... Tập đoàn tham nhũng quá mạnh, anh em Sóng Thần địa phương cho biết đã phải hoạt động hết sức dè dặt. Phần lớn những báo cáo đều cho thấy nhiều dấu hiệu khả quan: số độc giả dài hạn tăng dần, thiện cảm của đa số dân chúng địa phương đối với Sóng Thần càng ngày càng biểu lộ rõ rệt, cả nước đang chờ đón số ra mắt. Chương trình buổi họp được kết thúc với phần thảo luận giải quyết những thắc mắc của từng địa phương nêu ra. Hầu hết những thắc mắc này đều thuộc phạm vi phân phối báo, cách chuyển báo đến tay độc giả dài hạn, cùng những chi tiết về quảng cáo, bài vở.

Ngày họp mặt gia đình Sóng Thần tuy tổ chức thật đơn sơ, thiếu thốn nhưng đã diễn tiến hết sức tốt đẹp trong bầu không khí nghiêm trang, thân mật. Những người về đây, ngày hôm nay, đều đã mang cùng một ý thức: chủ trương đoàn kết để làm sạch, làm mới, làm sáng cho quê hương.

Hình như Saigon hôm nay nước dâng cao với vơi. Trời đất mênh mông như trời xóa, đắm chìm hết rác bần đã ứ đọng chổng chắt từ mấy mươi năm qua. Sóng đã về từ vạn nẻo quê hương. Sóng cuộn đi ào ạt, uy dũng ngất trời. Sóng là sức mạnh của biển, thoát hiện trong niềm tin yêu của một dân tộc đang đồng loạt đứng lên, dần thành hàng ngũ trên một trận tuyến ngút ngàn.

Hôm nay Sóng đã về đây. Xin chào mừng ngày hội lớn của sóng bằng lời thề trung kiên với dân tộc. Những ánh mắt sáng suốt nhìn thẳng nhau, những bàn tay siết chặt, những tiếng cười sang sảng, và những im lặng oai hùng. Tất cả quện vào nhau như cây rừng chắn gió, che mưa cho đoàn người đi khai phá một chân trời mới. Sóng đã khởi đi từ một cơn chấn động linh thiêng của lòng biển. Sóng thét gào phẫn nộ những tác hại của loài đá ngầm nham hiểm. Sóng cứu vớt diu diu vào bờ những thuyền nan lâm nạn. Xin ngợi ca tình yêu của Sóng.

Những ý nghĩ bàng bạc ấy đã rung động lòng tôi khi ngồi yên lặng trên căn gác Tòa soạn sau những cái bắt tay giữa từ cảm động với các anh em khắp nơi để về dự hội. Tôi lặng người trong hình ảnh gợi nhớ một ngày hội lớn đã vãn nhưng còn mãi vang động không nguôi. Các cụ, các bác, các anh, các chị đã về đây như muôn vạn đốm lửa kết hợp nhau, rực sáng gấp bội ngàn lần một đêm hoa đăng vĩ đại nào của dân tộc. Niềm tin vững vàng lớn lên. Niềm tin thấm sâu vào lòng không cầm được cảm xúc.

Làm sao có thể quên được vóc dáng chênh vênh của bác Chu Tử khi mở lời khai hội. Khuôn mặt gầy xanh với đôi mắt đầy cảm khái run run tiếng nói chào mừng thân thiết ngày hội lớn của Sóng Thần, ngày khởi đầu vinh quang của dân tộc. Những bày tỏ chân thành nhất của một người đi gần hết một đời người, ngoảnh nhìn lại đời mình để gửi gắm vào phút giây hiện tại bốc lửa này trọn hết quãng đời còn lại. Nhớ từ vô thức và quên bởi những dự phóng quá mãnh liệt tấm lòng sôi động vì quê hương. Thực tình, tôi đã xúc động âm thầm khi ngồi nghe những lời trần tình của bác Chu Tử. Không khí bụi ngời lắng xuống để những xao động rộn rã tiếng cười khi bác Chu Tử quay lại phía anh Lý đại Nguyên, một người thân quen lâu năm, ngơ ngàng ấp úng hỏi anh này là anh gì nhỉ? Bác Chu Tử mà không nhớ được tên anh Nguyên thì còn sự gì lấp nào kinh khủng bằng. Nhưng bác Chu Tử đã quên thực, không phải chỉ quên tên anh Nguyên, mà có lẽ quên chính mình nữa, để chỉ còn nhớ mỗi một tên gọi duy nhất Sóng Thần, mà bác cứ lặp đi lặp lại mãi như tha thiết dấu yêu, như đắm say gửi gắm quần quít đậm đà.

HOAN HÔ NGÀY HỘI SÓNG VỀ

LÊ CUNG BẮC

Những hăm hở rạng ngời trên từng khuôn mặt. Người đến từ Cần Thơ mang vóc dáng của một dũng tướng, phần nộ lên án những bọn sâu mọt làm ung thối quê hương. Người về từ Đà Nẵng tỏ dấu lạc quan về tương lai đất nước khi góp nhặt hào khí của vạn người xứ sông Hàn quật khởi nắm tay đứng chung cùng mặt trận, chấp nhận cuộc hành trình gian lao không một chút quản ngại. Các anh ở Phan Thiết? Đúng rồi tôi đã quen biết anh từ ngày còn thơ ấu, không ngờ nay hội ngộ nơi chốn này. Tôi vững tin vào quá khứ sinh động của các anh. Chúng ta cách mặt nhau đã lâu, nhưng đời nào xa lòng, phải không? Anh bạn Phú Yên ngồi ở hàng ghế thứ

ba, sao giọng nói của anh làm tôi bồi hồi vậy nhỉ? Chúng ta phải kiên trì và can đảm trong sự mạng tiền phong này. Tôi đồng ý hoàn toàn ý kiến của anh «Vi phòng đường đời bằng phẳng hết. Anh hùng hào kiệt có hơn ai» (NCT), phải không thưa anh bạn Phú Yên? Sóng Thần của Quảng Ngãi đang chuyển động oai hùng lắm hử anh? Dĩ nhiên! Vũng Tàu cũng thế. Bác Hội phăng phất chân dung người Nguyễn Trãi anh hùng xa xăm, rung động chòm râu thét lời tin yêu những ngày tháng sắp tới Sóng Thần sẽ bừng bừng vượt cao qua ngàn dặm đường tới đánh thức nhân dân cùng đứng lên rầm rộ trong buổi sáng rực rỡ bắt đầu một kỷ nguyên mới của lịch sử.

Và còn biết bao nhiêu lời trao đổi nhau, còn biết bao khuôn mặt đã tụ về đây, chấp chùng sắc sảo như gươm giáo điệp điệp trùng trùng.

— Buổi ăn trưa đậm bạc. «Chúng ta ăn uống với tinh thần Hà Thúc Nhơn» anh Uyên Thao đã nói cười thành thực như vậy. Đôi mắt linh động và nụ cười chân thực của anh Uyên Thao là sinh lực tươi mát tràn đầy đã thúc bách tôi đem hết sức mình làm việc trong suốt thời gian chuẩn bị cho ngày hội lớn hôm nay, và còn

hứa hẹn nhiều lời cuốn không thể cưỡng lại trong những ngày sắp tới, còn hứa hẹn nhiều trận đau vì quá sức, ôm ngực họ quần người. Tôi còn trẻ, đâu có phí sức đến bao nhiêu vẫn còn khỏe hơn cụ Nghĩa, một lão ông quốc thước, mắt sáng ngời, tiếng nói hùng hồn mỗi lần bàn bạc, đã không quản sức già, vẫn còn hăng hái hoạt động. Điều đó đã khiến tôi quên hết mệt mỏi để lao đầu vào công việc vì tôi nghĩ còn biết bao nhiêu anh chị đã làm việc nhiều hơn tôi bội phần.

Ngày hội đã vãn, nhưng trong lòng các cụ, các Bác, các anh chị hẳn mới bắt đầu ngày hội lớn thực sự, một ngày hội không bao giờ tan, tiếp nối mãi hoài, mỗi lúc một cao, mỗi ngày một lớn thêm trong tin tưởng và hy sinh.

Các anh chị đã vắng mặt trong ngày hội mừng năm tháng chín vừa qua không hề thiếu vắng trong ngày hội vĩnh cửu của nhân dân. Sóng Thần đến từ khắp lòng dân tộc và sẽ đi về khắp nước. Sóng dậy từ trong lòng mỗi người và trùng phùng trên đỉnh cao lý tưởng.

Hoan hô ngày Hội lớn của nhân dân.

09.09.71
L.C.B

Nhà xuất bản Sáng Tạo
Đã cho phát hành LOẠI SÁCH KÝ
NIỆM song ngữ, một đoạn văn của
KHU RỪNG LAU:

CON CÁ MẮC CẠN
(The Stranded Fish)

● Bản dịch Anh văn
và minh họa VÕ ĐÌNH

LỊCH CÔNG TÁC CỦA CÁC VĂN PHÒNG ĐỊA PHƯƠNG

Đề liên lạc giữa địa phương và Saigon được chặt chẽ. Ban Điều Hành Cơ Sở Nhân Chủ và nhóm chủ trương nhật báo SÓNG THẦN yêu cầu các văn phòng Điều Hành trên toàn quốc lần lượt thực hiện những công tác ghi theo lịch trình sau :

1. Tập trung lý lịch, hình ảnh (2 tấm 4x6) của những người giữ chức vụ : VĂN PHÒNG TRƯỞNG (điều hành tổng quát) TRƯỞNG BAN QUẢNG CÁO CỔ ĐỘNG, TRƯỞNG BAN BIÊN TẬP gửi gấp về trung ương trước ngày 20-09-1971 để lập chứng minh thư chính thức.
2. Giấy chứng minh cấp cho những người cộng tác tại địa phương do các văn phòng Điều Hành thực hiện phải được lập làm 3 bản :
 - Bản chính thức giao cho đương sự sử dụng khi hoạt động.
 - 1 bản phụ lưu tại văn phòng điều hành địa phương.
 - 1 bản phụ gửi về ban điều hành trung ương.
3. Bắt đầu ngay từ bây giờ tập trung bài vở, tin tức, quảng cáo gửi cho nhật báo SÓNG THẦN.
4. Công tác treo biểu ngữ, dán bích chương cổ động, sẽ chính thức phát khởi vào ngày 15-09-1971 các văn phòng điều hành địa phương tự thực hiện sổ biểu ngữ cần dùng theo mẫu :

Tìm đọc Nhật báo SÓNG THẦN
cơ quan vận động cách mạng dân
tộc xã hội do CHU TỬ và NHÓM
HÀ THỨC NHƠN chủ trương
Phát hành : 25-09-1971

5. Thực hiện bằng hiệu văn phòng điều hành theo mẫu :

Cơ Sở Nhân Chủ
Nhật báo SÓNG THẦN
cơ quan vận động cách mạng dân tộc
xã hội
Giấy phép số 2010/BTT/NBC/HCBC 6-7-1971
VĂN PHÒNG TỈNH

CHI TIẾT : Nền trắng — chữ SÓNG THẦN :
màu đỏ — các chữ khác : màu đen.

Bảng hiệu dựng tại trụ sở văn phòng trước
ngày 25-09-1971.

● GHI CHÚ QUAN TRỌNG

TIÊU CHUẨN QUẢNG CÁO :

- quảng cáo : 1cộtx1phần 200đ. (trang 8)
1cộtx1phần 100đ. (trang khác)
- rao vặt : 3 dòng đầu mỗi dòng 100đ.
mỗi dòng sau 20đ.

PHƯƠNG PHÁP PHÁT HÀNH BÁO DÀI HẠN :

Các văn phòng điều hành địa phương sẽ
yêu cầu đại lý phát hành cung cấp số báo cần
thiết gửi tới các độc giả dài hạn.

Nhắn tin

● LÂM QUANG TÀI (Biên Hòa) Anh cho biết rõ địa chỉ và thành phần ban điều hành, gửi gấp về trung ương.

● ANH BÙI DŨNG LÂM (Qui nhơn) Anh có thể liên lạc với anh Nguyễn mộng Giác 55 Lê Lợi Qui nhơn (có thư riêng gửi tới anh).

● Cụ TRẦN VĂN THĂNG (Dalat) cụ có thể liên lạc với anh Nguyễn văn Trung 39c Hàm nghi Dalat để biết rõ những sinh hoạt của văn phòng đại diện Sóng Thần tại Dalat.

● Ban Điều Hành cơ sở NC nhận được bưu phiếu của các Anh, Chị :

- 1— Ngô tấn Lưu (Cam Ranh)
- 2— Nguyễn v Thanh (Cam Ranh)
- 3— Nguyễn văn Hào KBC 4160
- 4— Nguyễn hoàng Song (Pleiku)
- 5— Mai Đăng (Pleiku)
- 6— Trần thị Kim Định (Cam Ranh)

ĐỊA CHỈ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN SÓNG THẦN ĐỊA PHƯƠNG

- 1) NGUYỄN KINH CHÂU 9 Trần hưng Đạo Huế
- 2) PHẠM VĂN LƯƠNG 212 Trưng nữ Vương Đà Nẵng
- 3) PHAN NHƯ THỨC 237 Võ Tánh Quảng Ngãi
- 4) NGUYỄN MỘNG GIÁC 55 Lê Lợi Qui Nhơn
- 5) NGUYỄN NGỌC TÁM 115 lô 3 Khánh Hòa Ba Xuyên
- 6) NGUYỄN HUY HOÀNG 126 Độc Lập Nha Trang
- 7) ĐÀO TẤN KHẢI 63 Thống Nhất Phan Rang
- 8) NGUYỄN NGỌC HƯƠNG 88 Trần hưng Đạo Phan Thiết
- 9) NGUYỄN VĂN TRUNG 39C Hàm Nghi Dalat
- 10) TRẦN VĂN CẢ 63 Quang Trung Ban mê Thuật
- 11) NGUYỄN VĂN ANH 99 Duy Tân Cam Ranh
- 12) NGUYỄN VĂN HỘI 91/1 Thùy Vân Vũng Tàu
- 13) VŨ HOÀNG 14 Võ Tánh Pleiku
- 14) NGUYỄN QUÍ 89 Trần hưng Đạo Quảng Trị
- 15) DƯƠNG VĂN DŨNG Trường Trung học Nguyễn văn Trung (Tây Ninh)

VIÊN NGỌT DỄ UỐNG

COTRACYN

2 TRỤSINH

SU

(TETRACYCLINE + CHLORAMPHENICOL)

3 KHÁNG SINH

(SULFAMIDES)

SINH TỐ B12

TRỊ BỆNH:

- BAN NÓNG BAN CỦA
- THƯỜNG HẠN
- CẢM HO SÙNG PHỔI

VIÊN NGỌT DỄ UỐNG

• NHIỄM VI-TRÙNG:

- GHỀ LỞ LOÉT VẾT ĐAU
- SÙNG MỦ LÂM ĐỘC

CÓ GÓI THUỐC BỐT RIÊNG CHO TRẺ EM

• ĐỂ TRONG GIẤY THIẾT CỐ HÌNH TRẮNG TÌM

COTRACYN

HADZER

COTRACYN

HADZER

COTRACYN

HADZER

COTRACYN

HADZER

MUA ĐỂ DANG TẠI CÁC NHÀ THUỐC TÂY

K.N. 50

84 M-BYT-QCĐP

đấu tranh cho đời

(tiếp theo trang 4)

Tuần báo ĐỜI không phải là một tờ báo của một phe nhóm nào, không thiên về phía chánh quyền cũng như đối lập, không ngả sang tôn giáo nào, không chịu ảnh hưởng của đảng phái hay cá nhân nào.

Vì tinh thần trung thực, tôn trọng sự thật và phát biểu ý kiến một cách vô tư, tờ báo đã từng bị nhiều phe nhóm ghét, đả kích và hăm dọa nữa.

Trên đất nước ta hiện nay, các phe nhóm đều tự coi mình là độc tôn và muốn độc quyền cứu nước, độc quyền làm và độc quyền nói. Chính vì vậy mà những người độc lập, không chịu ngả theo phe nào thường làm mất lòng tất cả các phe phái.

Nhưng làm một người Việt Nam trong lúc này, đâu phải là chúng ta nhất thiết phải bỏ rơi lương tâm của mình để ngả theo tinh thần bè phái?

Vì vậy chúng tôi chấp nhận những trở ngại khách quan trên.

TÔN CHỈ

Từ số báo thứ nhất, bạn đọc đã thấy tuần báo ĐỜI nêu lên phương châm «Cực Tả Không Cộng Sản».

Cho đến số báo 100 này chúng tôi vẫn trung thành với tôn chỉ đó.

Chúng tôi nhất thiết khước từ chủ nghĩa Cộng Sản cũng như chống lại âm mưu Cộng Sản hóa miền Nam Việt Nam. Vì vậy mà những người hay dùng thủ đoạn hỗ trợ, dọn đường cho Cộng Sản đều đã bị ĐỜI vạch mặt chỉ tên.

Đồng thời, ĐỜI cũng nhất thiết chống lại bè lũ thủ cựu, quan liêu, tài phiệt đang lợi dụng xương máu của chiến sĩ, của dân lành để mưu lợi riêng.

Chủ trương Cách Mạng Xã Hội Nhân Bản đã được nêu lên từ nhật báo Sống vẫn được chúng tôi tiếp tục theo đuổi.

Dù qui tụ trong một tòa soạn với chí hướng chung, các biên tập viên của ĐỜI vẫn giữ nguyên tư tưởng, ý kiến độc lập của mình; và nghe theo tiếng nói của lương tâm và lương tri của họ trước hết. Vì vậy những bạn đọc của ĐỜI cũng nhận thấy ĐỜI là một nhóm cố kết, nhưng không hề có tinh thần bè phái đến độ thiên lệch. Đó có thể là một nhược điểm, vì bạn đọc có thể đọc trong cùng một số báo, 2 tác giả có 2 ý kiến trái ngược hẳn nhau về một sự kiện.

Chúng tôi chấp nhận khó khăn do nhược điểm đó gây ra.

Vì trong một thời đại nhiều nhượng như thời đại chúng ta, trong một xã hội tan nát như xã hội ta, còn qui luật tinh thần và kỷ luật phe đảng nào có thể thay thế lương tâm và lương tri của mỗi người?

oOo

Trong khi làm tờ báo thứ 100 này, chúng tôi cũng đang sửa soạn cho tờ nhật báo Sống Thần. Sống Thần sẽ là tiếng nói hàng ngày của ĐỜI, mà số vốn do bạn đọc chung góp lên tới mấy triệu đã là một hiện tượng kỳ lạ trong làng báo.

Đồng thời ĐỜI cũng đang sửa soạn đề in off-set toàn thể tờ báo, trong vòng bốn số báo nữa. Với phương tiện ấn loát mới đó, ĐỜI sẽ cải tiến thêm về nội dung bài vở cũng như hình thức trình bày:

Chúng tôi ước ao nhân dịp có những cải tiến mới này, nhận được ý kiến của quý bạn đọc giả. Trong nghiệp dĩ làm báo của chúng tôi, độc giả là những người bạn đồng hành, và cũng là những cổ vũ thân thiết nhất.

PHONG NGŨA

Ghê chốc, lở loét, gãi tới đâu ăn lan tới đó

Không phải thoa phết sơ sài ngoài da mà hết

uống: **Giải phong Sát Độc Hoàn**

ÔNG TIÊN
GẦN 40 NĂM DANH TIẾNG

Hỏi các tiệm thuốc Hoa-Việt (có bán lẻ)

Nhà thuốc ÔNG TIÊN

Phú Lâm-CHOLON-KNBYT số 3-9-5-63

Nói chuyện với Đầu Gối

(TIẾP THEO TRANG 21)

Trong của danh từ «gia nô» ta có thể liệt anh vào hàng gia nô, vì anh đứng chủ nhiệm một tờ báo của quân đội, dĩ nhiên anh phải phục vụ đường lối chung của quân đội, sức mấy anh dám thực hiện đường lối riêng, lập trường riêng của anh trên tờ Tiền Tuyến. Thắng Hề chủ trương tờ Quạt Cờ cũng là một thứ gia nô. Vẫn biết Thắng Hề ở thế kẹt không làm gia nô cũng không sống. Nhưng Đầu Gối mạo phép khuyên «Thắng Hề» nên theo gương anh Hà thượng Nhân, gặp «thời thế, thế thì phải thế», nhưng cố mà giữa lấy tác phong người cầm bút? Trong Tin Vít tuần vừa qua, Đầu Gối có nêu ra một nghi vấn hỏi thắng Tú Kếu có phải Tú Kếu đã lấy của ông Kỳ 1 triệu để tái bản tờ TV không? Theo dư luận đồn đại trong giới cầm bút. Hỏi thắng mà chơi vậy, chứ Đầu Gối biết Tú Kếu hơn ai hết, Đầu

Gối biết dù Tú Kếu có thực sự lấy của ông Kỳ 1 triệu đồng, Tú Kếu cũng chẳng bao giờ trở thành một thứ gia nô của ông Kỳ! Riêng Đầu Gối, Đầu Gối cũng là một thứ gia nô. Cách đây 8 tháng Tư trời Biển có viết trên Tin Sáng một bài tố Đầu Gối rằng đang dọn đường với Đại tá Bình giám đốc trung ương tình báo, để cho tục bản tờ Sống, làm Đầu Gối ngán tờ te vì khi đó Đầu Gối không quen biết Đại tá Bình, chưa gặp ông lần nào, chưa biết mặt mũi ông ra sao thì làm sao dọn đường «nổi». Sự tình cơ sui khiến sau đó 1 tháng, một bữa nọ, nhà văn Phan Tùng Mai, hiện giờ là một công chức cao cấp Phủ Tổng thống, tìm đến tòa soạn ĐỜI, gặp Đầu Gối ngỏ ý rằng Đại tá Bình biết anh Mai quen Đầu Gối, nên nhờ anh Mai nói với Đầu Gối, nên nhờ anh Mai nói với Đầu Gối để Đầu Gối tiếp xúc với Đầu Gối để mạo danh và hội ý kiến về vấn đề báo chí. Đầu Gối không có lý do gì để từ chối nên nhận lời liền. Cuộc hội kiến rất cởi mở, thẳng thắn. Đầu Gối nghĩ gì thì nói huyếch toẹt, không úp mở, không mặc cảm. Đại tá Bình hỏi ý kiến ĐG về rất nhiều vấn đề thời cuộc, hỏi thái độ Đầu

Gối đối với ông Thiệu, ông Kỳ ông Minh v.v. Cuối cùng hỏi về vụ tục bản tờ Sống. Đầu Gối trình bày rằng tờ Sống nếu tái bản, chỉ có thể phục sự đắc lực chế độ ở cương vị đối lập xây dựng, đối lập thực sự chứ không phải đối lập cuối. Còn làm gia nô thì Đầu Gối có muốn làm cũng không làm nổi. Vì tính tình Đầu Gối vốn lão lêu, làm gia nô cũng chỉ làm được một bữa rồi ngựa theo đường cũ chừng nào vẫn lặt ấy. Đại tá Bình là người nhìn xa thấy rộng, tỏ ra rất thông cảm với Đầu Gối. Ông nói sẽ «trình» lên Thông Thống và dặn Đầu Gối giữ kín đáo cuộc hội kiến. Từ đó đến nay, đã 4 tháng rồi, Đầu Gối chẳng thấy Đại tá Bình cho biết «Tông Tông» quyết định ra sao, Đại tá Bình lúc này đã làm lớn, trở thành Tư lệnh Cảnh sát, nên Đầu Gối mạo phép quên lời hứa giữ kín, phanh phui cuộc hội kiến để hỏi nhỏ Đại tá, «liệu TT có chấp thuận cho tờ Sống tục bản không» Nói mà chơi, chứ dù lúc này, tờ Sống có được phép tục bản, Đầu Gối cũng chẳng cho nó ra đời nữa. Cho nó chết vĩnh viễn cho rồi.

MỘT SẢN PHẨM NỘI HÓA ĐÃ NỔI TIẾNG

- ❶ Quý bà hãy dùng thử bột giặt NET một lần, để so sánh ngay cả với hàng ngoại quốc.
- ❷ Quý bà sẽ thấy dùng bột giặt NET là tốt nhất và lợi nhất, vì :

**BỘT GIẶT NET GỒM NHIỀU HÓA CHẤT GIẶT TẦY CHỌN LỌC
DO KỸ SƯ VÀ CHUYÊN VIÊN LÀNH NGHỀ NGHIÊN CỨU
LẬP CÔNG THỨC VÀ ĐIỀU KHIỂN SẢN XUẤT
TẠI MỘT NHÀ MÁY TÂN TIẾN Ở KHU KỸ NGHỆ BIÊN HÒA**

Việt Nam Tân Hóa Phẩm Công Ty

VĂN PHÒNG : 38, Nguyễn Trãi SAIGON — Đ.T. : 38.247

Bianca

Vô cùng quý giá
Đánh răng trắng ngà
Nụ cười mãn mã
Hương thơm đậm đà

*Công thức tân kỳ
Mịn nhuyển, tinh vi
Kho kem nào bì*

